КЫРГЫЗ-ТҮРК “МАНАС” УНИВЕРСИТЕТИ

Административдик иштердин отчету

2015

2015-жылдагы
Административдик иштердин отчету

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ СТРАТЕГИЯЛЫК
ПЛАНДАШТЫРУУ БӨЛҮМҮ Бишкек/КЫРГЫЗСТАН

2015

Манастын жети осуяты:

1.Эл журттун ажырагыс бүтүндүгү жана бир жакадан баш, бир жеңден кол чыгарган ички биримдиги;

2.Улут аралык ынтымак, достук жана кызматташтык;

3.Улуттук ар-намыс жана атуулдук ариет;

4.Арыбас мээнет, алдыңкы өнөр-билим аркылуу бакыбат дөөлөткө умтулуу;

5.Гуманизм, айкөлдүк, кечиримдүүлүк;

6.Табият менен таттуу мамиледе болуу;

7.Кыргыз мамлекеттүүлүгүн чыңдоо жана аны көздүн карегиндей сактоо.

“Улуттук эгемендүүлүк жаркыраган нур сыяктуу, анын таасири астында кишендер эрийт, таажы жана такты жок болот. Башка элдерди өзүнө багындырган улуттар жок болууга дуушар болушат”.

МАЗМУНУ

ЖЕТЕКЧИЛЕРДИН СӨЗҮ....9

I. ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ.... 15

А) МИССИЯ ЖАНА КОНЦЕПЦИЯ.... 20

В) АНЫКТАМАЛАР, ЫЙГАРЫМ УКУКТАРЫ, МИЛДЕТТЕР ЖАНА ЖООПКЕРЧИЛИКТЕР.... 23

С) УНИВЕРСИТЕТ ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ.... 23

1. МАТЕРИАЛДЫК-ТЕХНИКАЛЫК БАЗА 23

2. УЮШТУРУУЧУЛУК ТҮЗҮМҮ.... 42

3. МААЛЫМАТТЫК ЖАНА ТЕХНОЛОГИЯЛЫК РЕСУРСТАР.... 46

4. АДАМ РЕСУРСТАРЫ.... 55

5. КӨРСӨТҮҮЛГӨН КЫЗМАТТАР.... 66

6. БАШКАРУУ ЖАНА ФИНАНСЫЛЫК КОНТРООЛДОО СИСТЕМАСЫ.... 120

II. НЕГИЗГИ САЯСАТ ЖАНА ПРИОРИТЕТТЕР....121

III. ИШ-ЧАРАЛАР ТУУРАЛУУ МААЛЫМАТ ЖАНА БААЛОО ИШТЕРИ 123

А) КАРШЫ ИШТЕРИ БОЮНЧА МААЛЫМАТ....124

1. БЮДЖЕТТИ АТКАРУУНУН ЖЫЙЫНТЫКТАРЫ....124

2. НЕГИЗГИ ФИНАНСЫЛЫК КӨРСӨТКҮЧТӨРДҮН ТАБЛИЦАСЫ БОЮНЧА ТҮШҮНДҮРМӨЛӨР....125

В) ИШМЕРДҮҮЛҮКТҮН КӨРСӨТКҮЧТӨРҮ БОЮНЧА МААЛЫМАТ....135

IV. ИНСТИТУЦИОНАЛДЫК ПОТЕНЦИАЛДЫ ЖАНА НАТЫЙЖАЛУУЛУКТУ БААЛОО....140

А) АРТЫКЧЫЛЫКТАР.... 141

В) КЕМЧИЛИКТЕР.... 142

С) МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨР.... 143

D) КООПТУУ ЖАГДАЙЛАР.... 143

V) УНИВЕРСИТЕТТЕ ИЧКИ КОНТРОЛДУ КАМСЫЗДОО БОЮНЧА БИЛДИРҮҮ....144

VI) КАРЖЫЛЫК КЫЗМАТ КӨРСӨТҮҮЛӨР БОЮНЧА БӨЛҮМ БАШЧЫСЫНЫН БИЛДИРҮҮСҮ....146

КОРУТУНДУ....147

ТАБЛИЦАЛАРДЫН ТИЗМЕСИ

1-Таблица. ”Манас” университетине таандык кыймылсыз мүлктөрдүн бөлүштүрүлүшү.. 30
2-Таблица. 2015-жылында кошумча курулган имараттар....................................... 31
3-Таблица. Курулушу улантылып жаткан имараттар... 31
4-Таблица. Жабык аянттардын административдик түзүмдөргө бөлүштүрүлүшү 32
5-Таблица. Жабык аянттардын академиялык түзүмдөргө бөлүштүрүлүшү.. 36
6-Таблица. Бир студентке туура келген чарчы метрдик аянт................................. 36
7-Таблица. Унаалар..34
8-Таблица. Окуу бөлмөлөрү, дарсканалар 35
9-Таблица. Ашканалар жана кантин-кафетерийлер.. 37
10-Таблица. Конок үйү..38
11-Таблица. Кызматкерлердин турак-жайлары...38
12-Таблица. Студенттер үйү..39
13-Таблица. Спорттук объекттер...40
14-Таблица. Жыйын залдары жана конференц-залдар...40
15-Таблица. Склад, архив жана устаканалар...41
16-Таблица. Кинозал жана концерттик залдар...41
17-Таблица. Программалык жабдыктар жана компьютерлер.................................49
18-Таблица. Китепканалык ресурстар..52
19-Таблица. Башка маалыматтык жана технологиялык ресурстар........................53
20-Таблица. Маалыматтык жана технологиялык ресурстардын бөлүштүрүлүшү...53
21-Таблица. Медициналык жана лабораториялык жабдыктар.................................54
22-Таблица. Кызматкерлердин саны... 55
23-Таблица. Академиялык кызматкерлердин саны.. 56
24-Таблица. КРсынын жараны болгон академиялык кызматкерлер..................... 57
25-Таблица. ТРсы жана башка мамлекеттердин жараны болгон академиялык кызматкерлер.. 58
26-Таблица. Башка университеттер тарабынан “Манас” университетине дайындалган академиялык кызматкерлер............... 59
27-Таблица. Академиялык кызматкерлердин жашына карата бөлүнүшү.................59
28-Таблица. Академиялык кызматкерлердин илимий наамына карата бөлүнүшү..60
29-Таблица. Келишимдик негизде иштеген толук ставкалуу академиялык кызматкерлер.. 61

30-Таблица. Академиялык кызматкерлерди кызмат ордуна дайындоо/кызмат ордунан бошотуу.. 62
31-Таблица. Административдик кызматкерлердин түзүмдөр боюнча санына карата бөлүнүшү.. 63
32-Таблица. Административдик кызматкерлердин билим деңгээли............................ 63
33-Таблица. Административдик кызматкерлердин кызмат мөөнөтүнө карата бөлүнүшү...64
34-Таблица. Административдик кызматкерлердин жашына карата бөлүнүшү............64
35-Таблица. Административдик кызматкерлерди кызмат ордуна дайындоо/кызмат ордунан бошотуу... 65
36-Таблица. Убактылуу жумушчулар (кызмат орду боюнча)...................................... 65
37-Таблица. Факультет/жогорку мектеп жана кесиптик жогорку мектепке карата орто жана жогорку кесиптик билим берүү программаларынын саны...67
38-Таблица. 2014-2015-окуу жылындагы студенттердин жалпы саны.......................... 68
39-Таблица. 2014-2015-окуу жылындагы студенттердин жарандыгына карата саны...70
40-Таблица. Студенттерге бөлүнгөн квота жана квотаны толтуруу коэффициенти..70
41-Таблица. 2014-2015-окуу жылында окуудан чыгарылган студенттердин саны..71
42-Таблица. 2014-2015-окуу жылында “Манас” университетине которулган, “Манас” университетинен башка университеттерге которулган жана университеттин ичинде бир факультеттен башка факультетке которулган студенттердин саны...71
43-Таблица. 2014-2015-окуу жылында дисциплинардык жаза алган студенттердин саны..71
44-Таблица. Стипендия алган студенттердин саны..72
45-Таблица. Бүтүрүүчүлөрдүн саны.. 73
46-Таблица. Жылдар боюнча ар бир окутуучуга туура келген студенттердин саны..73
47-Таблица. 2014-2015-окуу жылында профессордук-окутуучулук курамдын ар бир мүчөсүнө туура келген студентердин саны...................73
48-Таблица. 2014-2015-окуу жылында студенттик алмашуу программасы боюнча “Манас” университетине которулган студенттер.......................... 74
49-Таблица.2014-2015-окуу жылында студенттик алмашуу программасы боюнча башка университеттерге которулган студенттер.............................75
50-Таблица. Студенттердин магистратура (диссертациялуу/ диссертациясыз) жана докторантура программаларына карата бөлүнүшү (Социалдык илимдер институту) 77

51-Таблица. Студенттердин магистратура (диссертациялуу/ диссертациясыз) жана докторантура программаларына карата бөлүнүшү (Табигый илимдер институту)....79
52-Таблица. “Манас” университетине кирүү сынагы-2015 боюнча абитуриенттердин жалпы саны (статистика) 88
53-Таблица. Психологиялык кеңеш берүү.... 90
54-Таблица. Медициналык кызмат көрсөтүүлөр.... 91
55-Таблица. Университеттин спортчулары тууралуу маалымат.... 105
56-Таблица. Сыйлыктар....106
57-Таблица. Спорт жаатындагы сыйлыктар.... 106
58-Таблица. 2015-жылында жүзөгө ашырылган инструкция жана жоболор.... 118
59-Таблица. Бюджеттик кирешелер.... 124
60-Таблица. Бюджеттик чыгашалар.... 125
61-Таблица. 2015-жылындагы чыгашалардын экономикалык жактан бөлүнүшү....127
62-Таблица. 2015-жылында университеттин базасындагы чыгашалар.... 128
63-Таблица. Чыгашалардын бөлүштүрүлүшү.... 128
64-Таблица. 2014-2015-жылында жасалган төлөмдөрдүн экономикалык классификациясы.... 129
65-Таблица. Жылдарга карата бюджеттен бөлүнгөн каражаттар жана чыгашалар.... 130
66-Таблица. 2011-2015-жж. кызматтык иш сапары үчүн төлөнүүчү акыларды каттоо.... 130
67-Таблица. 2015-жылында факультеттерге жумшалган чыгашалардын бөлүштүрүлүшү....131
68-Таблица. 2015-жылында жогорку мектеп/ консерватория/кесиптик жогорку мектепке жумшалган чыгашалардын бөлүштүрүлүшү.... 131
69-Таблица. 2015-жылында институттарга жумшалган чыгашалардын бөлүштүрүлүшү.... 132
70-Таблица. 2015-жылында университеттин башкы имаратына жумшалган чыгашалардын бөлүштүрүлүшү.... 132
71-Таблица. 2015-жылында жасалган административдик чыгашалардын бөлүштүрүлүшү....132
72-Таблица. 2015-жылында студенттерге жумшалган чыгашалар.... 133
73-Таблица. Мурунку жылдары башталган жана улантылып жаткан инвестициялык долбоорлор.... 134
74-Таблица. 2015-жылында аякталган инвестициялык долбоорлор.... 134
75-Таблица. Илимий иш-чаралар.... 135
76-Таблица. Илимий долбоорлор 138

ГРАФИКТЕР

1-График. Академиялык кызматкерлердин кызмат ордуна карата бөлүнүшү 57

2-График. Академиялык кызматкерлердин жарандыгына карата бөлүнүшү 58

3-График. Академиялык кызматкерлердин жашына карата бөлүнүшү..60

4-График. Кызматкерлердин кызмат ордуна карата бөлүнүшү 61

5-График. Административдик кызматкерлердин жарандыгына карата бөлүнүшү (үлүштүк) 62

6-График. Административдик кызматкерлердин кызмат мөөнөтүнө карата бөлүнүшү.. 64

7-График. Административдик кызматкерлердин жашына карата бөлүнүшү..65

8-График. Студенттердин жарандыгына карата бөлүнүшү..................................70

9-График. 2014-2015-окуу жылындагы студенттердин саны............................... 79

10-График. Бюджеттик кирешелер.. 124

11-График. 2015-жылындагы экономикалык классификация деңгээли боюнча бюджеттик төлөмдөр..125

12-График.2015-жылындагы чыгашалардын экономикалык классификацияга карата бөлүнүшү..127

13-График. 2014-2015-жылындагы чыгашалардын бөлүнүшү...........................128

14-График. 2014-2015-жылдарындагы экономикалык классификация деңгээли боюнча бюджеттик төлөмдөр...............129

ЖЕТЕКЧИЛЕРДИН СӨЗҮ

ЖЕТЕКЧИЛЕРДИН СӨЗҮ

Ректор жана Биринчи проректордун сөзү

Өзүнүн түптөлүшүнүн 20 жылдыгын белгилеп жаткан Кыргыз-Түрк "Манас" университети түрк дүйнөсүнүн салттуу баалуулуктарын универсалдуу баалуулуктар менен бириктирип, жаш экенине карабастан бекем жана күчтүү материалдык-техникалык базасы менен азыркы учурда региондогу эң маанилүү илимий мекемелердин бири болуп саналат. Акыркы жылдары улуттук жана эл аралык миссиясынын алкагында билим берүү, илимий изилдөө жана коомчулукка кызмат көрсөтүү жаатында орчундуу кадам жасаган Кыргыз-Түрк "Манас" университети Кыргызстандын жана Орто Азиянын өсүп-өнүгүшүндө жана атаандаштык күчүнүн артышында өзөктүү роль ойной турган долбоор катары тездик менен өнүгүп келүүдө. Университет маалыматтык коомдун маалыматка болгон керектөөсүн канааттандыруу үчүн билим берүү, илимий изилдөө жана коомчулукка кызмат көрсөтүү жаатындагы өз милдеттерин ийгиликтүү аткарууда.

"Манас" университети курулган күндөн баштап дүйнөгө ачылып, тездик менен өнүккөн илим жана технологияга салым кошкон жана түрдүү тармактарда коомдук кызмат көрсөткөн "маалыматтык булак" жана "өнөк" болуу аракетин улантууну көздөйт.

Университет өзүнүн максатына ылайык орток маданий баалуулуктардын негизинде студенттерди биримдикке, ынтымакка, урмат-сыйга, туугандыкка, достукка жана тилектештикке үндөп, жалпы келечекти биргелешип куруу аң-сезиминин өнүгүшүнө салым кошууда. Университетте бүтүрүүчүлөрдүн өз өлкөсүнүн өнүгүшүнө салымын кошо алган, дүйнөнүн каалаган жеринде иштей алган жана жогорку квалификацияга ээ боло алган инсан катары калыптанышына өзгөчө маани берилет.

Орто Азиядагы эң заманбап кампуска ээ болгон "Манас" университети 9 факультетинде, 5 жогорку мектебинде жана 2 институтунда 6 өлкөдөн келген окутуучулардын жардамы менен алгач түрк дүйнөсү жана боордош улуттардын ичинен болуп, 14 мамлекеттен келген ар түрдүү улуттагы 4562 студентке орто, жогорку кесиптик жана жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү жаатында иш-чараларын улантып келүүдө. Эл аралык деңгээлде илимий иш-чараларды жүргүзүп, иш дүйнөсүнө жана коомго кызмат кылууда. Окуу жылынын башынан баштап университетте өткөрүлгөн социалдык, маданий жана спорттук иш-чараларга катышкан студенттер менен кызматкерлердин көп маданияттуу чөйрөдө бири-бирине чыдамдуулук менен

мамиле кылуусу, ар түрдүү жана бай тажрыйбага ээ болуусу, индивидуалдык жана кесиптик өнүгүүсү үчүн университеттин шарт түзүшү ар бир инсандын башкалардан өзгөчөлөнүп турушуна мүмкүнчүлүк түзүп, өзүнчө индивид катары калыптануусу жана акырында дүйнөнү аңдап түшүнүүсү үчүн өз ишмердүүлүгүн ийгиликтүү жүргүзүп келет.

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин алган багытын “коомдун өсүп-өнүгүшүндө чечүүчү роль ойноо жана дүйнөлүк илимге салым кошууда алдыга жылуу аракети” катары мүнөздөсөк болот.

Билим берүү жаатында иш-чараларыбызды жүзөгө ашырууда университет тарабынан кызмат көрсөтүлгөн ар бир чөйрөдөгү олуттуу өзгөрүүлөр жана өнүгүүлөр боюнча натыйжалуулукту жогорулатып, көздөгөн максат жана милдеттерибизге ылайык бардык кызматкерлерибиздин жардамы менен алдыга коюлган максатыбызга жетерибизге ишенебиз. Биргелешип жана талыкпай таза иштеген бардык кызматкерлерибизге, студенттерибизге, бизге көмөк көрсөткөн бардык өнөктөргө жана ушул отчеттун даярдалышына өз салымын кошкон кесиптештерибизге терең ыраазычылыгыбызды билдирип, 2015-жылда аткарылган иш-чаралардын отчетунун пайдалуу болушун каалайбыз .

Проф., док. Асылбек Кулмырзаев

Биринчи проректор

Проф., док. Себахаттин Балжы

Ректор

Түркия Республикасында 2006-жылдын 1-январында күчүнө кирген жана ишке кирген жаңы мамлекеттик финансыларды башкаруу системасы мамлекеттик бюджеттен финансылануучу мекемелерге көбүрөөк мүмкүнчүлүк берип, административдик жоопкерчиликтин алкагында берилген мүмкүнчүлүктөрдү стратегиялык пландын негизги максаттарына ылайык пландаштыруу, колдонуу жана жүзөгө ашыруу процесстеринин “айкындык” жана “отчеттулуктун” негизинде жүрүшү үчүн маалыматтык-башкаруу системасы менен катар ар кандай чара көрүү мүмкүнчүлүгүн түздү.

Коомчулукка сунуштоо максатында эл аралык келишимдин негизинде 1995-жылында түптөлгөн университеттин жетекчилеринин атынан даярдалган 2015-жылдагы административдик иштердин отчету мамлекеттик финансыларды башкаруу системасы алып келген “жаңы тартип” жана “түшүнүктүүлүк” принциптеринин алкагында системалык түзүлүштүн ичинде деталдуу түрдө иштелип чыккан.

Университет 9 факультетинде, 3 жогорку мектебинде жана 1 кесиптик жогорку мектебинде орто жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча, ошондой эле 2 институнда ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 5704 студентке билим берип, бардыгы болуп 954 кызматкер, алардын ичинен 514 академиялык кызматкер, 307 административдик кызматкер жана 133 келишимдик негизде иштеген убактылуу кызматкер менен бирге билим берүү жана илимий изилдөө боюнча коомго кызмат көрсөтүүлөрүн ийгиликтүү жүргүзүп келүүдө.

“Айкындык” жана “отчеттуулук” түшүнүктөрүнүн алкагында даярдалган финансылык маалыматтар ички жана тышкы текшерүүлөрдүн жыйынтыктары, ошондой эле таблица жана графиктер менен коштолуп, колдонуучулардын анализдөө ишине ылайык түзүлгөн.

Университеттин 2015-жылындагы административдик иш-чаралардын отчетунун даярдалышында өз салымын кошкон бардык кызматкерлерге терең ыраазычылыгымды билдирем.

Зия Арпалы

Стратегиялык пландаштыруу башкармалыгы

ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

КЫРГЫЗСТАН

Памир-Алай тоолорунун түштүк-батыш, Тянь-Шань тоолорунун түндүк-чыгыш жагында жайгашкан жана Орто Азиядагы өлкөлөрдүн бири болгон Кыргызстандын аянты 198.500 миң км2. Кыргызстандын аймагынын 4,4 % пайызын суу, 5,3 % пайызын токойлор, 54,1 % пайызын айыл-чарба жерлери, 36,2 % пайызын болсо башка жерлер ээлейт. Түндүгүндө Казахстан Республикасы, түштүк-чыгышында Кытай Эл Республикасы, батышында Өзбекстан Республикасы, түштүк-батышында Тажикистан Республикасы менен чектешет. Чек арасынын жалпы узундугу 3.878 км.

Советтер Союзу таркагандан кийин 1990-жылдардан баштап Кыргызстанда өлкөнү демократизациялаштырууга багытталган олуттуу иш-чаралар көрүлгөн. 1991-жылдын 31-августунда Кыргыз ССРы Кыргыз Республикасынын мамлекеттик көз каранды эместиги жөнүндө Декларациясын кабыл алган. Кыргыз Республикасынын Конституциясы 1993-жылдын 5-майында Жогорку Кеңеш тарабынан бир добуштан кабыл алынып, ошол эле убакта Жогорку Кеңештин жалпы жыйынында кабыл алынган чечим менен мамлекеттин расмий аты “Кыргыз Республикасы” деп бекитилген.

Кыргызстан терең ойдуңдар, өрөөндөр жана бийик тоолорго ээ. Деңиз деңгээлинен орточо бийиктиги 2750 метр. Кыргыз Республикасынын эң бийик жери Жеңиш чокусу. Бийиктиги 7439 метр. Эң төмөн жайгашкан жери деңиз деңгээлинен 132 м бийиктикте жайгашкан Кара-Дарыя.

Кыргызстандын негизги байлыгы – элдик маданият. Кылымдар бою Кыргызстандын территориясында жашаган ар түрдүү улуттагы элдердин маданиятын өздөштүрүп жана өнүгүп келген кыргыз маданияты көп түрдүүлүгү жана терендиги менен айырмаланат.

Кыргыздар байыркы түрк элдеринин бири болуп саналат. “Кыргыз” термини б.з.ч. II кылымда кытай булактарында кездешет. Албетте, ушундай узак тарыхка ээ улуттун маданиятын түзгөн бөлүкчөлөрдүн бири болуп бир кыйла бай жана көр түрдүү оозеки чыгармалар эсептелет. Бул чыгармалардын ичинде эң көркөмдүү жана эң көлөмдүү чыгарма болуп кыргыз элинин тарыхын, этнографиясын жана маданиятын чагылдырган “Манас” эпосу саналат.

Кыргыз эли өзүнүн маданиятын дүйнөгө тааныткан залкар жазуучу Чынгыз Айматов менен түбөлүк сыймыктанат. 2008-жылында 80 жашында дүйнөдөн кайткан улуу жазуучу Чынгыз Айтматовдун чыгармалары 130дан ашык тилге которулган.

Кыргызстандын борбор калаасы жана эң ири шаары – Бишкек. Айрыкча, Чуй областынын борбору болуп саналат. 1878-жылы түптөлгөн шаардын аты Пишпек деп аталып, андан соң Советтер Союзунун мезгилинде Фрунзе болуп өзгөртүлгөн. 1991-жылы борбор шаарыбыз Бишкек атын алган.

Бишкек шаарынын борбордук аянттары, көчөлөрү, проспектилери түз. Айлана-чөйрөнү көркке бөлөп турган бак-дарактар жана сейил бактар менен Бишкек шаары жапжашыл жана көрктүү шаар болуп эсептелет. Шаардын көчөлөрү шахматтын тактасы түрүндө пландаштырылып, көчөлөрдүн эки тарабында бак-дарактарды сугарып туруу максатында тар арыктар жайгашкан. Ушундай жол менен сугарылган бак-дарактар жай мезгилинде күндүн аптабынан сактайт, ошондой эле шаарга өзгөчө көрк берип турат. Чүй областындагы жаңы шаарлардын бири болгон Бишкек шаарында өткөн кылымдарга таандык тарыхый эстеликтер жок, бирок шаардын борбордук аянтында Тарых музейи жайгашкан.

Кыргыз-Түрк “Манас” Университетинин Курулушу жана Тарыхый Өнүгүүсү

Кыргыз-Түрк «Манас» университети 1995-жылдын 30-сентябрында Түркиянын Измир шаарында Түркия Республикасы менен Кыргыз Республикасынын Өкмөттөрү тарабынан кол коюлган “Кыргызстандын борбор шаары – Бишкекте “Кыргыз-Түрк “Манас” университетин куруу тууралуу” келишимдин негизинде курулган. 1995-жылы Бишкек шаарынын Манас проспектисинде ижарага алынган чакан имаратта иштей баштаган бул университет таалим-тарбия иштерин 1997-1998-окуу жылында баштаган.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2001-жылдын 5-ноябрында кабыл алган 764 номерлүү чечими боюнча эски аэропорттун тилкесинен 85 гектар жер тилкеси 49 жылдык мөөнөт менен университетибизге өткөрүлүп берилген.

Жер тилкелери бөлүнүп берилгенден кийин экономика жана башкаруу факультети менен коммуникация факультетинин имараттарын куруу боюнча тендер жарыяланып, 2002-жылдын 22-майында аты аталган факультеттердин имараттарын куруу иштери башталган.

1997-1998-окуу жылында университетте гуманитардык жана табигый илимдер факультетинин түркология жана тарых бөлүмдөрү, экономика жана башкаруу факультетинин менеджмент бөлүмү, инженердик факультеттин компьютердик инженерия бөлүмү жана чет тилдер жогорку мектебинин түрк жана кыргыз тилдери боюнча даярдоо курсу ачылып, 3 факультет, 4 бөлүм жана 1 жогорку мектепте 86 студент билим алып, бардыгы болуп 127 кызматкер, алардын ичинен 89 административдик жана 38 академиялык кызматкер иштеген.

Университеттин “түзүлүш мезгили” катары каралган алгачкы 15 жылдын ичинде 2009-2010-окуу жылынан баштап бардыгы болуп 2.261 студент орто жана жогорку кесиптик билим алышкан.

2014-2015 окуу жылында түптөлүшүнүн 20 жылдыгын белгилеген жана андан ары өнүгүүгө багыт алган университет 9 факультетинде, 4 жогорку мектебинде, 1 кесиптик жогорку мектебинде, 2 институтунда жана 4 илимий изилдөө борборунда эмгектенген 514

академиялык кызматкер, 307 административдик кызматкер жана 133 келишимдик негизде иштеген кызматкерден турган күчтүү штаттык түзүмү менен бардыгы болуп 4743 студентке билим берип, 617 студентти өз уясынан учурган.

2 кампустук университет статусуна ээ болгон окуу жайыбыз ректораттын башкы имаратында жана Ч. Айтматов атындагы кампуста жайгашкан болжол менен жалпы аянты 110.909,36 чарчы метр болгон жабык аянтта окуу-тарбия иштерин жана административдик кызмат көрсөтүүлөрүн улантып келүүдө.

А) МИССИЯ ЖАНА КОНЦЕПЦИЯ

МИССИЯ

Түрк тилдүү жана боордош мамлекеттердин жаш муундарынан баштап, үзгүлтүксүз билим алууга умтулган коомдун бардык катмарларына билим берүү жана орток көз-караштарды иштеп чыгуу максатында өз тармагында мыкты, өзүнө болгон ишеними жогору, орток маданий баалуулуктар алкагында адеп-ахлактык принциптерге жана жалпы дүйнөлүк баалулуктарга ээ болгон, коомдун алдында жооптуу, заманбап, эл аралык деңгээлде иштей алчу адистерди даярдоо жана түрк цивилизациясы менен дүйнөлүк илимге салым кошуу.

КОНЦЕПЦИЯ

Билим берүү тармагында эл аралык марка катары академиялык иштер жана коомго көрсөтүлгөн кызматтар аркылуу түрк дүйнөсүнө жана жалпы адамзатка салым кошкон "эл аралык деңгээлде абройлуу жана дүйнөгө таанылган университет" болуу.

ПРИНЦИПТЕР

- Ататүрктүн мекенчилдик түшүнүгүнө, принциптерине жана революциясына таянуу
- Социалдык жоокерчиликти сактоо
- Экологиялык аң-сезимди калыптандыруу жана ар бир кишиге урмат-сый менен мамиле кылуу;
- Коомчулукка кызмат көрсөтүү
- Этикалык баалуулуктарга таянуу
- Коомчулукка кызмат көрсөтүү

- Коомчулукка кызмат көрсөтүү
- Жаңычылдык
- Дисциплиналар арасындагы мамиле
- Башкаруу ишине катышуу
- Жөндөмдүүлүктөрдү өнүктүрүү
- Коллективдик өз ара жардамдашуу

МАКСАТТАР

- Билим берүүдө эл аралык марка болуу
- Коомчулукка кызмат көрсөтүү
- Тажрыйбалуу адистерди даярдоо
- Билим берүүдө ийкемдүүлүк
- Болонья процессине шайкеш болуу
- Үзгүлтүксүз билим берүү
- Технологияга таянган билим берүү
- Өмүр бою үйрөнүү
- Ички жана тышкы өнөктөштөр менен таасирдүү мамиле жана өнүмдүү кызматташтык түзүү
- Өзгөрүүлөрлүргө шайкештик жана тынымсыз өнүгүү
- Практикалык билим жана технология багытталган илимий-изилдөө жана тажрыйбалык-конструктордук иштер;
- Жергиликтүү жана эл аралык жогорку окуу жайларга мүчө болуу жана аккредитация алуу
- Вертикалдуу өнүгүү Материалдык-техникалык базаны өнүктүрүү
- Жашоо чөйрөлөрдү түзүү
- Интернационалдаштыруу

B) АНЫКТАМАЛАР, ЫЙГАРЫМ УКУКТАРЫ, МИЛДЕТ ЖАНА ЖООПКЕРЧИЛИКТЕР

1995-жылдын 17-декабрында Кыргыз Республикасы жана Түркия Республикасынын Өкмөттөрү тарабынан “Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Уставы” тууралуу келишимге кол коюлуп, эки өлкөнүн ыйгарым укуктуу органдары тарабынан бекитилгенден кийин күчүнө кирген Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Уставы боюнча:

Университет эки тараптуу келишимдин негизинде курулган өзгөчө статустагы жогорку окуу жай болуп саналат.

Университет юридикалык статуска жана илимий өзүнчөлүккө ээ.

Университеттин эң жогорку чечим чыгаруучу органы болуп Камкорчулар кеңеши саналат. Камкорчулар кеңеши англо-саксондук университет моделине окшош жана көз карандысыз орган болуп, университет менен эки өлкөнүн Өкмөттөрү арасындагы мамилелерди жөнгө салат.

Административдик, финансылык жана академиялык жактан текшерүү иштерин көз карандысыз орган – “Текшерүү комиссиясы” жүргүзөт.

Университеттин жетекчилиги биргелешкен башкаруу принцибине таянат. Тараптардын башкаруу органында жана көзөмөлдөө органында тең өкүлчүлүгү бар.

Университетте берилен дипломдор эки өлкө тарабынан таанылат.

C) УНИВЕРСИТЕТ ТУУРАЛУУ ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

Кыргыз-Түрк “Манас” университети окуу-тарбиялоо иштерин жана административдик кызмат көрсөтүүлөрүн Ректораттын башкы имаратында жана Ч. Айтматов атындагы кампустун ичинде жайгашкан имараттарда жүргүзүп келет.

1. Материалдык-техникалык база

БАШКЫ ИМАРАТ

РЕКТОРАТТЫН БАШКЫ ИМАРАТЫ

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан 1995-жылы университетке өткөрүлүп берилген бул имарат 1998-жылы реконструкцияланып жана оңдолуп бүткөн. Бул иш-чараларга 14 миллион АКШ доллары жумшалып, 1998-жылдын 13-ноябрында эки өлкөнүн Президенттеринин катышуусунда имараттын ачылыш аземи болуп өткөн.

Жалпы аянты 10.300 чарчы метрди түзгөн бул имаратта төмөнкү түзүмдөр жайгашкан:

Ректорат;

Чет тилдер жогорку мектеби;

Туризм жана мейманкана иштетүү жогорку мектеби;

Административдик-чарбалык ишти камсыздоо башкармалыгы;

Стратегиялык пландаштыруу башкармалыгы;

Кадрлар башкармалыгы;

Студент жана кызматкерлерге тамактануу боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү жүргүзгөн ашкана жана кантин-кафетериялар;

Жалпы аянты 726 чарчы метрди түзгөн китепкана

Жашылдандыруу, электр энергиясын камсыздоо, электроника, металл жана жыгач иштетүү, сантехника ж.б. кызмат көрсөтүүлөрдү жүргүзгөн устаканалар бар.

ЧЫҢГЫЗ АЙТМАТОВ АТЫНДАГЫ КАМПУС

ЭКОНОМИКА ЖАНА БАШКАРУУ ФАКУЛЬТЕТИ

Экономика жана башкаруу факультетинин имараты 2005-жылдын март айында ачылып пайдаланууга берилген. Бул имаратта экономика жана башкаруу факультети, гуманитардык факультет, студенттик иштер башкармалыгы, маалыматтык технологиялар башкармалыгы, басма жана полиграфиялык иштер мүдүрлүгү жайгашкан.

КОММУНИКАЦИЯ ФАКУЛЬТЕТИНИН ИМАРАТЫ

Коммуникация факультетинин имараты 2005-жылдын апрель айында ачылып пайдаланууга берилген. Бул имаратта коммуникация факультети, теология факультети жана «Манас» радиосу жайгашкан.

КЕСИПТИК ЖОГОРУ МЕКТЕБИ

2008-2009 окуу жылында коммуникация факультетинин эки бюросу менен экономика жана башкаруу факультетинин 3 аудиториясында 3 окуу программасы менен окуу-тарбия иштерин жүргүзгөн кесиптик жогорку мектеби 2009-жылдын сентябрь айынын аягында басмакана катары кабыл алынган 5816 чарчы метрдик ачык аянтка жана 3576 чарчы метрдик жабык аянтка ээ болгон имаратка көчүрүлгөн.

2014-2015 окуу жылында кесиптик жогорку мектебинде бардыгы болуп 213 студент билим алган. Бул студенттердин арасынан 13ү “Офис-менеджмент жана жетекчинин жардамчысы”, 20сы “Бухгалтердик эсеп”, 22си “Курулуш технологиясы” жана 15и “Автоунааларды оңдоо жана тейлөө” окуу программалары боюнча бардыгы болуп 70 студент окуусун бүтүргөн.

ТЕХНОЛОГИЯ БОРБОРУ

2011-2012-окуу жылында ветеринардык факультет, көркөм өнөр факультети жана консерваторияга эксплуатацияга берилген 3442 чарчы метрдик жабык аянтка ээ болгон, 30 даана лаборатория жана устакана, профессордук-окуутучулук курамдын мүчөлөрү жана кызматкерлер үчүн 31 даана кабинет, 10 даана дарскананы камтыган жана тез тургузулчу конструкциялардан (металл конструкциялары) курулган имарат пайдаланууга берилген. Бул имарат жакынкы келечекте курула турган технопарктын биринчи баскычы болгон технология борборубузду түзөт.

ИЛИМИЙ ИЗИЛДӨӨ БОРБОРЛОРУ

Өзүнчө турган эки кабаттуу 5 имаратта илимий изилдөө борборлору менен катар консерватория, дене-тарбия жана спорт жогорку мектеби, бардык кызматкерлерге медициналык-социалдык кызмат көрсөткөн ден соолукту чыңдоо борбору менен социалдык багытта колдонулган VIP конoктор үйү бардык студенттерибизге жана кызматкерлерибизге пайдаланууга берилген.

СОЦИАЛДЫК БАГЫТТАГЫ ИМАРАТ ЖАНА СТУДЕНТТЕР ҮЙҮ

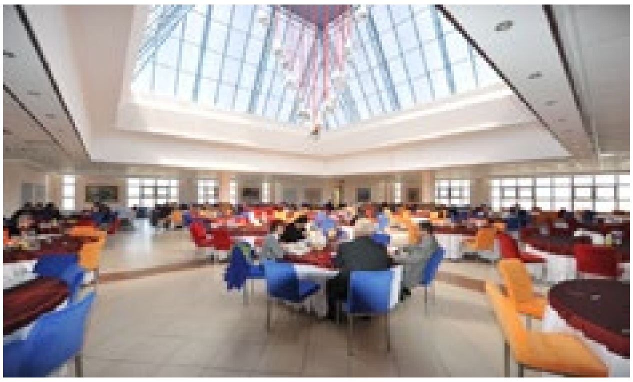

4710 чарчы метрдик жабык аянтка ээ болгон социалдык багыттагы имарат 2012-жылдын август айында пайдаланууга берилген. Ал эми 11997 чарчы метрдик жабык аянтка ээ болгон студенттер үйү 2013-жылдын сентябрь айында эксплуатацияга берилген.

Мындан сырткары Ч.Айтматов атындагы кампустагы окуу залдарга болгон керектөөнү камсыздоо үчүн 390 чарчы метрдик жабык аянтка ээ болгон Чыңгыз Айтматов атындагы окуу залынын курулуш иштери 2012-жылдын февраль айынын аягына чейин бүтүрүлүп, пайдаланууга берилген.

Университеттин ичинде жайгашкан жеке менчик 9 кабаттуу имараттан 42 батир сатып алынып, ал имаратта оңдоп-түзөө иштерижүргүзүлүп, студенттерге жатакана катары пайдаланууга берилген.

РЕКТОРАТ, ТАБИГЫЙ ИЛИМДЕР ФАКУЛЬТЕТИ ЖАНА ИНЖЕНЕРДИК ФАКУЛЬТЕТТИН ИМАРАТЫ

Бул имарат 13.463 чарчы метрдик жабык аянтка ээ болгон 2 эки блоктон турат.

Ректорат жайгашкан блоктун 1-кабатында административдик түзүмдөр жана көргөзмө залы, 2-кабатында ректордун, биринчи проректордун жана проректорлордун кабинеттери, башкы катчылык, тышкы байланыш бюросу, 232 орундук конференц-залы жана окумуштуулар кеңешинин залы жайгашкан.

Табигый илимдер факультети жана инженердик факультет жайгашкан блокто 15 аудитория, 28 лаборатория, профессордук-окутуучулук курамдын мүчөлөрү үчүн 38 кабинет, кантин, студенттик клуб, архив бөлмөсү жана техникалык бөлмө жайгашкан.

ТЕОЛОГИЯЛЫК ФАКУЛЬТЕТТИН АБДУЛКЕРИМ САТУК БУГРА АТЫНДАГЫ ОКУУ-ПРАКТИКАЛЫК МЕЧИТИ

4.000 чарчы метрдик аянтка ээ болгон университеттин окуу-практикалык мечитинин куполунун диаметри 26 м, бийиктиги 34 м жана намаз окулуучу жердин жалпы аянты 2464 чарчы метрди түзөт. Бийиктиги 59 м болгон үч балкондуу эки мунарасы бар.

ЖАБЫК СПОРТ КОМПЛЕКСИ

Жабык спорт комплекси 1 даана көп максаттуу баскетбол волейбол жана гандбол аянтчасы, 550 орундук көрүүчүлөр трибунасы жана чоң мансаптагы коноктор үчүн трибуна, гимнастикалык зал, чечинүү бөлмөлөрү, окутуучулардын кабинеттери жана аудиториялар, жетекчилердин кабинети, радио жана спикердин бөлмөсү жана спорттук шаймандар бөлмөлөрүнөн турат.

Мечит намаз окулуучу жер, имамдын бөлмөсү, кызматкерлердин турак-жай бөлмөлөрү, башкаруу бөлмөсү, дааратканалар, морг, өлүк жуулучу жер, көп максаттуу салон, китепкана, окуу залы, семинар залы, складдар, мал союулуучу жер жана кызматкерлердин бөлмөлөрүнөн турат.

БИШКЕК ТҮРК БАШТАЛГЫЧ МЕКТЕП, ОРТО МЕКТЕП ЖАНА ИМАМ ХАТИП ОРТО МЕКТЕБИНИН ИМАРАТЫ

ТРсынын Улуттук билим берүү министрлигине караштуу Бишкек башталгыч мектептин жана орто мектептин имараты “А, Б жана В” блокторунан турат.

5.946 чарчы метрдик жабык аянтка ээ болгон 600 орундук имарат 21 даана дарскана (30 орундук), 4 даана лабораториялык кабинет, 1 даана компьютердик лаборатория, 46 орундук китепкана, 230 орундук көп максаттуу зал, 134 орундук ашкана жана мектеп жашына чейинки балдарды тарбиялоо бөлмөлөрүнөн турат.

1.1. Кыймылсыз мүлктөр

1.1.1. Жабык аянттардын бөлүштүрүлүшү

Кыргыз-Түрк “Манас” университети башкы имаратта жана Ч. Айтматов атындагы кампуста бардыгы болуп болжол менен 110.909,36 чарчы метрдик жабык аянтта жана 6.941 чарчы метрдик ачык спорт объекттеринде кызмат көрсөтүүлөрдү жүргүзүп келет.

1-Таблица. “Манас” университетине таандык кыймылсыз мүлктөрдүн бөлүштүрүлүшү

Имараттын аталышы	Жалпы (м²)	Түшүндүрмө
Башкы имарат	10.300	Колдонулууда
Студенттер үйү	18.694	Колдонулууда
Кесиптик жогорку мектеп	3.573,65	Колдонулууда
ТӨМЕР-“Анадолу” лицейи	1.720,75	Колдонулууда
Кызматкерлердин турак-жайы	8.372	Колдонулууда
Спорттук объекттер	8.588	Колдонулууда
Факультеттердин кошумча эки кабаттуу имараттары-5 даана	1.406	Колдонулууда
Технология борбору	3.442	Колдонулууда
Коммуникация факультети	9.966	Колдонулууда
Экономика жана башкаруу факультети	12.445	Колдонулууда
Окуу залы	395	Колдонулууда
Социалдык багыттагы имарат	4.921,93	Колдонулууда
Ректорат, табигый жана инженердик факультеттер	13.463	Колдонулууда
Ветеринардык клиника	496	Колдонулууда
Милициялык пункт	52,83	Колдонулууда
Балдарды өнүктүрүү борбору	132	Колдонулууда
Башталгыч мектеп	5.946,20	Колдонулууда
Жабык спорт комплекси	2.995	Колдонулууда
Теология факультети жана мечит	4.000	Колдонулууда
ЖАЛПЫ	**110.909,36**	

Булак : Курулуш иштери башкармалыгы

2-Таблица. 2015-жылында эксплуатацияга берилген кыймылсыз мүлктөр		
Кампустун аталышы	**Имараттын аталышы**	**Аянты (м²)**
2014-ж. аягында жалпы жабык аянты (м²)		84.613,16
Чыңгыз Айтматов атындагы кампус	Башталгыч мектеп	5.946,20
Чыңгыз Айтматов атындагы кампус	Жабык спорт комплекси	2.995
Чыңгыз Айтматов атындагы кампус	Ректорат, табигый жана инженердик факультеттер	13.463
Чыңгыз Айтматов атындагы кампус	Кесиптик жогорку мектептин имаратына кошумча имарат	120
Чыңгыз Айтматов атындагы кампус	Теология факультети жана мечит	4.000
Чыңгыз Айтматов атындагы кампус	Курулуш иштери жана маалыматтык технологиялар башкармалыктарынын административдик имараты	228
2015-ж. аягында жалпы жабык аянты (м²)		**110.909,36**

3-Таблица. Курулушу улантылып жаткан имараттар		
Имараттын аталышы	**м²**	**Аяктоо датасы**
Айыл чарба факультети жана Туризм жана мейманкана иштетүү жогорку мектеби – окуу комплекси	8.301	31.07.2016
Ветеринардык факультет, институттар – изилдөө борборлору	14.328	31.07.2016
Спорт комплексине кошумча объекттер жана унаа токтомо жайлары	23.592	30.06.2016
Теология факультети	2.662	31.12.2016
ЖАЛПЫ	**48.883**	

1.1.2. Жабык имараттардын кызмат чөйрөсүнө карата бөлүштүрүлүшү

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде академиялык жана административдик түзүмдөрдүн ичинде эксплуатацияга берилген имараттардын жалпы аянты болжол менен 40.955,08 чарчы метрди түзөт.

4-Таблица. Жабык имараттардын административдик түзүмдөргө карата бөлүштүрүлүшү

Кызмат чөйрөсү	Башкы имарат (m²)	Cal Yerleşkesi (m²)	Toplam (m²)
Ректорат	462	771	1233
Башкы катчылык	241	122	363
Маалыматтык технологиялар башкармалыгы	35	303	338
Китепкана жана иш кагаздар башкармалыгы	476,2	1.396,57	1.872,77
Ден-соолук, маданият жана спорт башкармалыгы	415	335,22	750.22
Студенттик иштер башкармалыгы	15,93	138,92	154,85
Кадрлар башкармалыгы	90	-	90
Административдик-чарбалык иштерди камсыздоо башкармалыгы	2.951	869,39	3.820,39
Курулуш иштери башкармалыгы	171	399	570
Стратегиялык пландаштыруу бөлүмү	140,82	-	140,82
Котормо бюросу	24	-	24
Басма сөз жана коомчулук менен байланыш бюросу	34	-	34
Басма иштери жана полиграфия бөлүмү	-	196,69	196,69
Манас радиосу	-	880,29	880,29
Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борбору	-	45,05	45,05
ЖАЛПЫ	**5.055,95**	**5.457,13**	**10.513,08**

5-Таблица. Жабык имараттардын академиялык түзүмдөргө карата бөлүштүрүлүшү

Кызмат чөйрөсү	Башкы имарат	Жал Кампусу (м²)	Жалпы (м²)
Гуманитардык факультет	-	1.821	1.821
Табигый илимдер факультети	-	1.702	1.702
Көркөм өнөр факультети	-	778	778
Экономика жана башкаруу факультети	-	1.650	1.650
Коммуникация факультети	-	2.416	2.416
Теология факультети	-	862	862
Инженердик факультет	114	2.806	2.920
Ветеринардык факультет	-	1.373	1.373
Айыл чарба факультети	-	1.376	1.376
Дене тарбия жана спорт жогорку мектеби	-	3.972	3.972
Консерватория	-	1.540	1.540
Туризм жана мейманкана иштетүү жогорку мектеби	288	473	761
Чет тилдер жогорку мектеби	2.574	-	2.574
Кесиптик жогорку мектеп	-	2.130	2.130
Табигый илимдер факультети	-	156	156
Социалдык факультеттер факультети	-	121	121
Түрк цивилизациясын изилдөө борбору	-	290	290
Мечит	-	4000	4000
ЖАЛПЫ	**2.976**	**27.466**	**30.442**

6-Таблица. Бир студентке туура келген аянт (м2)

	Аянт (м²)	Студенттердин саны	Бир студентке эсептелген аянт (м2)
Ачык аянттар	853.200	5.074	168,15
Жабык аянттар	110.909,36	5.074	21,85
Окуу аянттары	30.442	5.074	5,99

1.2. Унаалар

7-Таблица. Унаалар

Унаанын түрү	Номери	Сатып алынган күнү	Камсыздоо түрү
Жеңил автоунаа (жеке автоунаа)	4751 BC	19.08.2008	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (жеке автоунаа)	1014 BC	19.08.2008	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (жеке автоунаа)	3831 BC	19.06.2013	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (кызматтык автоунаа)	3832 BC	19.06.2013	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (кызматтык автоунаа)	3833 BC	19.06.2013	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (кызматтык автоунаа)	4293 BC	18.09.2013	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (кызматтык автоунаа)	4294 BC	18.09.2013	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (кызматтык автоунаа)	2078 BC	29.05.2008	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (кызматтык автоунаа)	06LGS38	15.03.2004	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (кызматтык автоунаа)	06FF8337	29.04.2004	Сатып алуу
Минибус (15 орундук кызматтык автоунаа)	KGBH 5276	17.08.2000	Сатып алуу
Минибус (15 орундук кызматтык автоунаа)	0096 BC	21.06.2013	Сатып алуу
Пикап (3 же 6 орундук кызматтык автоунаа)	0059 BC	20.03.2013	Сатып алуу
Пикап (3 же 6 орундук кызматтык автоунаа)	6933 BA	17.03.2001	Сатып алуу
Автобус (27 орундук кызматтык автоунаа)	7556 BA	31.01.2002	Сатып алуу
Тез жардам автоунаасы (медициналык жабдыктар иене жабдылган)	6903 BA	02.03.2001	Сатып алуу
Трактор	-	-	Сатып алуу
Жалпы	**17**		

1.3. Окуу бөлмөлөрү, дарсканалар

Кыргыз-Түрк “Манас” университетиндеги окуу бөлмөлөрүнүн сыйымдуулугуна жараша бөлүштүрүлүшү 7-таблицада берилген. Теориялык сабактар өтүлүүчү лекциялык залдар жана дарсканалардык жалпы саны 107ге жетет.

8-Таблица. Окуу бөлмөлөрү, дарсканалар

Окуу бөлмөсү (даана)	Лекциялык зал	Дарскана	Компьютердик лаборатория	Башка лаборатория	Жалпы
0–25 орундук	-	32	4	24	60
26–50 орундук	1	62	8	10	81
51–75 орундук	-	4	-	-	4
76 жана андан көп орундук	7	1	-	1	9
Жалпы	**8**	**99**	**12**	**35**	**154**

Университетте окуу-тарбиялоо жана илимий изилдөө иштеринин сапатын жогорулатуу, ошондой эле студенттердин практикалык көндүмдөрүн өнүктүрүү максатында лабораториялар жабдыктар жана технология жагынан жакшыртылып, ошондой эле заманбап технология менен жабдылган жаңы лабораторияларды куруу иш-чаралары башталган.

Бул жаатта факультеттердин жана жогорку мектептердин базасындагы 9 лаборатория жабдыктар жана технология жагынан жакшыртылып, 47 жаңы лаборатория, устакана, ТВ студиясы жана смарт класс ачылган. Заманбап жабдыктар менен жабдылган, HD сапаттагы Касым Карахан атындагы смарт класс жана көркөм өнөр факультетинин базасында театралдык сахна ачылган.

Ошондой эле университет менен Конфуций институту ортосунда түзүлгөн кызматташтык алкагында гуманитардык факультеттин чыгыш тилдери бөлүмүндө көп максаттуу Конфуций атындагы мультимедиалык аудитория ачылган. Бул аудиторияда бөлүмдө өткөрүлүүчү сабактар менен кошо КТМУнун алдындагы үзгүлтүксүз билим берүү борбору тарабынан кытайча курстар берилет.

Радио-ТВ Мүдүрлүлүгүнүн Ректорлуктун атынан жана анын колдоосу менен жүргүзгөн иш-аракеттердин натыйжасында окуу жайдын ТВ студиясы ‘sd’ден ‘full hd’ форматына толук өткөрүлүп, IP TV курулуп, өлкөнүн бардык аймагына теле аркылуу обого чыгуу үчүн мүмкүнчүлүк бере турган лицензиялар алынды. Агартуучу жана университет жаштарынын телеканалы катары статуска ээ боло турган “Манас TV” телеканалынын эфирдик убактысын толтуруу үчүн Радио-ТВ Мүдүрлүлүгү тарабынан телеберүүлөр тартыла баштады жана ТРТнин Башкы Мүдүрлүгүнүндөн агартуучу жана жаштардын каналынын форматына туура келген программалар алынды. Университеттин студиясы, ТРТ жана Кыргызстан каналлары менен продюсерлери тарабынан байма-бай колдонула баштады. Студияда тартылып, даярдалган жана ар кыл каналлар аркылуу эфирге чыккан программалар, университеттин позитивдүү имиджин түзүүгө өбөлгө түзүп келет.

Мындан сырткары “Манас FM”, Бишкек жана Чүйдөн башка Чолпон-Ата, Нарын жана Талас оластарында да эфирге чыгып баштап, республикалык деңгээлде эфирге чыккан радио статусуна ээ болду. Ректорлуктун колдоосу менен Радио-ТВ Мүдүрлүлүгү тарабынан жаштардын тандоосу, табити эске алынып, соңку интернет тенологияларын колдонуу менен түзүлгөн “mediamanas.kg” дареги аркылуу эфирге чыккан жаңы интернет баракчасы: теле-радио жана интернет журналистикасын эффективдүү түрдө бир жерде топтой алды.

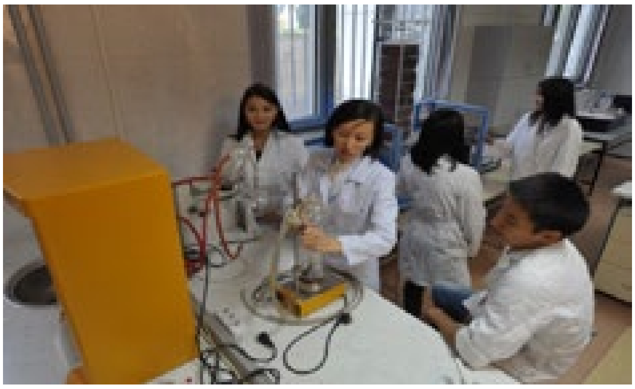

1.4. Социалдык багыттагы имараттар

Студенттерге, кызматкерлерге ж.б. кишилерге социалдык кызмат көрсөткөн кантин, студенттер үйлөрү ж.б.у.с. объекттер төмөнкү таблицада көрсөтүлгөн.

Университеттин территориясында 1374 орундук кыз жана эркек студенттери үчүн студенттер үйлөрү, 10 батирлүү конок үйлөрү, 1 конок үйү, 78 батирлүү кызматкерлердин турак-жайы, ТРнын башталгыч мектеби жана “Анадолу” лицейи, ачык спорт комплекси (футбол талаасы, баскетбол жана волейбол аянтчалары, теннистик корт, балка ыргытуу, чуркоо аянты ж.б.) жайгашкан.

1.4.1. Ашкана жана кантин-кафетериялар

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин студенттери менен академиялык жана административдик кызматкерлеринин тамактанууга болгон керектөөсүн камсыздоо үчүн ар бир кампуста ашкана жайгашкан. Ар бир ашканада тамак берилип, муктаж болгон студенттер университеттин кызматкерлери тарабынан көрсөтүлгөн финансылык жардамдардын негизинде акысыз тамак-аш менен камсыздалышат.

9-Таблица. Ашкана жана кантин- кафетериялар

Түзүмдөр	Даана	Жабык аянт (м2)	Сыйымдуулугу (орундук)
Университеттин башкы имаратындагы студенттик ашкана	1	208	238
Социалдык багыттагы имаратта студенттик ашкана	1	725	372
Университеттин башкы имаратындагы кызматкерлер үчүн ашкана	1	110	100
Социалдык багыттагы имаратта кызматкерлер үчүн ашкана	1	725	301
Көп функционалдуу жыйын залы	1	286	85
VIP конок үйү	1	73	35
Мини-маркет	1	15	-
Университеттин башкы имаратындагы кантин	1	67	56
Кесиптик жогорку мектептин имаратындагы кантин	1	190	43
Студенттер үйүндөгү (А корпусу) кантин	1	131	66
Студенттер үйүндөгү (Б корпусу)кантин	1	127	60
Экономика жана башкаруу факультетинин имаратындагы кантин	**1**	**174**	**96**
Инженердик факультеттин имаратындагы кантин	**1**	**628**	**60**
ЖАЛПЫ	**13**	**3.409,00**	**1,452**

1.4.2. Конок үйү

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Ч. Айтматов кампусунда орун алган кызматкерлердин турак-жайынын имаратында 8 батирлүү 1 даана жеке турак-жай тибиндеги конок үйү жайгашкан.

10-Таблица. Конок үйү

Конок үйү	Даана	Жабык аянт (м2)	Сыйымдуулугу (орундук)
	8 коттедж	955,14	44

1.4.3. Кызматкерлердин турак-жайы

Университеттин Жал кампусунда жайгашкан 61 батирлүү үй, 24 батирлүү кызматкерлердин турак-жайы жана 9 кабаттуу имаратта жайгашкан 3 батир менен 82 батирден турат. Конок үйү катарында пайдаланылып жүргөн 8 батир менен бирге университеттин турак-жайлардын жалпы саны 88ди түзөт.

11-Таблица. Кызматкерлердин турак-жайы

Сыйымдуулугу	Бош эмеа	Бош	Жабык аянт (м2)
1 бөлмөлүү	3	-	99
2 бөлмөлүү	9	1(конок үйү)	642,7
3 бөлмөлүү	35	1(конок үйү)	4 324,58
4 бөлмөлүү	25	6(конок үйү)	3 397,92
3 бөлмөлүү дуплекс	4	-	358,4
4 бөлмөлүү дуплекс	4	-	413,2
Жалпы	**80**	**8**	**9.235,8**

1.4.4. Студенттер үйү

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ден-соолук, маданият жана спорт башкармалыгына караштуу 2 даана студенттер үйүнөн алыстан келген студенттерге орун берилет.

Студенттер үйү

- Сыйымдуулугу: 1.140
- Бөлмөлөрдүн саны: 234

9 кабаттуу турак-жай

- Сыйымдуулугу: 222
- Бөлмөлөрдүн саны: 39
- Кыз жана эркек студенттер үчүн бөлөк жатаканалар курулуп, анда 4 жана 6 орундук бөлмөлөр жайгашкан.

ОКУУ ЗАЛДАРЫ

• Университеттин окуу залдары күн сайын саат 08:30дөн баштап 24:00го чейин, ал эми сынак тапшыруу мезгилинде түнкү саат 02:00ге чейин иштейт.

• Студенттер үйүндө 150 орундук окуу залы жана 56 орундук 5 даана окуу залы бар.

Студенттер үйүндө кир жуу жана үтүктөө үчүн атайын бөлмө, о.э. студенттер үчүн Wİ-Fİ интернет түйүнү, видео көзөмөлдөө системасы, спутниктик телекөрсөтүү менен камсыздалган жана социалдык кызмат көрсөткөн кантин бар.

12-Таблица. Студенттер үйү

Бир бөлмөдөгү орундардын саны	Саны	Кыз	Эркек	Жалпы
4 орундук	145	440	140	580
6 орундук	115	474	216	690
8 орундук	13	-	104	104
Жалпы	273	914	460	1.374

1.4.5. Спорттук объекттер

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде студенттер менен академиялык жана административдик кызматкерлер тарабынан колдонулуп жүргөн жана жалпы аянты 10.445 м²ди түзгөн 1 даана ачык спорт комплекси бар. Университет Бишкек шаарындагы башка окуу жайлардан жабык спорт залдарын ижарага алуу аркылуу окуу-тарбиялоо иштерин улантып келет.

13-Таблица. Спорттук объекттер

Объекттер	Саны (даана)	Аянт (м2)	Түшүндүрмө
Жабык спорт комплекси	1	2.994,70	Футбол талаасы, теннистик корт, баскетбол аянтчасы, чечинүү бөлмөсү
Ачык спорттук аянтчалары	1	6.941	
Жалпы	**2**	**9.935,7**	

1.4.6. Жыйын залдары жана конференц-залдар

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде басымдуу көпчүлүгү 0-50 орундук 2 даана жыйын залы менен ар кандай сыйымдуулукта 2 даана конференц-зал бар.

14-Таблица. Жыйын жана конференц залдары

Сыйымдуулугу	Жыйын залы	Конференц-зал	Жалпы
0–50 орундук	2	-	2
151–250 орундук	-	1	1
251 жана андан көп орундук	-	1	1
Жалпы	**2**	**2**	**4**

1.5. Склад, архив жана устаканалар

Университеттин архивдөө бөлүмү КРсынын Улуттук архив фондунун Эксперттик-текшерүү усулдук комиссиясы тарабынан даярдалган жана Ректораттын буйругу менен бекитилген Жобого ылайык иш-чараларды ишке ашырат.

15-Таблица. Склад, архив жана устаканалар

	Даана	Аянт (м2)
Складдар	5	108,29
Архивдер	13	543,86
Устаканалар	7	993,6
Жалпы	**25**	**1.645,75**

1.6. Башка социалдык багыттагы имараттар

16-Таблица. Кинозал жана концерттик залдар

	Даана	Аянт (м2)	Сыйымдуулугу (орундук)
Кинозал	1	128 m2	132

2. Уюштуруучулук түзүмү

Университеттин башкаруу органы

Кыргыз-Түрк "Манас" университети Кыргыз Республикасы жана Түркия Республикасынын Өкмөттөрү тарабынан 1995-жылдын 30-сентябрында Измир шаарында кол коюлган «Кыргызстандын борбору Бишкек шаарында Кыргыз-Түрк «Манас» университетин ачуу боюнча эл аралык келишимдин» негизинде ачылып, Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Уставына ылайык аныкталган.

Камкорчулар кеңеши

Университеттин эң жогорку чечим чыгаруучу органы болуп Камкорчулар кеңеши саналат.

Камкорчулар кеңеши университеттин жалпы башкаруусун алып баруу максатында биргелешип иштетүү – биргелешип башкаруу принцибине ылайык эки тараптуу сегиз кишиден турат. Кеңештин төрагасы жана үч мүчөсү Түркия Республикасынын Өкмөтү тарабынан кабыл алынган чечим менен дайындалат. Биргелешип кабыл алынган чечимдердин долбоорлору Түркия Республикасынын Жогорку билим берүү кеңешинин Аткаруу комиссиясынын сунушу боюнча Түркия Республикасынын Улуттук билим берүү министрлиги тарабынан даярдалат.

Камкорчулар кеңешинин калган 4 мүчөсү Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин сунушу менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан колдонуудагы мыйзамга ылайык дайындалат.

Кызмат мөөнөтү беш жыл. Мүчөлүктөн чыккан учурда бирдей тартип менен мүчөлүккө кабыл алынат.

Негизги кызматы сакталуу менен Камкорчулар кеңешинин мүчөлүгүнө шайланган төрага жана мүчөлөр негизги жумуш ордунан бошотулганда Камкорчулук кеңешиндеги кызматы да аяктайт.

Текшерүү комиссиясы

Университеттин административдик, финансылык жана академиялык жактан текшерүү иштери эки өлкөнүн өкмөттөрү тарабынан дайындалган жана 4 мүчөдөн турган Текшерүү комиссиясы тарабынан жылда бир жолкудан кем эмес өткөрүлөт.

Текшерүү комиссиясы Камкорчулар кеңешинин чыгымдарын ж.б. иш-чараларын дагы текшерет.

Текшерүү комиссиясынын бирден мүчөсү эки өлкөнүн Өкмөттөрүнө караштуу Финансы министрлигинин бюджет бөлүмүнүн кызматкерлеринин арасынан шайланат.

Ректор – Биринчи проректор

Ректор Түркия Республикасынын Жогорку билим берүү комитетинин Аткаруу комиссиясы тарабынан 4 жылдык мөөнөткө дайындалат. Биринчи проректор болсо келишимде аныкталган тартипте 4 жылдык мөөнөткө дайындалат.

Университетттин административдик, финансылык жана академиялык иш-чаралары ректор жана биринчи проректордун орток чечимдери менен жүргүзүлөт.

Окумуштуулар кеңеши

Окумуштуулар кеңеши университеттин академиялык түзүмү болуп саналат.

Ректор – окумуштуулар кеңешинин төрагасы.

Окумуштуулар кеңешини курамына проректорлор, факультеттердин декандары,

институт жана жогорку мектептердин мүдүрлөрү менен ар бир факультет тарабынан тандалган профессордук-окутуучулук курамдын 2 мүчөсү кирет.

Университеттин башкаруу кеңеши

Башкаруу кеңеши ректордун төрагалыгында болуп, декандар, институт жана жогорку мектептердин мүдүрлөрүнүн арасынан окумуштуулар кеңеши тарабынан 5 жылдык мөөнөткө дайындалган үч профессордон түзүлөт.

Биринчи проректор башкаруу кеңешинин анык мүчөсү болуп, добуш берүү укугуна ээ. Ал эми башка проректорлор добуш берүү укугуна ээ эмес, бирок башкаруу кеңешинин жыйынына катыша алыш

Факультеттин башкаруу органдары

Факультеттин декандары, жогорку мектептин мүдүрлөрү жана бөлүм башчылары;

Факультеттин декандары ректордун сунушу менен Камкорчулар кенеши тарабынан 5 жылдык мөөнөткө дайындалышат. Институттардын жана жогорку мектептердин мүдүрлөрү биринчи проректордун сунушу менен Ректор тарабынан 5 жылдык мөөнөткө дайындалат.

Бөлүм башчылары бөлүмдө иштеген окутуучулардын тандаган талапкерлер арасынан декандын сунушу менен Ректор тарабынан 5 жылдык мөөнөткө дайындалат.

Бөлүм башчысы убактылуу кызмат ордунда болбогон учурда профессордук-окутуучулук курамдын мүчөсүн орун басары кылып дайындайт.

Факультеттин деканы, жогорку мектептин мүдүрлөрү жана бөлүм башчылары кызмат ордуна дайындоо боюнча негиздерге ылайык керек болгон учурда кызмат ордунан бошотулат.

Факультет жана жогорку мектептин башкаруу кеңештери

Факультет жана жогорку мектептин башкаруу кеңештери декан же мүдүрлөрдүн төрагалыгында өтүп, бөлүм башчылары менен доценттин милдетин аткаруучу жана профессорлор тарабынан индивидуалдуу түрдө тандалган бирден өкүлдөн түзүлөт. Башкаруу кеңешинин мүчөлөрүнүн кызмат мөөнөтү 5 жыл.

Институттар

Ректоратка караштуу болуп, Коомдук илимдер жана Табигый илимдер институту курулат. Институттар жогорку окуу жайдан кийинки билим берүүчү мекеме болуп саналат. Институттардын башкаруу кеңеши мүдүр менен кошо 5 кишиден түзүлөт. Башкаруу кеңешинин мүчөлөрү институттун мүдүрүнүн сунушу жана биринчи проректордун макулдугу менен Ректор тарабынан дайындалат. Башкаруу кеңешинин мүчөлөрүнүн кызмат мөөнөтү 5 жыл.

Илимий изилдөө борборлору

Илимий изилдөө борборлору университетин ичинде жана сыртында жергиликтүү жана эл аралык уюмдар менен кызматташып, ар кандай коомдук катмарларга теориялык жана практикалык түрдө билим берүүнү, негизги жана практикалык изилдөөлөрдү жана долбоорлорду жүргүзүү үчүн борбордун мүдүрү биринчи проректордун сунушу боюнча ректор тарабынан дайындалат.

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин академиялык жана административдик түзүмдөрү 1-схемада жана 2-схемада көрсөтүлгөн.

КЫРГЫЗ-ТҮРК МАНАС УНИВЕРСИТЕТИ АДМИНИСТРАТИВДИК ТҮЗҮМ СХЕМА

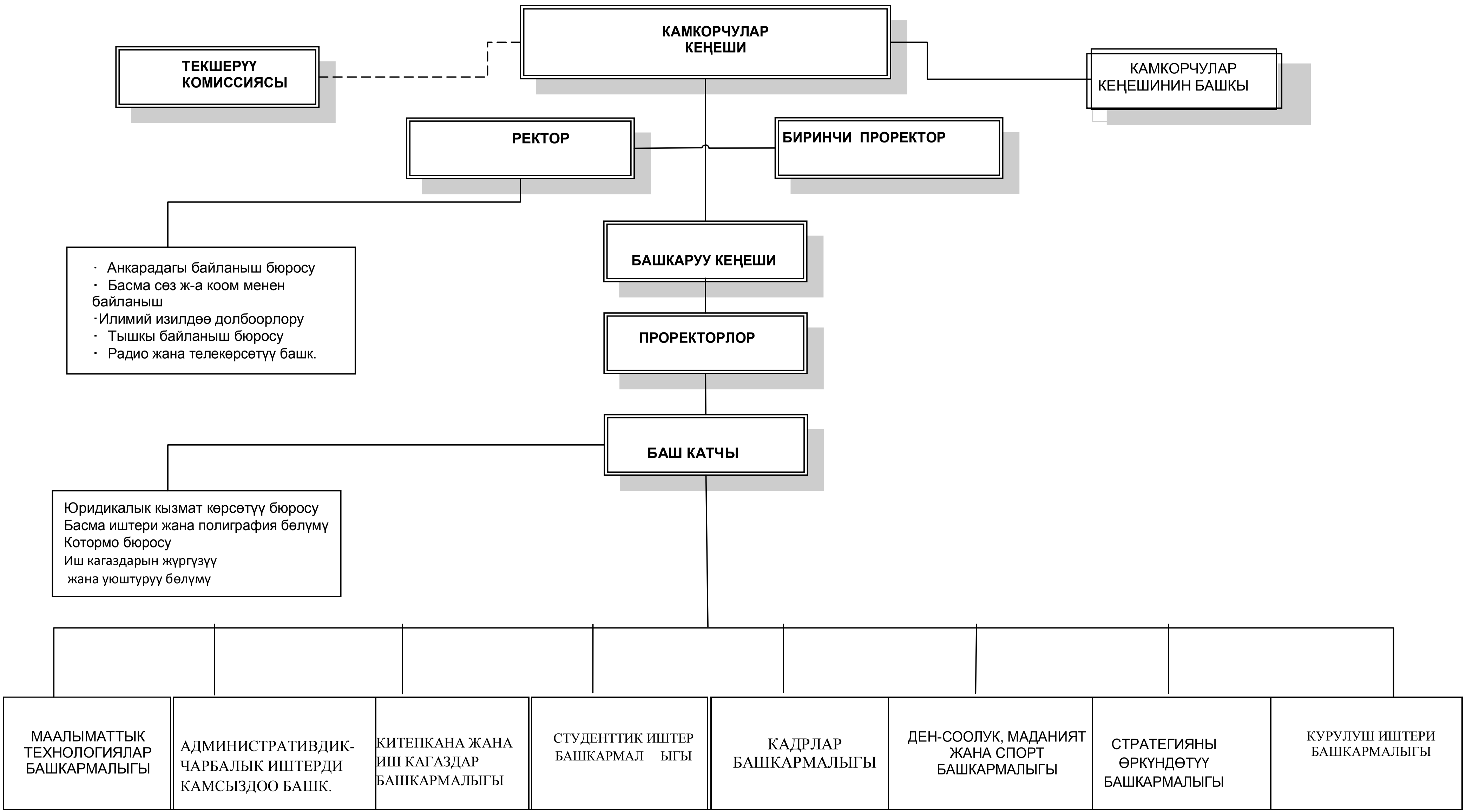

КЫРГЫЗ-ТҮРК “МАНАС” УНИВЕРСИТЕТИ АКАДЕМИЯЛЫК ТҮЗҮМ СХЕМА

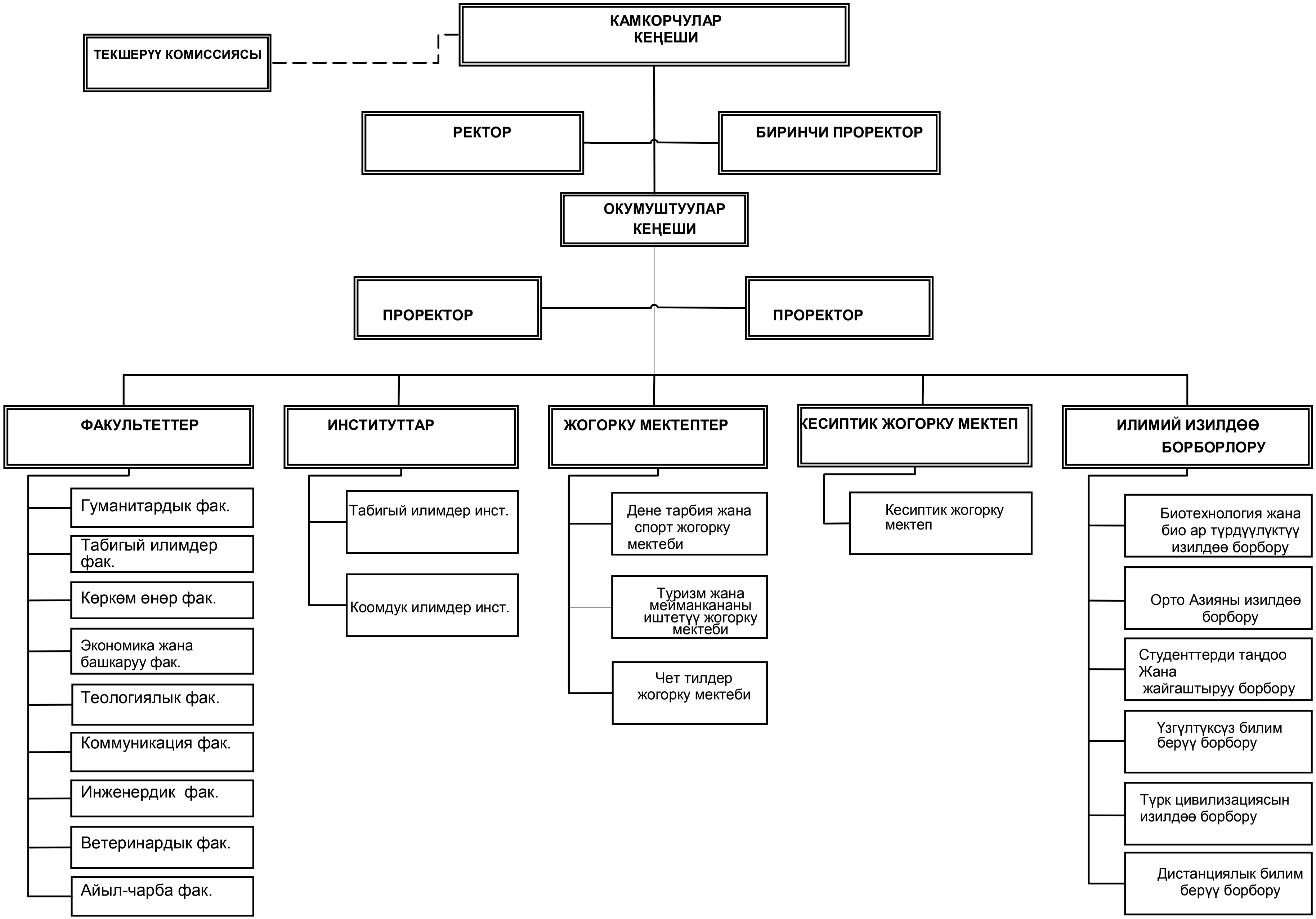

3. Маалыматтык жана технологиялык ресурстар

Университет билим берүү кызматтарын көрсөтүүдө заманбап технологиялык мүмкүнчүлүктөрүн колдонуп, бул мүмкүнчүлүктөрдүн ар бир бөлүмдө колдонулушу үчүн керектүү шарттарды түзөт. Университеттин бардык түзүмдөрдөгү маалыматтык технологиялар, материалдардын кыймылы, китепканалык кызматтар, кызматкерлердин өздүк делолору жана студенттердин иш-аракеттерине байланыштуу кызмат көрсөтүүлөрдү автоматизациялоо боюнча иштер жүргүзүлүүдө.

Маалыматтык технологияларды ишке киргизген маалыматтык технологиялар башкармалыгы илимий изилдөөлөрдө, окуу программаларында жана административдик түзүмдөрдүн иш алып баруусунда керектүү болгон программалык жабдууларды, жабдыктарды, байланыш-катыш тармагы (network) сыяктуу борбордук маалыматтык системаларды колдонуу мүмкүнчүлүгүн берип, колдонуучулардын маалыматтык керектөөлөрүн камсыздайт.

Университет маалыматтык система жана байланыш-катыш тармагынын түзүлүшүнө карата саясатын аныктап, муктаж болгон бөлүмдөр үчүн керектүү маалыматтарды берип, маалыматтык системаларын түзөт, ишин багыттайт жана жөнгө салат.

Академиялык жана административдик түзүмдөрдүн өз ара электрондук түрдө маалымат алмашуусун жана студенттердин маалыматты биринчи булактан алуусун камсыз кылат. Бирдиктүү маалымат

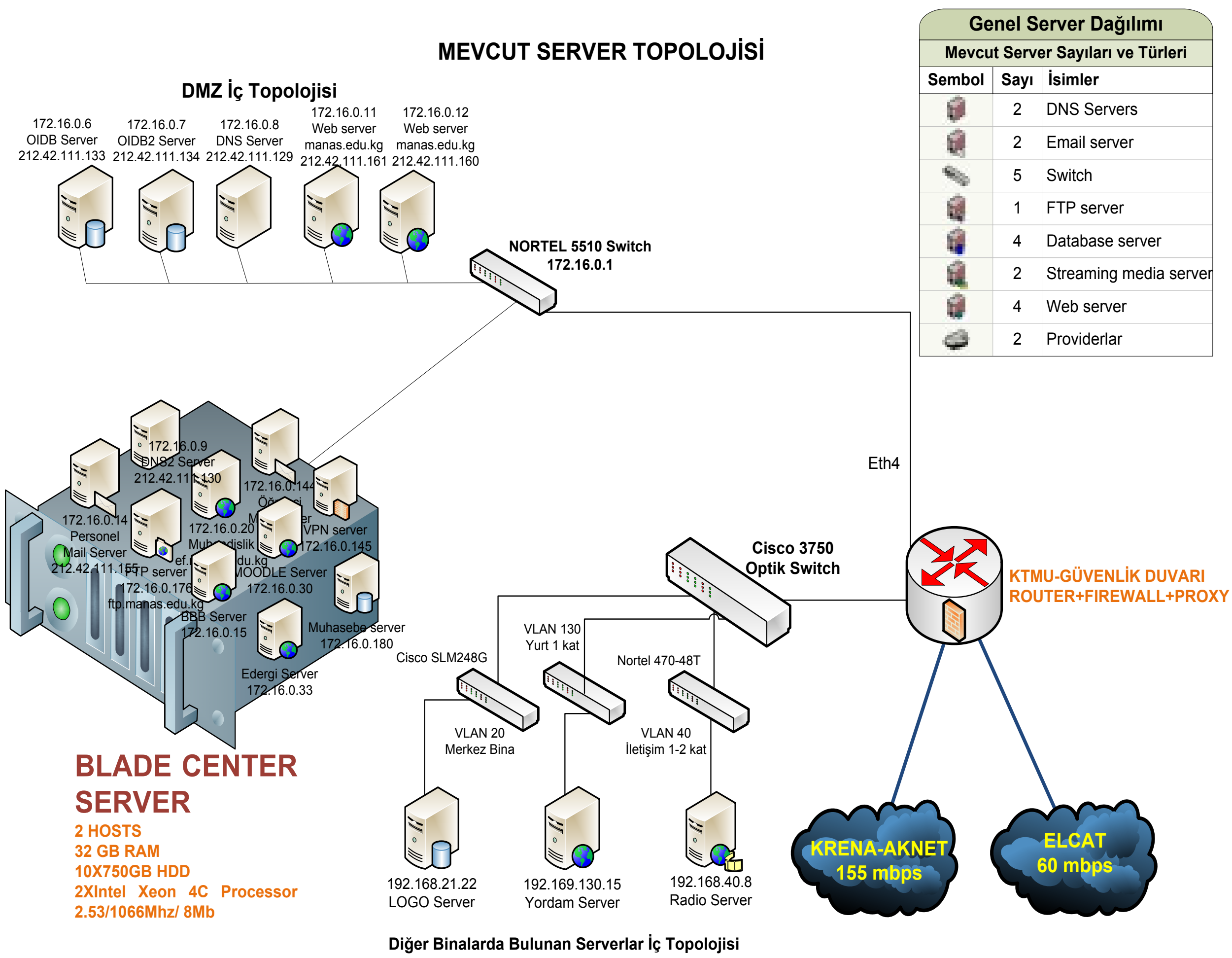

базасын түзүп, маалыматтарды топтоо, иштетүү, колдонуу жана бөлүштүрүү стандарттарын (эрежелерин) аныктайт жана алардын иш жүзүндө колдонулушун жөнгө салат. Университет муктаж болгон башка маалыматтык жана техникалык кызмат көрсөтүүлөрдү камсыздайт.

Чыңгыз Айтматов атындагы кампустун сервердик бөлмөсүндө Cisco 3750 switch жана 1 даана Cisco 2960-S switch, ошондой эле коммуникация факультетинде 2 даана Nortel switch жана 2 даана Zyxelswitch, экономика жана башкаруу факультетинде 3 даана Nortel жана 1 даана Cisco-Linksysswitch, университеттин башкы имаратында 1 даана Cisco-Lynksysswitch, интернет тармагынын коопсуздугун камсыздоо үчүн мындан мурун колдонулган 1 даана Labris L8 антивирустук программанын ордуна университеттин кызматкерлери тарабынан иштелип чыккан DEBIAN операциялык системанын жардамы менен иштеген Linux өзөгүнүн негизинде Open Source КТМÜ– DEBIAN аттуу программалык жабдуу колдонулат. Персоналдык компьютерлерде колдонулган антивирустук программа катары Microsoft фирмасынын акысыз Microsoft Security Essential программасы колдонулууда. Кампустардын ар түрдүү жерлеринде (университеттин башкы имараты, Чыңгыз Айтматов атындагы кампус, кызматкерлердин турак жайы жана студенттер үйлөрү) WI-FI интернет түйүнү орнотулган.

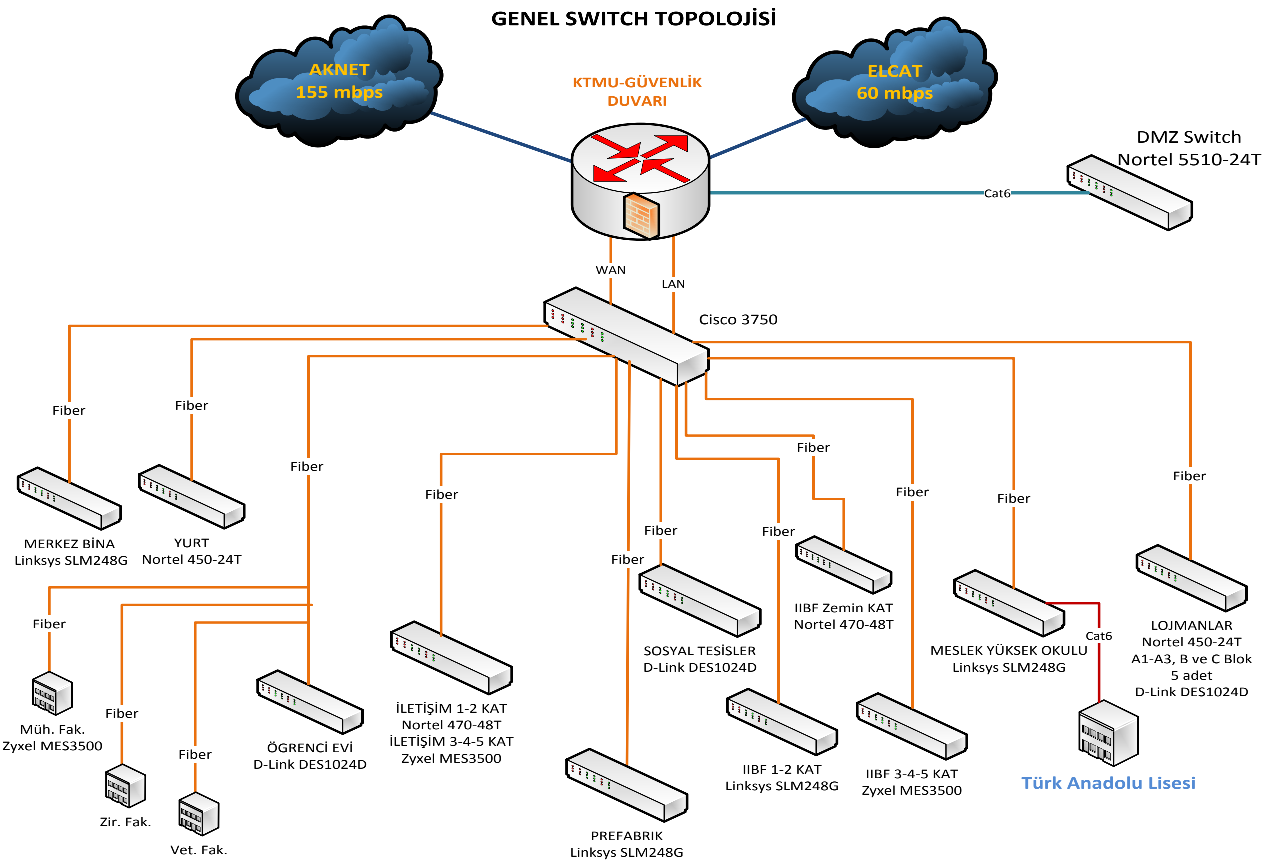

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин маалыматтык технологиялар башкармалыгы байланыш-катыш тармагынын (network) жабдууларын иштетүү жана башкаруу, була-оптикалык байланыш линиясын куруу сыяктуу маалыматтык тейлөө кызматтарын көрсөтүп, ушул кызматтардын сапатын жогорулатуу үчүн инфратүзүмдү жакшыртуу иштерин улантып келүүдө.

Бул иштерди үзгүлтүксүз жана натыйжалуу жүргүзүү үчүн серверлерди бир жерде топтоп, бир нече сервердин (компьютердин) физикалык мүмкүнчүлүктөрүн, электр энергияны

жана жерди үнөмдөө максатында 1 даана 24 Гб оперативдик эс –тутум (RAM), 7.5 Тб катуу диск (HDD) 4 даана Intel Xeon 4C 2.53 Ghz CPU процессордук блогу бар IBM Blade Center Server, лицензиялуу Windows Server 2012 R2 операциондук система жана Open Source Linux операциондук система орнотулуп, активдүү иштетилип жатат.

Ошону менен катар кампусту кеңейтүү планы боюнча жаңы курулган имараттарда интернет түйүнү орнотулуп, курула турган жаңы имараттар үчүн материалдык-техникалык жактан камсыздоо боюнча иш-чаралар улантылууда. Бул өңүттө жакында эле эксплуатацияга берилген ректораттын административдик имаратында, инженердик факультет менен табигый илимдер факультетинин имаратында, жабык спорт комплексинде, ТРсынын Улуттук билим берүү министрлигине караштуу Бишкек башталгыч мектеп менен орто мектептин имаратында, теологиялык факультеттин имаратында була-оптикалык байланыш линиясын куруу иштери бүтүрүлгөн.

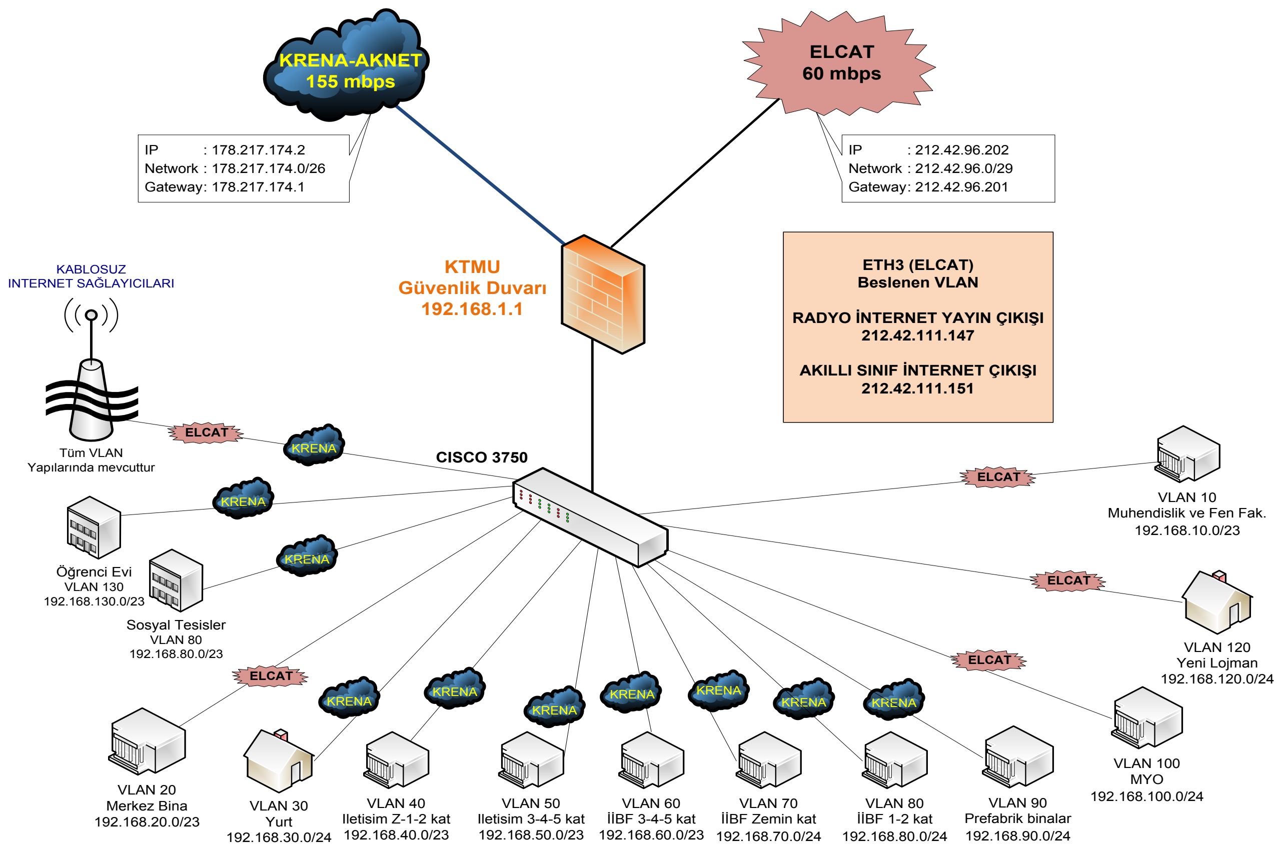

Интернет тармагында жасалган жетишкендиктерге параллелдүү түрдө көрсөтүлгөн кызматтар: университеттин максатына ылайык веб-сервер, электрондук почта системасына кошумча катары колдонулган 26га жакын маалыматтык системалар ManasBİS ("Манас" университетинин маалыматтык системасы) аттуу системанын алдында бирдиктүү интерфейстен маалымат алуу мүмкүнчүлүгү камсыздалып, өнүктүрүү иштери улантылууда.

Е-университет болуу максатында интернет тармагында жасалган жетишкендиктерге параллелдүү түрдө көрсөтүлгөн кызматтар төмөндө көрсөтүлгөн колдонмолор менен камсыздалып, маалымат системасы кеңири колдонулууда

3.1. Программалык жабдыктар жана компьютерлер:

Университетте колдонулган компьютерлердин жана программалык жабдыктардын бөлүштүрүлүшү төмөнкүдөй:

17-Таблица. Программалык жабдыктар жана компьютерлер

Түрү	Административдик максаттагы	Билим	Изилдөө максатындагы	Жалпы
Программалык жабдык	14	9	4	18
Компьютер	325	662	-	987
Ноутбук	27	97	-	124

3.2. Китепкана кызматтары жана окуу борборлору:

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин борбодук китепканасы заманбап иштөө жана окуу шарттарына ылайыкташтырылып жасалган. 1998-жылдан бери кызмат өтөп жаткан китепкананын негизги максаты – илимдин ар кыл тармактарында эмгектенип, билим алып жаткан илимпоздордун, студенттердин, жаштардын таалим-тарбия, окуп үйрөнүү, изилдөө жана маданий керектөөлөрүн канааттандырууга багытталган.

Университет кызматташуу жүргүргүзгөн ар бир сектор боюнча чечим кабыл алуучужана ишеним арттыруучу байланыштарды күчөтүүгө, соңку маалыматтар менен алмашуу менен бирге кызматташууну камсыз кыла турган жыйындарга, саясий жана маданий иш-чараларды уюштуруу жана орток долбоорлорду түзүүгөөзгөчөмаани берет.

Китепкана кызматтары боюнча 2015-жылы 4-5 студент аптада орточо 40-45 саат иштеген.

Электрондук китеп – Мультимедиа мүмкүнчүлүктөрү

Китепкананын жабык аянты 1872,77 м2(башкы корпус – 476,2м2; С. Жигитов китепканасы - 167,91м2; Ч. Айтматов – 392 м2. Китепкананын электрондук каталогу окуучуларга 2015-жылдин 1-ноябрынан баштап кызмат көрсөтүүдө. Бул каталогду колдонуу интернет аркылуу жүргүзүлүп, бүткүл дүйнөгө ачылат. Адреси:http://yordam.manas.kg/ . Электрондук каталогубуздан 2009-жылы 62 185, 2010-жылы 71 025, 2011-жылы 69 155, 2012-жылы 60 454, 2013-жылы 44 104, 2014-жылы 38 816, 2015-жылы 36 175 колдонуу катталган.

2015-жылдын январь айында “Credo Online Reference Service”, “Taylor and Francis Journals Online ”, февраль айында “Nature.com”, март айында “ IEEE Xplore digital library” маалымат базаларына убактылуу байланыш ачылды..

Ректораттын R.30.2015/ KÜT.DOK – 201/144 номерлүү жана 20/05/2015 даталуу уруксаты менен Китепкана Башкармалыгынын 22-беренесине ылайык китепканабыздын инвентардык номерине катталуу болгон материалдардын санын аныктоо 22/06/2015-26/06/2016 арасында саноо комиссиясы түзүлүпжүргүзүлгөн. Саноонунжыйынтыгында 90 (токсон) даана китеп жоголуп, 16 (он алты) даана китеп жараксыз болуп табылган. Өзгөчө 2014-2015-окуу жылында окуучулар тарабынан 66 (алтымыш алты) даана китеп жоголгон. Китепкана башкармалыгынын 14-беренесинин б) пунктуна ылайык окуучу тарабынан жоголгон китептерге 4 эсе жогору жаза төлөтүлүп (жалпы суммасы 66273,72 сом) университеттин бюджетине каттатылган. Жалпы 172 даана китеп инвентардык номеринен чыгарылган.

2015-жылы университетибиз абонент болгон илимий журналдардын китепкана колдонуучулардын ыңгайлуу колдонушу үчүн (26 даана журналдын болжол менен баасы

3 120 сом) оңдоп түзөө жана жыртылган, тытылган (567 даана китептин болжол менен баасы 35 410 сом) китептерди оңдоо иштери аткарылган.

Ар бир окуу жылынын башында жаңы келген студенттерге китепканабыздын электрондук каталогун жана абонент болгон электрондук базаларын колдонуу окуусу жана таныттуусу уюштурулат. 2015-жылдын 16-ноябрынан 19-ноябрына чейин аталган маселеге байланыштуу окутуу иш-чаралары аткарылды. Жалпы жонунан 60 аудиторияга 1440 студенттин катышуусу менен 20 семинар өткөрүлдү.

Электрондук абонент – 35 (төлөмдүү 6; проек менен акысыз абонентлик – 17; китепкана тарабынан жасалган – 2; ачык байланыш – 5; байкоо байланышы - 5)

Э-китеп – китепканабыз тарабынан башкарууга алынган “ Manas Elibrary » маалымат базасында 2751 даана, « KTMU DataBase » маалымат базасында 306 электрондук китеп интернетке окурмандардын кызматына коюлду. Мындан сырткары электрондук журналдардын, булактардын, маалымат базаларынын web даректери link катары web баракчабыздын (http://library.manas.kg) «Пайдалуу линктер» бөлүмүнө жайгаштырылды.

18-таблица. Китепкана булактары

Бөлүмү	Китеп	Материалдар (CD, DVD, Карта, v.b.)	Мезгилдүү басма сөз		Газета ж-а журнал Электрондук	Дисертация	Жалпы
			Yerli yayın	Yabancı yayın			
Техника ж-а табигый илимдер	9.879	36	-	2	1.444	130	11.491
Экономика ж-а башкаруу	8.435	7	6	8	385	131	8.972
Коомдук илимдер	24.326	333	16	10	616	207	25.508
Жуналистика	1.300	5	-	2	36	23	1.366
Айыл чарба ж-а Ветеринария	2.306	1	-	-	126	5	2.438
Грамматика	16.077	138	1	-	42	59	16.317
Туризм ж-а мейманкана иштетүү	2.031	6	-	-	70	9	2.116
Дене тарбия ж-а спорт		0	-	-	13	0	486
Искусство	2.209	36	-	5	100	11	2.361
Медицина	702	0	2	-	67	0	771
Башкалар	19.846	31	55	6	291	21	20.250
Жалпы	**87.584**	**593**	**80**	**33**	**3.190**	**596**	**92.076**

3.3. Башка маалыматтар жана технологиялык булактар

19-таблица. Башка маалыматтар жана технологиялык булактар:

Түрү	Админитративдик жана билим берүү максатындагы (Саны)			
	1995-2013	2014	2015	Жалпы
Проектор	119	6	6	131
Слайд	1	-	0	1
Кодоскоп	10	-	0	10
Принтерлер	226	1	28	255
Басма машинелери	1	-	1	2
Ксерокөчүрмө	20	1	0	21
Факс	15	-	1	16
Фотоаппарат	72	2	1	75
Камералар	89	-	0	89
Телевизорлор	227	1	4	232
Сканерлер	35	-	0	35
Музыкалык центр	96	-	0	96
Микроскоптор	82	-	1	83
DVD	96	-	0	96
Кондиционерлер	49	-	1	50
Телефон	1.051	18	45	1.114
Спутникалык антенна	24	-	0	24
Муздаткычтар	97	4	5	106
Сейф	26	1	0	27
Ресивер (спутникалык телевидениенин системасы)	122	1	4	127
Терминал	10	-	0	10
Жалпы	**2.468**	**35**	**97**	**2.600**

20-таблица. Маалыматтык жана технологиялык булактардын бөлүштүрүлүшү

Бөлүмү							
Административдик	325	89	27	9	36	54	6
Академиялык	662	95	97	62	10	28	7
Жалпы	**987**	**184**	**124**	**71**	**46**	**82**	**13**

21-таблица
Медициналык жабдуу жана лабораториялар (Бардык академиялык бөлүмдөр б-ча)

Бакча жана талааөсүмдүктөрү лабораториясы	Айыл чабра факультети
Фитопатология лабораториясы	Айыл чабра факультети
Энтомология жана нематология лабораториясы	Айыл чабра факультети
Тоют анализи лабораториясы	Айыл чабра факультети
Борбордук изилдөө лабораториясы	Инженерия факультети
Тамак-аш продукцияларын жана чийки затттарга анализ лабораториясы	Инженерия факультети
Микробиология лабораториясы	Инженерия факультети
Тамак-аш технологиясы лабораториясы	Инженерия факультети
Айлана-чөйрөгөанализ жана жалпы химия лабораториясы	Инженерия факультети
Интернет жана программалык камсыздоо лабораториясы	Инженерия факультети
Смарт класс	Инженерия факультети
Компьютердик лаборатория-графикалык лаборатория	Кесиптик жогорку мектеп
Компьютердик лаборатория-CAD лабораоиясы	Кесиптик жогорку мектеп
Заманбап кеңсе лабораториясы	Кесиптик жогорку мектеп
Бетон иштетүү лабораториясы	Кесиптик жогорку мектеп
Авто унаа лабораториясы	Кесиптик жогорку мектеп
Ветеринария лабораториясы	Ветеринар факультети
Курулуш лабораториясы	Кесиптик жогорку мектеп
Биология лабораториясы	Табигый илимдер институту

4. АДАМ РЕСУРСТАРЫ

Университет, адам ресурстары жаатында үзгүлтүксүз түрдөөнүгүүгө багытталган ачык башкаруу жолун тандайт. Бул көз караштан алганда, университеттин кызматкерлеринин натыйжалуу иш алып баруусуна негизделген чөйрөнү жаратып, өнүккөн технологияга ылайык долбоорлорду сунуштоо максатын көздөйт.

Университет, муктаж болгон адистиктер жана тармактар боюнча сапаттуу окутуучулук курамды түзүүдөөзгөчө маани берет. Акыркы алты ай ичинде 145 академиялык кызматкер 2547 номерлүү“Жогорку билим берүү жөнүндөгү” мыйзамга ылайык, Түркиянын 51 университетинен дайындалып келсе, 277 академиялык, 69 административдик кызматкер болп, жалпы жаңыдайындалган кызматкерлердин саны 346ны түздү.

Муну менен катар эле, 220 академиялык кызматкер 74 административдик кызматкер болуп,бардыгы 294 кызматкер ар кандай себептер менен университетибизден жумуштан кеткен. Азыркы учурда 39-берененин алкагында 28 университеттен келген 58 профессор-докторлор эмгектенүүдө.

Ошондой эле, Камкорчулар кеңешинин чечимине ылайык саапттуу иш күчү менен камсыздоо жана профессор, докторлорлорду тарбиялап чыгаруу жаатындагы иш-чаралар улантылып, бөлүмдөрдүн ишин жакшыртуу үчүн 26 кенже илимий кызматкер, 19 доценттин м.а., 9 доцент жана 6 профессор кызматка дайындалган.

22-таблица. Кызматкерлердин саны

	2013	2014	2015	2014-2015 %дык жогорулоо
Академиялык кызматкер	515	492	514	4,47 %
Административдик кызматкер	300	284	307	8,09 %
Келишим м-н иштеген кызматкерлер	122	133	133	-
Убактылуу жумушчулар	10	-	-	-
Жалпы	**947**	**909**	**954**	**12,56%**

2015-жылындагы жалпы кызматкерлердин:

53,88%
Академиялык кызматкер

38,18%
Административдик кызматкер

13,94%
Келишимдик негиздеги кызматкер

23-таблица. Академиялык кызматкерлердин саны

Наамы	Ишке алынышына жараша			
	Толук ставка	Жарым ставка	Саат боюнча акы	Жалпы
Профессор	54	6	11	71
Доцент	49	9	27	85
Доцент м.а.	31	-	2	33
Ага окутуучу. Докт.	49	5	18	72
Ага окутуучу	56	20	16	92
Окутуучу	89	8	6	103
Адис	11	-	-	11
Кенже илим. кызмат	54	6	11	71
Жалпы	**386**	**48**	**80**	**514**

1-графика. Кадрлардын ишке алынышына карата

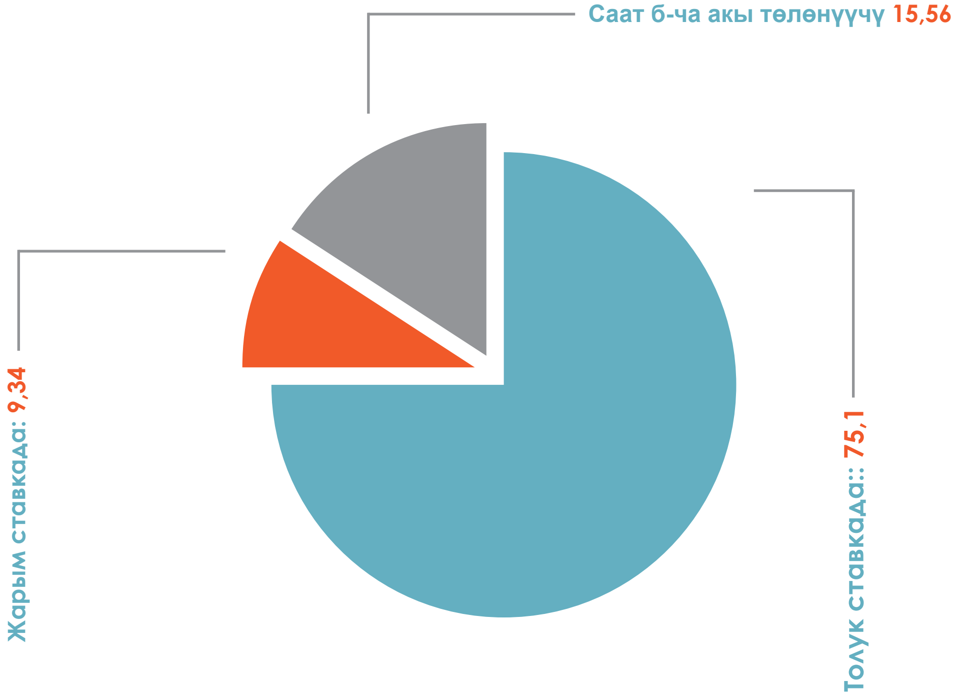

4.1. Академиялык кызматкерлер (КР)

Университетте 345 КР жаранынан турган академиялык кызматкер эмгектенет. Алардын ичинен 227си толук ставкада жана 46сы жарым ставкада, 72си саат боюнча акы төлөнүүчү статуста эмгектенишүүдө.

24-таблица. Кыргыз жараны болгон академиялык кызматкерлер

Наамы	Штаттык кызмат орундарына жараша			
	Толук ставка	Жарым ставка	Саат боюнча акы төлөнүүчү	Бардыгы
Профессор	25	6	11	42
Доцент	25	9	27	61
Доценттин м.а.	12	-	-	12
Ага окутуучу доктор	43	5	18	66
Ага окутуучу	33	20	12	65
Окутуучу	44	6	4	54
Адис	5	-	-	5
Кенже илимий кызматкер	40	-	-	40
Жалпы	**227**	**46**	**72**	**345**

4.2. Түркия жана башка өлкөлөрдөн келген академиялык кызматкерлер

Üniversitemizde159'u Türkiye Cumhuriyeti, 3'ü Çin Halk Cumhuriyeti, 1'i Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı olmak üzere toplam 160 akademik personel bulunmaktadır.

25-таблица. Түркия жана башка чет мамлекеттерден келген академ-к кызматкерлер

Наамы	Штаттык кызмат орундарына жараша			
	Толук ставка	Жарым ставка	Саат б-ча акы төлөнүүчү	Бардыгы
Профессор	29	-	-	29
Доцент	24	-	-	24
Доценттин м.а.	19	-	2	21
Ага окутуучу доктор	6	-	-	6
Ага окутуучу	23	-	4	27
Окутуучу	45	2	2	49
Адис	6	-	-	6
Кенже илимий кызматкер	7	-	-	7
Жалпы	159	2	8	169

2-графика. Академиялык кызматкерлердин жарандыгына карата бөлүштүрүлүшү

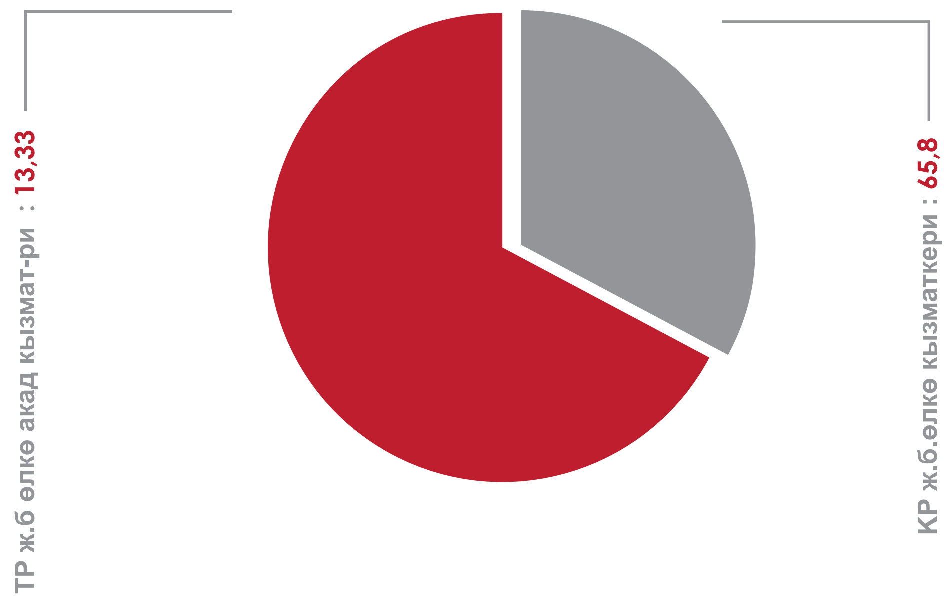

4.3. Башка университеттерден келип, Кыргыз-Түрк "Манас" университетинде иштеп жаткан академиялык кызматкерлер.

Жогорку билим берүү жөнүндөгү №2547-мыйзамынын 39-беренесинин негизинде Кыргыз-Түрк "Манас" университетинде 59 академиялык кызматкер эмгектенип жатат.

26-таблица. Башка университеттерден келип иштеген академиялык кызматкерлер

Наамы	Учурда иштеген бөлүму	Кайсы университеттен келген	Киши саны
Профессор	Гуманитардык ф./ Табигый илимдер ф./ Экономика жана башкаруу ф./ Теология ф./ Коммун. ф./ Инженерия ф./ Ветеринария ф./ Айыл-чарба ф. / Туризм ж/а мейманкана иштетүү ф.	Гази/ Мармара / 19-май / Аднан Мендерес / Мимар Синан / Сакария/ Селжук / Эржиес / Улудаг / Орду / Жумхуриет / Балыкесир/ Фырат/ Газиосманпаша университеттери	22
Доцент	Гуманитардык ф./ Табигый илимдер ф./ Көркөм өнөр ф./ Эконокимка ж/а башкаруу илимдер Коммуникация ф./ Теология ф./ Коммуникация ф. / Ветеринария ф./ Туризм ж/а мейманкана иштетүү ф./ Кесиптик жог мектеп.	Мармара/Сакария/Кырыккалле/ Памуккале/Акдениз/Караманоглу Мехметбей/Кастамону/Сельжук/ Эржиес/Улудаг//Гази/Ататүрк/Анкара /Балыкесир/19-май/Думлыпынар/ Нежметтин Эрбакан/Газиосманпаша университеттири	23
Доценттин м.а	Табигый илимдер ф./ Экономика ж-а башкаруу ф./ Теология ф./ Инженерия ф./ Дене тарбия ж-а спорт ж.м./ Туризм ж-а мейманкана ж. м./ Кесиптик ж. м.	Мармара/Сакария/ Иненю, Газиосманпаша/Османгази/ 19-май/Мехмет Акиф Эрсой/Ататүрк/ Гүмүшхане/ Йалова/ Измир жогорку технология университеттери	13
Жалпы			**58**

4.4. Академиялык кызматкерлердин жаш курагына жараша бөлүнүшү

Академиялык кызматкерлердин жаш курагына көңүл бура турган болсок, көпчүлүгү 41-50 жаш жана 51 жаштан жогору болгон адамдар түзгөндүгүн көрүүгө болот.

27-таблица. Академиялык кызматкерлердин жаш курагына жараша бөлүнүшү

	23-30 жаш	31-35жаш	36-40 жаш	41-50 жаш	51жаштан жогору	Жалпы
Кишинин саны	34	85	89	123	183	514
% Көрсөткүчү	**6,62**	**16,53**	**17,32**	**23,93**	**35,6**	**100**

3-графика. Академиялык кызматкерлердин жаш курагына жараша бөлунүшү

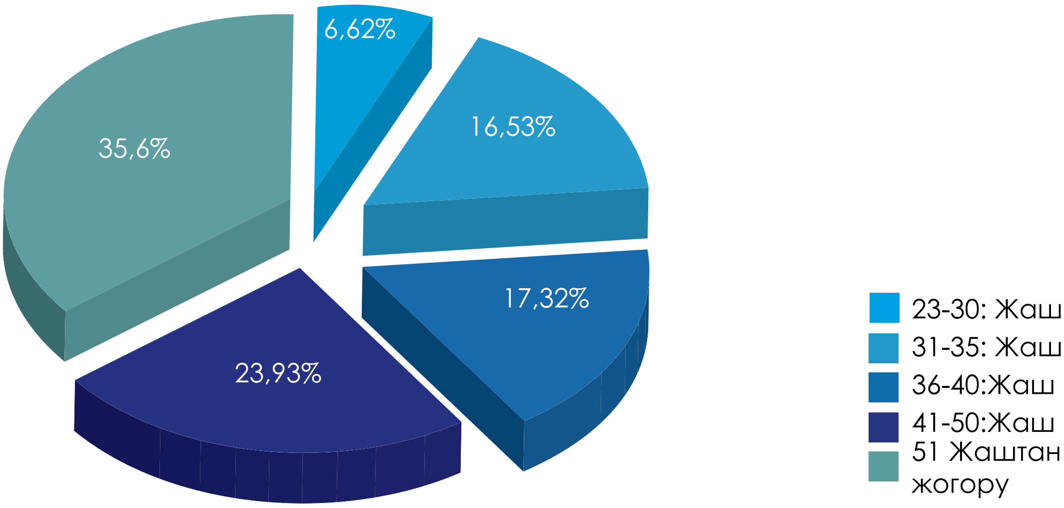

28-таблица.Академиялык кызматкерлердин жаш курагына жараша бөлүштүрүлүшү

Наамы	23-30 жаш	31-35 жаш	36-40 жаш	41-50 жаш	51 жаштан жогору
Профессор	-	-	1	8	62
Доцент	-	-	2	29	54
Доценттин м.а.	-	8	7	14	4
Ага окутуучу, доктор	1	7	20	24	20
Ага окутуучу	5	13	17	22	35
Окутуучу	13	27	31	24	8
Адис	1	3	4	2	1
Кенже илимий кызматкер	15	27	5	-	-
Жалпы	**35**	**85**	**87**	**123**	**330**

4.5. Эмгек келишиминин негизинде толук ставка статусунда иш алып барган академиялык кызматкерлер

Университетте толук ставка статусунда эмгектенген академиялык кызматкерлер төмөндөгү таблицада берилген.

29. Эмгек келишиминин негизинде толук ставкада эмгектенген академиялык

Наамы	Жергиликтүү	Чет өлкөлүк
Профессор	25	29
Доцент	25	24
Доценттин м.а.	12	19
Ага окутуучу, илимдин доктору	43	6
Ага окутуучу	33	23
Окутуучу	44	45
Адис	5	6
Кенже илимий кызматкер	40	7
Жалпы	**227**	**159**

4-графика. Штаттык курам боюнча кызматкерлердин бөлүштүрүлүшү

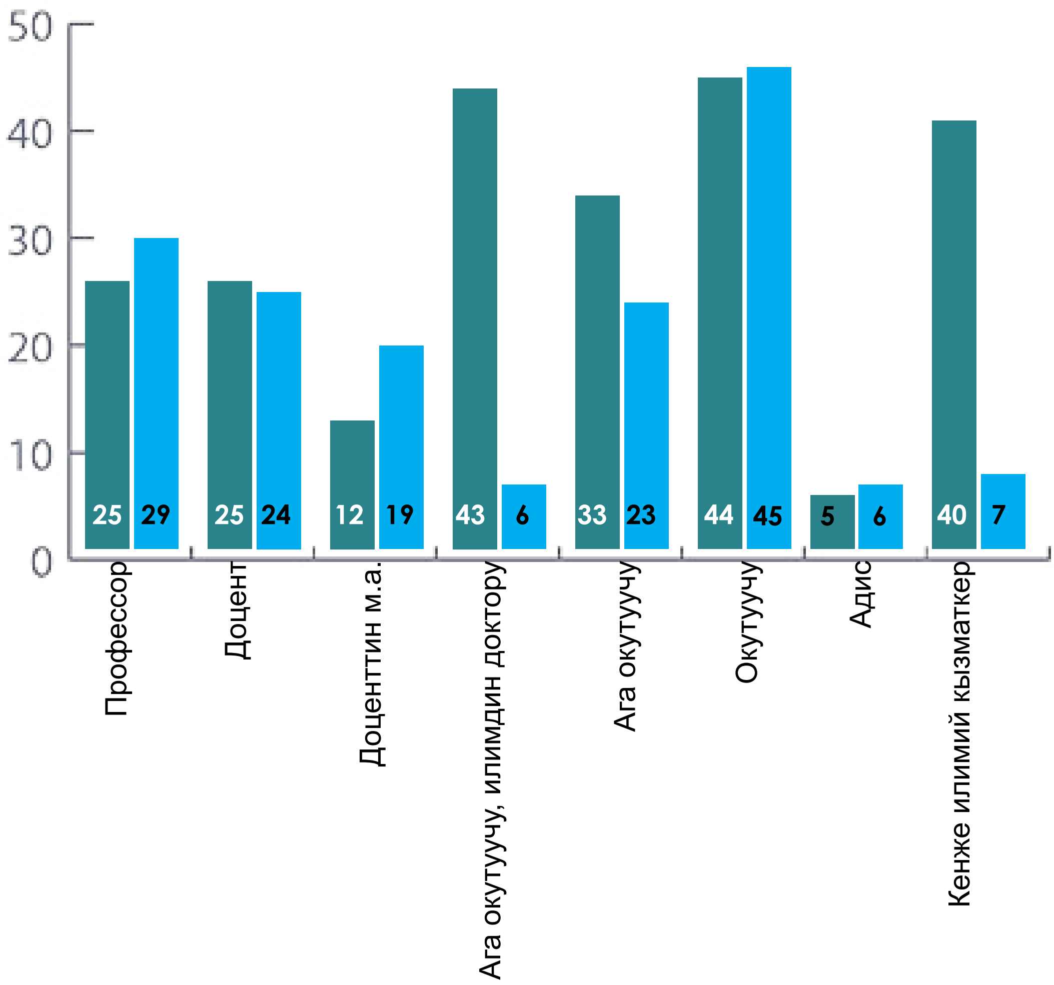

4.6. Академиялык кызматкерлерди дайындоо / кызматтан бошотуу

Университеттеги кадр маселесинде сандан сапатка маани берүү принцибине ылайык дыкаттык менен иш жүргүзүлөт.

Таблица 30. Академиялык кызматкерлерди дайындоо / кызматтан бошотуу

2013		2014		2015	
Кызматка дайындалган	Кызматтан кеткен	Кызматка дайындалган	Кызматтан кеткен	Кызматка дайындалган	Кызматтан кеткен
32	**40**	**37**	**48**	**33**	**20**

4.7.Административдик кызматкерлер

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Камкорчулар кеңешинин 2007-жылдын 23-октябрындагы №2007-03 номерлүү жыйынында КТМУнун административдик структурасынын схемасы жана административдик кызмат орундарынын саны, 2009-жылдын 15-декабрында №2009-2-жыйынында болсо административдик кызматкерлерге төлөнө турган айлык маяналардын өлчөмдөрү бекитилген. Буга ылайык, университеттин административдик кызматкерлерин дайындоо иштери иреттүү жана уюштурулган формада жүргүзүлүшү камсыздалган.

5-графика. Административдик кызматкерлердинөлкөлөргө карата % катнашы

31-таблица. Административдик кызматкерлердин бөлүмдөргө карата бөлүштүрүлүшү

БӨЛҮМҮ	Кызматкер-н саны (ТР)	Кызматкер-н саны (КР)	Жалпы
Ректорлук ж-а Баш катчылык	6	30	36
Анкара байланыш бюросу	3	-	3
Кадрлар башкармалыгы	3	4	7
Стратегиялык пландаштыруу бөлүмү	7	6	13
Китепкана жана документация башкармалыгы	-	11	11
Студенттердин иштер башкармалыгы	1	7	8
Социалдык тиричилик жактан тейлөө башкармалыгы	7	50	57
Ден-соолук, маданият жана спорт башкармалыгы	3	68	71
Маалыматтык технологиялар башкармалыгы	3	13	16
Курулуш иштери башкармалыгы	6	15	21
Гуманитардык факультети	-	7	7
Табигый илимдер факультети	-	3	3
Көркөм өнөр факультети	-	3	3
Теология факультети	-	3	3
Экономика жана башкаруу факультети	-	5	5
Коммуникация факультети	1	5	6
Инженерия факультети	-	8	8
Ветеринария факультети	-	2	2
Айыл чарба факультети	-	2	2
Чет тилдер жогорку мектеби	1	2	3
Дене тарбия жана спорт жогорку мектеби	2	5	7
Туризм жана мейманкана иштетүү жогорку мектеби	-	3	3
Кесиптик жогорку мектеп	-	2	2
Табигый илимдер институту	-	2	2
Коомдук илимдер институту	-	5	5
Манас студ –ди тандоо ж-а жайгаштыруу башкармалыгы	1	-	1
Орто Азия изилдөөж-а илимий практикалык борбор	-	2	2
Жалпы	**44**	**263**	**307**

4.8.Административдик кызматкерлердин билим деңгээли

32-таблица. Административдик кызматкерлердин билим деңгээли

Жыл	Башталгыч класс	Орто билим	Кесиптик билим	Бакаларвриат	Магистратура/ докторантура	Бардыгы
Кишинин саны	3	64	34	166	40	307
% көрсөткүчү	**0,98**	**20,85**	**11,07**	**54,07**	**13,03**	**100**

4.9.Административдик кызматкерлердин эмгек стажылары

33-таблица. Административдик кызматкерлердин эмгек стажысына жараша бөлүнүшү						
Жыл	**1-3 жыл**	**4-6 жыл**	**7-10 жыл**	**11-15 жыл**	**16-20 жыл**	**Бардыгы**
Кишинин саны	42	13	113	76	63	307
% көрсөткүчү	**13,68**	**4,23**	**36,8**	**24,76**	**20,53**	**100**

6-график. Административдик кызматкерлердин эмгек стажысына жараша бөлүнүшү

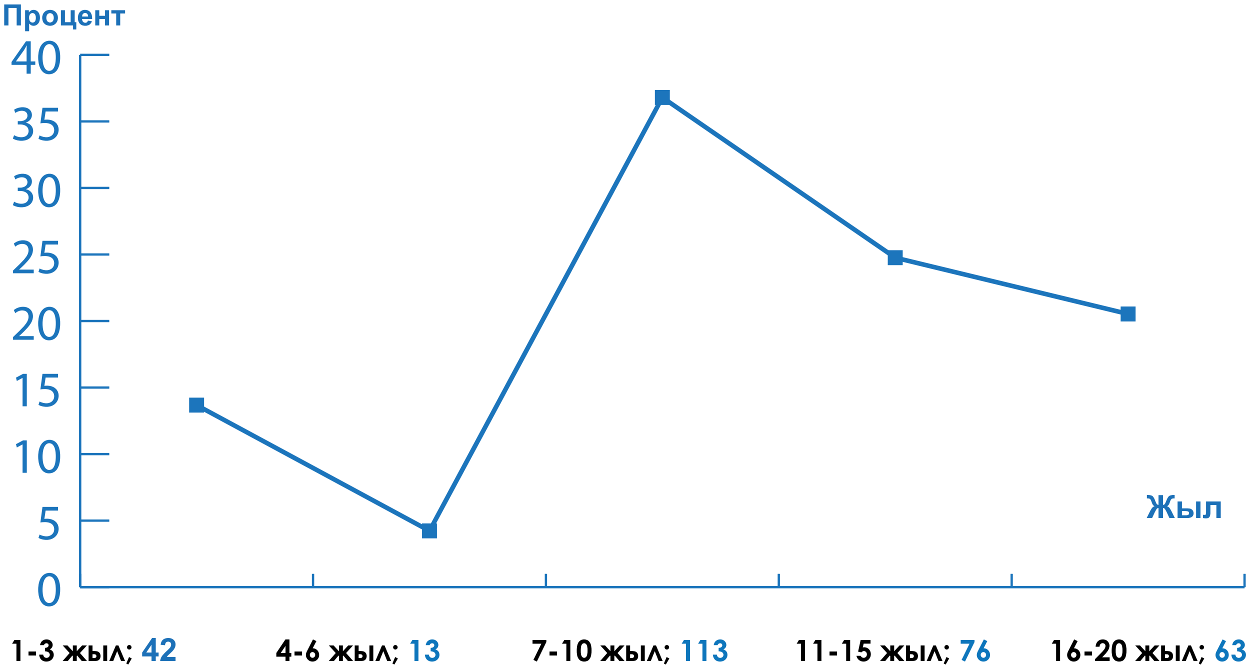

4.10. Административдик кызматкерлердин жаш курагына жараша бөлүнүшү

Административдик кызматкерлердин көпчүлүк бөлүгүн31-35 жана 23-30 жаш аралыгындагылар түзөөрү аныкталган.

34-таблица. Административдик кызматкерлердин жаш курагына жараша бөлүнүшү						
	23-30 жаш	**31-35 жаш**	**36-40 жаш**	**41-50 жаш**	**51 жаштан жогору**	**Жалпы**
Кишинин саны	29	81	75	81	41	307
% көрсөткүчү	**9,45**	**26,38**	**24,43**	**26,38**	**13,36**	**100**

7-график. Административдик кызматкерлердин жаш курагына жараша бөлүнүшү

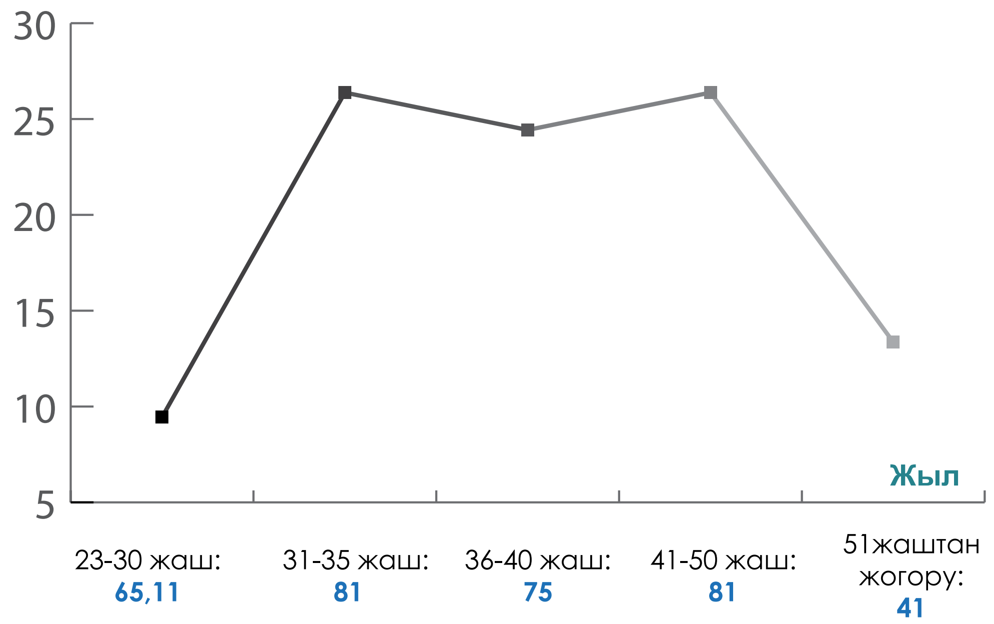

4.11.Административдик кызматкерлердин жумушка алынуусу / жумуштан кетиши

35-таблица. Административдик кызматкерлердин жумушка алынуусу / жумуштан кетиши

2013		2014		2015	
Жумушка алынган кызматкер	Жумуштан кеткен кызматкер	Жумушка алынган кызматкер	Жумуштан кеткен кызматкер	Жумушка алынган кызматкер	Жумуштан кеткен кызматкер
10	**20**	**9**	**11**	**26**	**5**

4.12. Келишимдик негизде иштеген кызматкерлер

36-таблица. Келишимдик негизде иштеген кызматкер (Иштеген позициясына жараша)

Кызматы	Саны
Адвокат	2
Инженер-электрик	1
Доктор	6
Мед айым	1
Устат/Адис	33
Техник кызматкер	16
Машыктыруучу	8
Оркестрдык кызматкер	28
Бийчи	1
Коопсуздук кызматкер /Жарандык коргонуу кызматкери	10
Жумушчу	26
Лаборант	1
Жалпы	**133**

5. Көрсөтүлгөн кызматтар

5.1. Студенттерге көрсөтүлгөн кызматтар

5.1.1. Билим берүү кызматтары

Кыргыз-Түрк“Манас” университети “билим берүүдөөзгөчө марка болуу” максатын ишке ашырууда зарылчылык жараткан тармактар боюнча жаңы ачкан академиялык бөлүмдөрү менен иш жүргүзүпкелет.Бул алкакта университеттин бардык академиялык бөлүмдөрүндө улам сайын программаларды иштеп чыгуу жана алардын актуалдуулугун арттыруу иш-аракеттери инсанга багытталган окутуу жана өмүрбоюу үйрөнүүтүшүнүгүменен билим берүүдө технологиялык базанын негизинде үйрөнүү мүмкүнчүлүктөрүөзгөчө колдонулат.

Университетте билим берүү түрк жана кыргыз тилдеринде жүргүзүлөт. Бирок, Чет тилдер жогорку мектебинде чет тилдер бөлүмүнүн алкагында орус, англис жана кытай тилдери да окутулат.

2014-2015-окуу жылында 9 факультетте, 3 жогорку мектепте, 1 консерваторияда, 4 кесиптик жогорку мектебинде бакалавр жана 2 жылдык кесиптик орто билим менен катар 2 институтта магистратура жана докторантура программалары боюнча билим берилип, 4 изилдөө борборунда да билим берүү иш-чаралары жүргүзүлгөн.

5.1.1.1.2 жана 4 жылдык билим берүү программалары

37-таблица. Факультет/жогорку мектепж-а кесиптик жогорку мектептер б-ча 2 жана 4 жылдык билим берүү программаларынын саны

Аталышы	Саны
Адабият факультети	1.025
Табигый илимдер факультети	268
Көркөм өнөр факультети	117
Экономика жана башкаруу факультети	641
Теология факультети	137
Коммуникация факультети	522
Инженерия факультети	431
Ветеринардык факультет	113
Айыл чарба факультети	176
Туризм жана мейманкана иштетүү жогорку мектеби	448
Дене тарбия жана спорт жогорку мектеби	172
Консерватория	156
Чет тилдер жогорку мектеби	140
Кесиптик жогорку мектеп	456
Жалпы	**4.802**

Студент жана академиялык кызматкерлердин маалыматка жеңил жана ыкчам ээ болуууччүнинтернет байланышы жана смарт класстарда өзарабилималуумү мкүнчүлүктөрүсунушталган. Университетте дистанттык билим берүү системасынын базасы түзүлгөн жана борбордун орток сабактардын дистанттык билим берүү жолу менен борбордон окутула баштаган (http://eders.manas.edu.kg/).

Түрк, кыргыз жана орус тилдери окшош ыкмалар аркылуу түрк, кыргыз жана орус тилдерин бирдей ыкма аркылуу кеңири үйрөтүү максатында курс жана сертификат тапшыруу программалары уюштурулат. Өзгөчө, бакалавриат жана магистратура программалары боюнча дистанттык билим берүү негизиндеги программаларды ачуу аркеттери улантылууда. Буларга кошумча орток жана кош диплом негизиндеги билим берүү программаларын ачуу боюнча иш-аракеттери башталган жана бул иш-чара 2016-2017-окуу жылында аяктоо пландаштырылган.

Студенттерибизге программалар ортосунда которулуусуна ийкемдүүлүк киргизүү максатында кош жана кошумча адистиктерди алуу менен которулуу мүмкүнчүлүктөрү сунушталган.

Муну менен катар эле, университеттер аралык түзүлгөн кызматташтыктардын алкагында студент жана академиялык кызматкерлерибизге алмашуу программаларынан пайдалануу мүмкүнчүлүгү берилген. Азыркы күнгөчейин 52 студент жана 10 профессор, докторлорубуз алмашуу программасы боюнча чет өлкөлөрдөокуп, эмгектенишүүдө.

Акыркы үч жыл ичинде аталган алмашуу программасынын алкагында 171 студент жана 18 академиялык кызматкер чет өлкөдө болгон. Булар ички алакалардын негизинде ишке ашса, Мевляна программасынын алкагында ар кайсы 22 университеттен 96 окутуучу-профессор, 60 студент университетибизге келген. Өзгөчө студенттерибизге психологиялык көмөк жана

консультация берүү кызматтары менен биргеличносттукөнүгүү, чет өлкөлөрдөпрактикадан өтүү мүмкүнчүлүктөрү сунушталган. Акыркы беш жыл ичинде 1900дөн ашык студентке чет өлкөдөпрактикадан өтүү мүмкүнчүлүгү берилген.

38-таблица. 2014-2015–окуу жылындагы студенттердин саны

Факультет жана бөлүмдөрдүн аталышы	Эркек	Кыз	Жалпы
ГУМАНИТАРДЫК ФАКУЛЬТЕТ	**295**	**730**	**1.025**
БАТЫШ ТИЛДЕРИ (АНГЛИС ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ) БӨЛҮМҮ	19	81	100
ЧЫГЫШ ТИЛДЕРИ (ОРУС ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ) БӨЛҮМҮ	23	49	72
ЧЫГЫШ ТИЛДЕРИ (ОРУС ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ) БӨЛҮМҮ	24	34	58
ФИЛОСОФИЯ БӨЛҮМҮ	22	51	73
СИНХРОНДУК КОТОРМО БӨЛҮМҮ (КЫРГЫЗЧА-АНГЛИСЧЕ)	20	83	103
СИНХРОНДУК КОТОРМО БӨЛҮМҮ (КЫРГЫЗЧА-ТҮРКЧӨ)	12	78	90
СИНХРОНДУК КОТОРМО БӨЛҮМҮ (ТҮРКЧӨ-ОРУСЧА)	39	67	106
ПСИХОЛОГИЯЛЫК КЕҢЕШ БЕРҮҮ БӨЛҮМҮ	16	44	60
СОЦИОЛОГИЯ БӨЛҮМҮ	25	64	89
ТАРЫХ БӨЛҮМҮ	37	80	117
ТҮРКОЛОГИЯ БӨЛҮМҮ	58	99	157
ТАБИГЫЙ ИЛИМДЕР ФАКУЛЬТЕТИ	**71**	**197**	**268**
БИОЛОГИЯ БӨЛҮМҮ	7	87	94
МАТЕМАТИКА БӨЛҮМҮ	13	39	52
КОЛДОНМО МАТЕМАТИКА ЖАНА ИНФОРМАТИКА БӨЛҮМҮ	51	71	122
КӨРКӨМ ӨНӨР ФАКУЛЬТЕТИ	**41**	**76**	**117**
ГРАФИКА БӨЛҮМҮ	26	43	69
ЖИВОПИСЬ БӨЛҮМҮ	15	33	48
ЭКОНОМИКА ЖАНА БАШКАРУУ ФАКУЛЬТЕТИ	**286**	**355**	**641**
ФИНАНСЫ ЖАНА БАНК ИШТЕРИ БӨЛҮМҮ	37	70	107
ЭКОНОМИКА БӨЛҮМҮ	75	97	172
МЕНЕДЖМЕНТ БӨЛҮМҮ	82	77	159
ФИНАНСЫ БӨЛҮМҮ	21	24	45
ЭЛ АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР БӨЛҮМҮ	71	87	158
ТЕОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТИ	**43**	**94**	**137**
ДИН БИЛИМДЕРИ БӨЛҮМҮ	19	34	53
ИСЛАМ ИЛИМИ БӨЛҮМҮ	24	60	84
КОММУНИКАЦИЯ ФАКУЛЬТЕТИ	**194**	**328**	**522**
ЖУРНАЛИСТИК БӨЛҮМҮ	51	114	165
КООМ МЕНЕН БАЙЛАНЫШ ЖАНА РЕКЛАМА БӨЛҮМҮ	57	114	171
РАДИО, ТЕЛЕВИДЕНИЕ ЖАНА КИНО БӨЛҮМҮ	86	100	186

АЙЫЛ-ЧАРБА ФАКУЛЬТЕТИ	Эркек	Кыз	Жалпы
ИНЖЕНЕРИЯ ФАКУЛЬТЕТИ	**204**	**227**	**431**
КОМПЬЮТЕРДИК ИНЖЕНЕРИЯ БӨЛҮМҮ	100	43	143
ЭКОЛОГИЯЛЫК ИНЖЕНЕРИЯ БӨЛҮМҮ	43	43	86
ТАМАК-АШ ИНЖЕНЕРИЯСЫ БӨЛҮМҮ	28	83	111
ХИМИЯЛЫК ИНЖЕНЕРИЯ БӨЛҮМҮ	33	58	91
ВЕТЕРИНАРИЯ ФАКУЛЬТЕТИ	**54**	**59**	**113**
ВЕТЕРИНАРИЯ БӨЛҮМҮ	54	59	113
МӨМӨ-ЖЕМИШЖАНАТАЛААӨСҮМДҮКТӨРҮБӨЛҮМҮ	**59**	**117**	**176**
ӨСҮМДҮКТӨРДҮ КОРГОО БӨЛҮМҮ	34	42	76
ЗООТЕХНИКАЛЫК БӨЛҮМ	23	72	95
ДЕНЕ ТАРБИЯ ЖАНА СПОРТ ЖОГОРКУ МЕКТЕБИ	2	3	5
ДЕНЕ ТАРБИЯ МУГАЛИМИ БӨЛҮМҮ	141	31	172
СПОРТ МАШЫКТЫРУУЧУСУ БӨЛҮМҮ	60	11	71
КОНСЕРВАТОРИЯ	81	20	101
ЭСТРАДАЛЫК ВОКАЛ БӨЛҮМҮ	**69**	**87**	**156**
АКТЁРДУК ӨНӨР БӨЛҮМҮ	25	46	71
ТУРИЗМ ЖАНА МЕЙМАНКАНА ИШТЕТҮҮ ЖОГОРКУ МЕКТЕБИ	44	41	85
САЯКАТ ИШИ ЖАНА ГИД КЫЗМАТЫ БӨЛҮМҮ	**157**	**291**	**448**
ТУРИЗМ ЖАНА МЕЙМАНКАНА ИШТЕТҮҮ БӨЛҮМҮ	44	63	107
КООМДУК ТАМАКТАНУУ БӨЛҮМҮ	71	110	181
ЧЕТ ТИЛДЕР ЖОГОРКУ МЕКТЕБИ	42	118	160
ТИЛ БОЮНЧА ДАЯРДОО ПРОГРАММАСЫ	116	24	140
КЕСИПТИК ЖОГОРКУ МЕКТЕП	116	24	140
ОФИС МЕНЕДЖМЕНТИ ЖАНА ЖЕТЕКЧИНИН АССИСТЕНТИ БӨЛҮМҮ	**152**	**304**	**456**
МЕКТЕПКЕ ЧЕЙИНКИ БАЛДАРДЫ ТАРБИЯЛОО	11	50	61
КУРУЛУШ ПРОГРАММАСЫ	3	64	67
БУХГАЛТЕРДИК ЭСЕП ПРОГРАММАСЫ	39	30	69
АВТОУНААЛАРДЫ ТЕЙЛӨӨ ЖАНА ОҢДОО ПРОГРАММАСЫ	11	52	63
МАРКЕТИНГ ПРОГРАММАСЫ	51	12	63
ТУРИЗМ ЖАНА МЕЙМАНКАНА ИШТЕТҮҮ ПРОГРАММАСЫ	16	45	61
ЖАЛПЫ	21	51	72
GENEL TOPLAM	**1.882**	**2920**	**4.802**

2014-2015окуу жылындагы студденттердин:

60,81% КЫЗ

39,19 % ЭРКЕК

39-таблица. Өлкөлөргө карата студенттердин саны 2014-2015

Катар номери	Өлкө	Студенттин саны
1.	Афганистан	57
2.	Азербайжан	16
3.	Кытай Эл Республикасы	18
4.	ЧАД	0
5.	Казакстан	37
6.	Кыргызстан	3.990
7.	Косова	0
8.	Ливан	0
9.	Монголия	3
10.	Өзбекстан	78
11.	Россия Федерациясы	10
12.	Таджикстан	84
13.	Түркия	500
14.	Түркменстан	9
Бардыгы		**4.802**

8-графика. Студенттердин жарандыгына карата бөлүштүрүлүшү

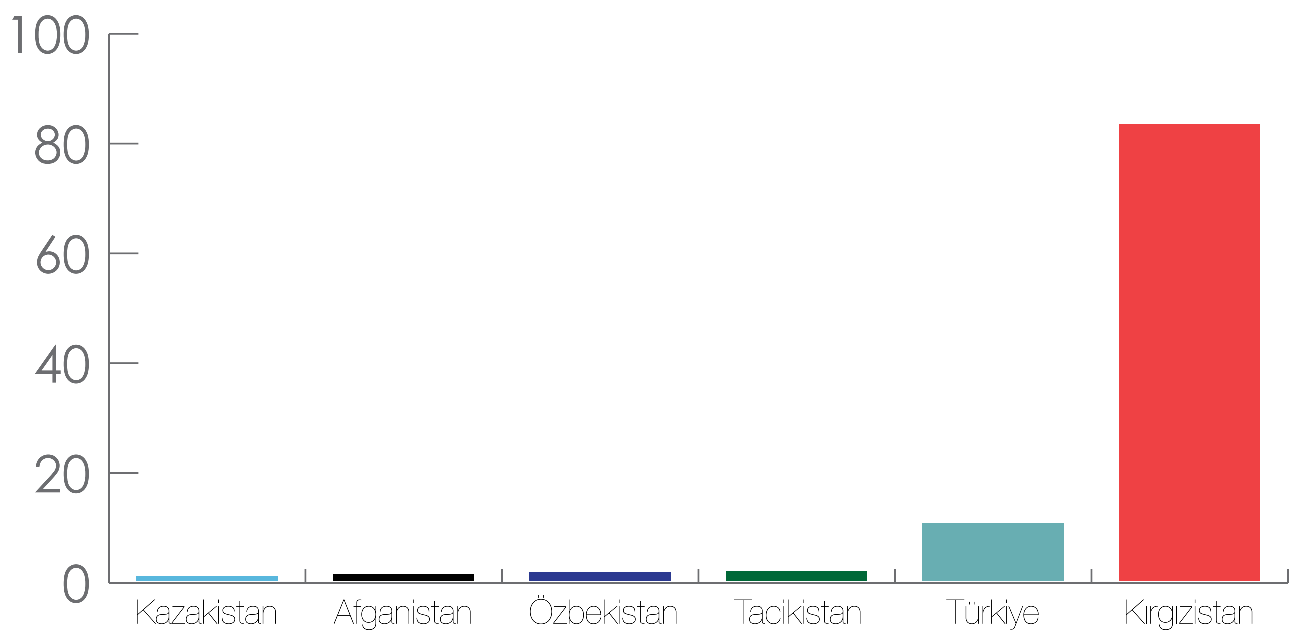

40-таблица. Студенттерге бөлүнгөн орундардын саны жана ал орундардын толушу

	Квота	Катталган	Толгон орундардын %дык көрсөткүчү
Факультеттер	1083	944	0,87
Жогорку мектептер	442	367	0,83
Кесиптик жогорку мектеби	210	202	0,96
Жалпы	**1.735**	**1.513**	**0,87**

2014-2015-окуу жылында 2013-2014-окуу жылы менен салыштырганда студенттердин саны 10% га көбөйгөн.

41-таблица. 2014-2015–окуу жылында университеттен кеткен студенттердин саны

Өз каалоосу менен	Сабактардын каттоолорун жаңыртпагандыктан	Сабактагы жетишпегендиктеринен улам	Сабактарга катышпагандыгы үчүн	Дисциплина жазасы	Башка себептерден	**Бардыгы**	Студенттердин саны	Коэффициенти %
256	**87**	**15**	**112**	**9**	**19**	**498**	**4.802**	**10,4**

42-таблица. Окуу жылында университетке которулуп келген, университеттен кеткен, университеттин ичинде бир бөлүмдөн башка бир бөлүмгө которулган студенттердин саны.

Сырттан келген		Университеттин ичинде	
Келген	Кеткен	Келген	Кеткен
0	11	253	**253**

43-таблица. 2014-2015-окуу жылында дисциплина жазасы алган студенттердин саны жана алган жазалар

Жогорку окуу жайынан чыгаруу	2 жарым жылдык мөөнөткө унив-тен алыстатуу	жарым жылдык мөөнөткө унив-тен алыстатуу	1 аптадан 1 айлыкмөөнөткө унив-тен алыстатуу
	1	3	10

1.Кирүү сынагына ылайык берилген стипендия: Бул стипендия даярдоо курсунун биринчи курстун биринчи жарымында аныктала турган стипендия болуп саналат. Студент бул баскычтардын бирөөнөнгана стипендия алат. Кирүү сынагына ылайык берилген стипендия алган студенттер биринчи курстун экинчи жарым жылдыгынан академиялык жетишкендиктери үчүн стипендияга ээ болот.

а)Биринчи баскыч: Манас СТЖБ упай түрүндө (гуманитардык/ так илимдер/ табигый так илимдер бирдей/) кыргызстандын ЖРТ жыйынтыгы боюнча алгачкы 50 абитуренттин катарына кирген Кыргыз Республикасынын Билим берүүжанаилим министирлиги тарабынан өткөрүлгөн олимпиадаларда ар бир тармак боюнча 1,2,3-орундун ээлери менен ТР СТЖБнын 15% эңмыктыларга берилет

b)Экинчи баскыч: Манас СТЖБда упай түрүндөгүбаалоодо(гуманитардык / так илимдер/ табигый так илимдер бирдей/) жана Кыргыз Республикасы тарабынан уюштурулуучу ЖРТда экинчи 50 (51-100) упай алган, ТР СТЖБнын алагчкы 20%дык алдыңкы катарыдагы студенттер катары каттоого кирген студенттерге берилген стипендия.

2.Жөлөкстипендия: Университетке Түркия жана Кыргызстандан сырткары кабылалынган студенттерге академиялык жетишкендиктери үчүн стипендиянын биринчи баскычына ылайык даярдоо курсунда жана биринчи курстун биринчи жарым жылдыгынын аягына чейин берилет.

Жөлөкпул стипендиясын алган студенттер биринчи курстун экинчи жарым жылдыгынан баштап академиялык жетишкендиктери үчүн стипендиянын критериялары боюнча каралып баштайт.

3.Академиялык жетишкендиктери үчүн стипендияга: Биринчи курстун экинчи жарым жылдыгынан тарта жана ар бир жарым жылдыктын аягында студенттердин академиялык жетишкендиктери эсепке алынып берилген стипендия.

a)Биринчи баскыч: Жалпы академиялык баалардын орточо эсеби 3.50-4.00 арасында болгон студенттерге берилген стипендия.

b)Экинчи баскыч: Жалпы академиялык баалардын орточо эсеби3.00-3.49 арасында болгон студенттерге берилген стипендия.

4.Улуттук спортсмен стипендиясы: Кыргыз Республикасы жана Түркия Республикасынын улуттук командаларын курамында окул болуп, улуттук спортчу наамын алган студентке кирүү сынагынын биринчи баскычына жараша даярдоо курсунда жана биринчи курстун биринчи жарым жылдыгынын аягына чейин берилет. Бул стипендия биринчи курстун экинчи жарым жылдыгынан тарта жалпы академиялык баалардын орточо эсеби 2.50ден жогору болгон студенттерге төлөм улантылат.

Улуттук спортчу стипендиясын алган студенттер университет туура көргөн университеттер аралык спортакияда, жарыштарга Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин окулукатары баруусу шарт . Аталган шарт аткарылбай турган учурда стипендия кесилип салынат.Бул стипендига ээ болуу үчүн студент тийиштүү министирлик же спорт федерациясы тарабынан ала турган акыркы үч жылга таандык улуттук спортсмен күбөлүгү менен тийиштүү арыз менен кайрылуусу керек жана ал университеттин Башкаруу кеңешинин чечими менен берилет.

44-таблица. Стипендия алган студенттердин саны

Стипендиянын түрү	Өлчөмү	Студенттин саны
Кирүүсынагыб-частипендия (1-баскыч)	2.500	86
Кирүү сынагы б-ча стипендия (2-баскыч)	1.500	84
Жөлөк стипендиясы	1.600	228
Академ жетишкендиги б-ча стипендия (2-баскыч) (1-баскыч)	1.600	218
Академиялык жетишкендиги б-ча стипендия(2-баскыч)	1.300	514
Улуттук спортчу стипендиясы	2.500	1
КР ОРТ жыйынтыгы б-ча келген студенттерор) КР тарабынан каржыланат.	800	8
Жалпы		**1.139**

2014-2015-окуу жылында билим алган студенттердин 23,71% стипендия алып билим алышкан.

Университеттин Башкаруу кеңеши тарабынан кабыл алынган чечимге ылайык "Студент алмашуу программасынын" алкагында башка университеттен билим ала турган студенттер үчүн айлык 250 АКШ доллары 1 студентке берилген. Ал студент программанын алкагында Түркияга жөнөтүлгөн.

Университет курулган күндөн бери бүтүрүүчүлөрдүн жалпы саны 4743кө жеткен.

45-таблица. Бүтүрүүчүлөрдүн саны

	ТР	КР	Башка	Жалпы
2009-2010	28	225	36	289
2010-2011	33	237	34	304
2011-2012	42	346	31	419
2012-2013	90	470	12	572
2013-2014	49	465	16	530
2014-2015	66	534	17	617

2014-2015-окуу жылында университетибизден 51 студент алмашуу программасынын алкагында башка университеттерден билим алып келишти. Ошол эле программанын алкагында университетибизге башка окуу жайлардан 4 студент келип билим алып кеткен.

46-таблица. Жылдарга карата окутуучуга туура келген студенттердин саны

Академиялык жыл	Программанын саны	Студенттин саны(A)	Окутуучу(B)	Окутуучуга туура келген студенттин саны % (A/B)
2011	42	3.418	541	6,32
2012	43	3.784	520	7,28
2013	49	4.173	525	7,95
2014	46	4.482	492	9,11
2015	46	4.802	514	9,34

47-таблица. 2014-2015-окуу жылына карата проф.док. туура келген студент

Академиялык жыл	Программанын саны	Студенттин саны (A)	Проф. док (B)	Проф.док. туура келген студент (A/B)
2014-2015	**46**	**4.802**	**189**	**25,40**

48-таблица. 2014-2015-окуу жылында студент алмашуу программасынын алкагында келген студенттер		
Студенттин саны	**Бөлүмү**	**Кайсы университеттен келген**
1	ТАРЫХ	КИЛИС 7-ДЕКАБРЬ УНИВЕРСИТЕТИ
2	ТҮРКОЛОГИЯ	АРДАХАН УНИВЕРСИТЕТИ
2	ТҮРКОЛОГИЯ	АТАТҮРКУНИВЕРСИТЕТИ
2	ЧЫГЫШ ТИЛДЕРИ (ОРУС ТИЛИ Ж-А АДАБИЯТЫ)	ГАЗИУНИВЕРСИТЕТИ
1	ЧЫГЫШ ТИЛДЕРИ (АНГЛИС ТИЛИ Ж-А АДАБИЯТЫ)	СУЛАЙМАН ДЕМИРЕЛУНИВЕРСИТЕТИ
1	ЭЛ АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР	САКАРЯ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ЭЛ АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР	АХИ ЭВРАН УНИВЕРСИТЕТИ
1	ЖУРНАЛИСТИКА	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ЖУРНАЛИСТИКА	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИ
2	КООМЧУЛУК МЕНЕН БАЙЛАНЫШ ЖАНА РЕКЛАМА	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИ
2	ТЕЛЕРАДИО ЖАНА КИНЕМАТОГРАФИЯ	АФЙОН КАЖАТЕПЕ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ТЕЛЕРАДИО ЖАНА КИНЕМАТОГРАФИЯ	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИ
4	ТЕЛЕРАДИО ЖАНА КИНЕМАТОГРАФИЯ	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИ
3	КОМПЬЮТЕРДИК ИНЖЕНЕРИЯ	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ТУРИЗМ ЖАНА МЕЙМАНКАНА ИШТЕТҮҮ	ДҮЗЖЕ УНИВЕРСИТЕТИ
2	ТУРИЗМ ЖАНА МЕЙМАНКАНА ИШТЕТҮҮ	ЭРЗУРУМ АТАТҮРК УНИВЕРСИТЕТИ
1	ВОКАЛ	НЕЖМЕТТИН ЭРБАКАН УНИВЕРСИТЕТИ
3	ДЕНЕ ТАРБИЯ ЖАНА СПОРТ МУГАЛИМИ	КАСТАМОНУ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ЖИВОПИСЬ	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИ
2	ГРАФИКА	АХИ ЕВРАН УНИВЕРСИТЕТИ

49-Таблица. 2014-2015-окуу жылында студент алмашуу программасынын алкагында

Студенттин саны 2	БӨЛҮМҮ	Кайсы университетке барды
2	ТРЕНЕРДИК БӨЛҮМ	САКАРЯ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ДЕНЕ ТАРБИЯ ЖАНА СПОРТ МУГАЛИМИ	САКАРЯ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ФИЛОСОФИЯ	АКДЕҢИЗУНИВЕРСИТЕТИ
2	ФИЛОСОФИЯ	АНАДОЛУ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ФИЛОСОФИЯ	САКАРЯ УНИВЕРСИТЕТИ
1	СОЦИОЛОГИЯ	АКДЕҢИЗУНИВЕРСИТЕТИ
3	СОЦИОЛОГИЯ	АНАДОЛУ УНИВЕРСИТЕТИ
1	СОЦИОЛОГИЯ	САКАРЯ УНИВЕРСИТЕТИ
1	СОЦИОЛОГИЯ	СЕЛЬЖУК УНИВЕРСИТЕТИ
2	ТАРЫХ	АНАДОЛУ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ТҮРКОЛОГИЯ	АРДАХАН УНИВЕРСИТЕТИ
1	ТҮРКОЛОГИЯ	АТАТҮРК УНИВЕРСИТЕТИ
1	БИОЛОГИЯ	АКДЕҢИЗУНИВЕРСИТЕТИ
1	МАТЕМАТИКА	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
1	КОЛДОНМО МАТЕМАТИКА Ж-А ИНФОРМАТИКА	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
2	ГРАФИКА	СУЛЕЙМАН ДЕМИРЕЛ УНИВЕРСИТЕТИ
2	ФИНАНСЫ Ж-А БАНК ИШТЕРИ	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ФИНАНСЫ Ж-А БАНК ИШТЕРИ	СЕЛЬЖУК УНИВЕРСИТЕТИ
1	ЭКОНОМИКА	АКДЕҢИЗУНИВЕРСИТЕТИ
2	ЭКОНОМИКА	АНАДОЛУ УНИВЕРСИТЕТИ
1	МЕНЕДЖМЕНТ	АКДЕҢИЗУНИВЕРСИТЕТИ
1	МЕНЕДЖМЕНТ	АНАДОЛУ УНИВЕРСИТЕТИ
1	МЕНЕДЖМЕНТ	СЕЛЬЖУК УНИВЕРСИТЕТИ
1	ЭЛ АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР	АБАНТ БАНТ ИЗЗЕТ УНИВЕРСИТЕТИ
2	ЭЛ АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИ
2	ЭЛ АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР	ХАЖЕТЕПЕ УНИВЕРСИТЕИ
3	ЭЛ АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР	ТРАКЯ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ЖУРНАЛИСТИКА	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
2	КООМЧУЛУК МЕНЕН БАЙЛАНЫШ ЖАНА РЕКЛАМАMCILIK	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
2	ТЕЛЕ-РАДИО ЖАНА КИНЕМАТОГРАФИЯ	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ВОКАЛ	АКДЕҢИЗУНИВЕРСИТЕТИ
1	ЭКОЛОГИЯ ИНЖЕНЕРИЯСЫ	АНАДОЛУ УНИВЕРСИТЕТИ
2	САЯКАТ ИШИ ЖАНА ГИД КЫЗМАТЫ БӨЛҮМҮ	САКАРЯ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ТУРИЗМ ЖАНА МЕЙМАНКАНА ИШТЕТҮҮ	САКАРЯ УНИВЕРСИТЕТИ
2	РЕСТОРАН ИШИ ЖАНА КУЛИНАРДЫК ӨНӨРГАСТРОНОМИЯ ЖАНА VE MUTFAK SA-NATLARI	АКДЕҢИЗУНИВЕРСИТЕТИ
5	РЕСТОРАН ИШИ ЖАНА КУЛИНАРДЫК ӨНӨР	САКАРЯ УНИВЕРСИТЕТИ
2	ВЕТЕРИНАРИЯ	АНКАРА УНИВЕРСИТЕТИ
2	МӨМӨ-ЖЕМИШ ЖАНА ТАЛАА ӨСҮМДҮКТӨРҮ	АКДЕҢИЗУНИВЕРСИТЕТИ
1	МӨМӨ-ЖЕМИШ ЖАНА ТАЛАА ӨСҮМДҮКТӨРҮ	ОРДУ УНИВЕРСИТЕТИ
2	ӨСҮМДҮКТӨРДҮ КОРГОО	АКДЕҢИЗУНИВЕРСИТЕТИ
1	МЕНЕДЖМЕНТ(МАГИСТРАТУРА)	АКДЕҢИЗУНИВЕРСИТЕТИ
1	МЕНЕДЖМЕНТ(МАГИСТРАТУРА)	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ТАРЫХ (МАГИСТРАТУРА)	АКДЕҢИЗУНИВЕРСИТЕТИ

5.1.1.2. Магистратура жана докторантура программалары боюнча билим берүү программалары

5.1.1.2.1. Коомдук илимдер институту

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Коомдук илимдер институту 2001-жылда Тарых жана Түркология багытында ачылган магистратура программалары аркылуу иш-чараларын баштаткан. Кийинки жылдарда экономика, менеджмент, финансы, коммуникация бөлүмдөрү боюнча магистратура жана докторантура, ал эми педагогика багытында магистратура программасын ачкан. Эл аралык мамилелер жана Туризм менеджменти боюнча магистратура жана докторантура программасын ачуу жаатында иш-чаралар жүргүзүлүп жатат. Институтта азыркы учурда 14 илимий багытта 14 магистратура, 7 докторантура программасы болуп, бардыгы 21 магистратура жана докторантура программасы боюнча билим берилет.

Бара-бара бул программалардын санын дагы арттыруу күтүлүүдө. Институтту 2013-2014-окуу жылынын жазгы семестринде 33 магистрант жана 8 докторант аяктаган. Институтта 2014-2015-окуу жылынын жазгы семестринде 154ү магистрант жана 64ү докторант болуп бардыгы 209 студент билим алышууда. Бул студенттердин 135и Кыргыз Республикасынын, 63ү Түркия Республикасынын 11 башка мамлекеттердин жараны болуп саналышат.

Инстутутта билим алган 44 студентке стипендия берилет. Стипендия алган студенттер, Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин стипендияларды ыйгаруу инструкциясына ылайык магистратура жана докторантура программаларына тапшырган сынактардын жыйынтыгына жараша тандалат. Магистратура программасындагы “стипендиаттарга” 50 АКШ доллары, докторантура программаларында болсо 75 АКШ доллары берилет.

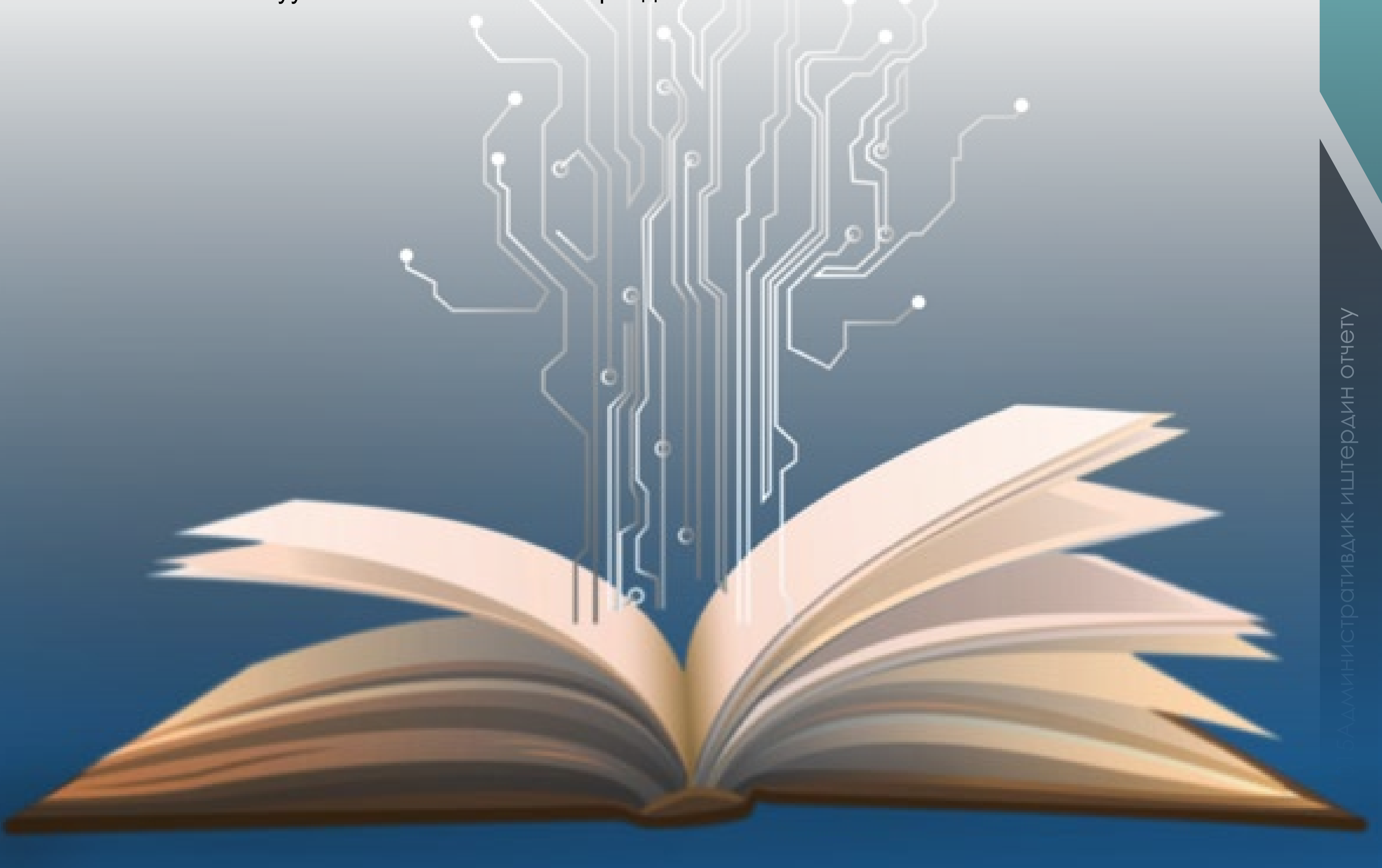

50-таблица. Магистратура (диссертация жакталган/диссертация жакталбаган) жана докторантура программаларына карата бөлүнүшү. (Коомдук илимдер б-ча)			
Бөлүм	**Магистрант студ-н саны**	**Докторант студ-н саны**	**Жалпы**
Педагогика	11	5	16
Экономика	16	10	26
Коммуникация	16	14	30
Менеджмент	16	6	22
Финансы	8	4	12
Тарых	12	3	15
Түркология	26	22	48
Билим берүүнү башкаруу ж-а инспекциялоо	4	-	4
Ислам таануу	9	-	9
Эл аралык мамилелер	6	-	6
Синхрондук котормо	6	-	6
Философия	7	-	7
Туризм жана мейманкана иштетүү	8	-	8
Жалпы	**145**	**64**	**209**

Институт учурда Кыргызстан жана Орто Азиядагы башка университеттер үчүн академиялык кызматкерлерди даярдоочу абалга жетти. Университет илимий жааттагы жана коомчулукка сунган кызматы мененТүрк дүйнөсүнө жана адам баласынын өнүгүүсүнө жол көрсөткөн, эл аралык деңгээлде абройлуу жана белгилүү университет болуу менен билим берүү тармагындагы өзгөчө марка болуу максатын көздөйт жана бул максаттарга жетүү үчүн институтубуз бардык программаларын ушул баалуулуктардын алкагында жүргүзүп келет.

Басабелгилеп айтакете турган нерсе, 21 программа боюнча жүргүзүлгөн окуу-тарбия, илим изилдөө иштери жана жыйынтыктары менен мекемедеги күчтүү маданияты, өнүккөн инфрастуктурасы, академиялык курамы жана уюмдук структурасы менен иш жүргүзүп келет.

5.1.1.2.2. Табигый илимдер институту

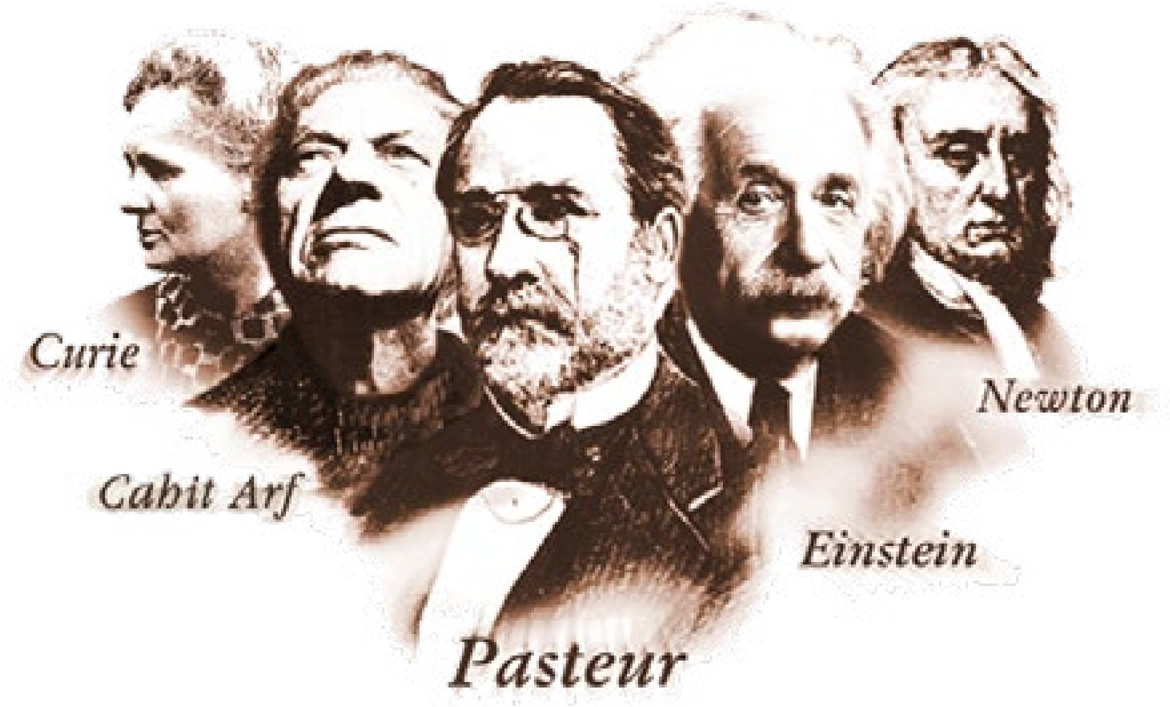

Кыргыз Түрк «Манас» университетинин Табигый илимдер институту, инженерия жана табигый илимдер факультеттериндеги негизги жана инженердик багыттарында магистратура жана докторантура программаларын уюштуруп, бул багытта билим берүү иш-чараларын жүргүзөт.

Магистратура программаларында эл аралык сапат стандарттарына ылайык билим берүү максатын көздөгөн Табигый илимдер институту 2011-2012-окуу жылынан баштап тамак-аш инженериясы жана математика илимдери боюнча, 2014-2015-окуу жылынан баштап компьютердик инженерия багыты боюнча докторантура (PhD), биология тармагы боюнча магистратура программалары окутула баштаган. Табигый илимдер институту магистартура программасы боюнча билим берүүдө Европа биримдигинин билим берүү жана окутуу стандарттарынан ыктаган Болонья процессинин талаптарына жооп берүүнү камсыз кылууда.

Табигый илимдер институтунда 11 профессор, илимдин доктору, 15 доцент, илимдин кандидаты жана 8 (PhD) илимдин доктору билим берүү иш-аракеттерин жүргүзүп келет.

Студенттердин билим алуу муктаждыктарына колдоо көрсөтүү максатында 2011-2012-окуу жылынан бери ар бир программадан эң көп 3 магистрантка 50АКШ доллары, докторантуранын студенттерине 70АКШ доллары КТМУнун ректорлугунун стипендиясы катары берилип келет

Институтта 2013-2014-окуу жылынан тарта диссертациялык иш жактооо менен 52 магистрант, 11 докторант билим алды. Ошону менен бирге эле, 2014-2015-окуу жылындагы 15 бүтүрүүчүнү кошкондо бүтүрүүчүлөрдүн жалпы саны 58 ге жетти.

51-таблица. Магистратура (диссертация жакталган/диссертация жакталбаган) жана докторантура программаларына карата бөлүнүшү

Бөлүм	Магистратура	Докторантура	Бардыгы
Математика	12	6	18
Компьютердик инженерия	16	-	16
Экологиялык инженерия	9	-	9
Тамак-аш инженериясы	7	5	12
Химиялык инженерия	8	-	8
ЖАЛПЫ	**52**	**11**	**63**

Кыргыз-түрк “Манас” университетинде Табигый илимдер, инженерия, ветеринария жана айыл чарба сыяктуу негизги жана практикалык илимдерден экономика жана башкаруу илимдери, коммуникация, педагогика жана теологияга чейин жеткан тармакта 7 кесиптик орто билим, 39 бакалавр, 12 магистратура жана 8 докторантура программалары боюнча билим берүү жүргүзүлүп келет.

2014-2015-окуу жылында 456 студентке орто кесиптик билим, 4346 студентке бакалавр, 272 студентке магистратура жана докторантура программалары боюнча билим берилди.

9-график. 2014-2015-окуу жылындагы студенттердин саны

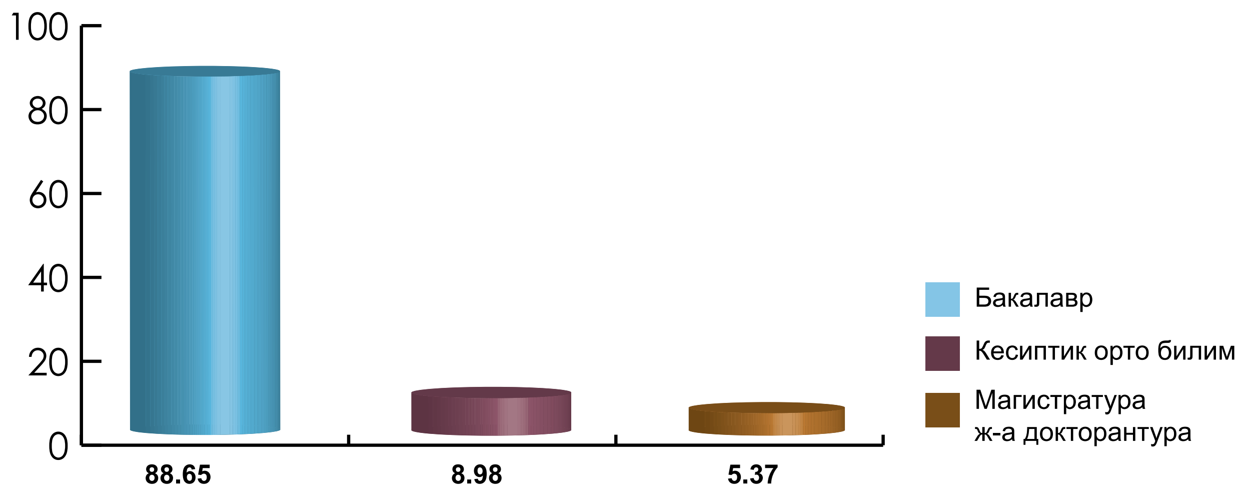

2014-2015-окуу жылындагы студенттердин саны

5.1.1.3. Изилдөө борборлору

5.1.1.3.1. Биотехнология изилдөө борбору

Бир тараптан Теңир Тоо жана Орто Азиянын суубулагы, ак карлуу тоолор, кенен жайлоо, түздүктөрдөн турган жана кескин континенталдуу климаттардан турган экосистема жана экологиялык процесстин түрлөрү болуп саналат.

Жүргүзө турган иш-аракеттер Кыргызстандын гана алкагында эмес Орто Азия аймагын ичине ала турган коңшу өлкөлөрдүн университеттери менен биргелешкен орток долбоорлор болуп саналат. Кыргызстанда ачылуусу зарыл болгон көптөгөн флора, фикрофауналар бар. Бул багытта 2016-жылы борборубуз Ала-Арча табият паркынын вегетация жана өсүмдүктөрдүн систематикасын иштеп чыгуу максатында долбооор даярдалып жатат. Ушул сыяктуу бай флора жана фаунага ээ аймактарда изилдөө жүргүзүү максатында бакалаврдык, магистрдык программалар боюнча дипломдук иштерди жаздыруу пландаштырылууда.

Био көптүрдүүлүк жана биотехнология борборунда 2014-2015-окуу жылында Дистанттык билим берүү борбору менен биргелеше “Багбандарды окутуу жана лицензиялоо” курстарын ачуу маселеси менен кайрылышкан. Бирок бул адис ээлери өтө төмөн кирешеге ээ болгондуктан окутуунун баасы кымбат деп табылган. Ошондуктан улам, бул курсту бекер өткөрүү пландаштырылган.

Университетте колдонуудан чыгып калган эки теплица ондоп-түзөтүлүп колдонууга киргизилген 20.000 гүл, 10.000 бутакка ылайыкташтырууга мүмкүн болгон.

Өзгөчө көчөт өстүрүү иштерин жүргүзүү үчүн үчүнчү нейлонтеплица жасалган. Бул күнөсканада да болжолдуу түрдө 1000 самшит, 7000 бирючина, 2000 даана кызыл кустарниктер сортунан алынып күнөсканада бүчүрлөндүрүп жалпы 10 000 көчөт алынган. 5000 даана роза көчөтүн алууга мүмкүн болгон. Азыркы күнгөчейин бүчүр байлаган өсүмдүктөрдүн 2000ге жакыны отургузулган. Сирень, сыяктуу декоративдүү кооздук берү үчүн өсүмдүктөрдүн да көчөттөрү өстүрүлүп университеттин айлана-чөйрөсүндөгү көркүнө көрк кошуп өз кооздугу менен кубантып турмакчы.

Кыргызстандагы түп байлоочу жей турган жана желбей турган өсүмдүктөрдү өстүрүү үчүн топурак толтуруу пландаштырылууда.

Кыргызстанда өсүүчү өсүмдүктөрдү өстүрөтурган 1, эндемикалык өсүмдүктөрдү өстүрүүчү 2, жок болуп бара жаткан өсүмдүктөрдү өстүрүүчү 1 корук аймак түзүү иштери башталган. Кыргызстанда ийне жалбырактуу дарактар акыркы учурда туш болуп жаткан маанилүү 2 оорунун түрүн аныктоо жана аларды дарылоо ыкмалары боюнча долбоор жазыла баштаган жана бир студентке дипломдук иш катары берилген.

5.1.1.3.2. Орто Азия изилдөө борбору

5.1.1.3. Илим изилдөө жана практика борбору

5.1.1.3.1. Биотехнология –биокөптүрдүүлүк илим изилдөө жана практика борбору

Орто Азия изилдөө борбору-ОАИБ Түркия жана Кыргызстан баш болуп, Орто Азиядагы түрк элдери жана коомчулуктары арасындагы коомдук, саясий, экономикалык мамилелерди бекемдөө менен орток маданиятты табуу, аны иштеп чыгуу, өнүктүрүү жолу менен аймактынжана дүйнө жүзүндөгү тынчтык үчүн кызмат кылууну алдына милдет кылган. Максаты Орто Азиянын маданий чөйрөгө багытталган стратегиялык тапшырмалар жана долбоорлорду иштеп чыгуу менен өз ара алмашуу, колдонуу жана бирдиктүү максатты көздөй иш алпаргандар менен кызматташтык жүргүзүү жана көмөк көрсөтүү. ОАИБ кандайдыр бир саясий уюмдун жеке адамдардын саясий кызыкчылыгын көздөбөгөн, тескерисинче туура жолду, тынчтык саясатын түзүүдө түпкү булакты даярдаган жана келечекти түзүүчү академиялык курамдын ой-пикири болгон уюм.

Муну менен бирге эле, Орто Азия изилдөө борбору эл аралык уюмдарга, Кыргызстан жана Түркиядагы мамлекеттик жана жеке ишканаларга аймактагы саясий, социологиялык, экономикалык жана педагогикалык жааттагы кеңешберүү, эларалык деңгээлде академиялык басылмаларды, отчетторду жана китептерди басып чыгаруу аракетин көздөйт. Башка максаттар катары ОРТО Азия жана башка мамлекеттер арасындагы орток стратегиялык иш-чараларды уюштуруу, илимий иш-аракеттер менен долбоорлорго колдоо көрсөтүп, алардын аткарылышына артыкчылык көрсөтүп, академиялык кызматкер жана студент алмашуу программалардын өнүгүшүнө өз салымын кошуу. Бул максаттарга карай, борбордук, Орто Азия жана коңшу мамлекеттердеги окуу жайлар, изилдөө борборлору, жарандык коом, мамлекеттик жана эл аралык уюмдар менен кызматташтык жүргүзүүдө жергиликтүү деңгээлде жана эл аралык масштабда конгресс, симпозиум, конференция, форум, тегерек стол ж.б. академиялык иш-чараларды уюштурууга өз салымын кошуу болуп саналат.

Бул алкакта 2015-жылдын 19-23 март күндөрү аралыгында "Анкара пикир жана изилдөө борбору" (ADAM), Стамбул Зам университети жана ОАИБ менен биргелеше "Түркия – Орто Азиянын мамилелеринин кечээкиси, бүгүнү жана эртеңи" темасында "Экинчи жибек жолу конференциясы", 2015-жылдын 5-июнунда "1-ОАИБ симпозиуму:"Саясат жана эл аралык мамилелер" деген аталыштагы симпозиумдар уюштурулган. Муну менен катар эле, бул убакыт ичинде жалпы жонунан 12 семинар уюштурулган булардын бешөө

ОАИБ тарабынан жана эл аралык мамилелер клубунун иш-аракеттеринин алкагында элчилер менен болгон жолугушуулар (Пакистан, Франция, Германия, Иран, Азербайжан өлкөлөрүнүн Кыргызстандагы элчилери) уюштурулган. Мындан сырткары “Кыргызстанда коомдук тычтыкты сактоо үчүн тынчтык сабагы” жана Кыргызстанда диний топтордун уюштурулушу жана активдүүлүгү” сыяктуу долборлор улантылып келүүдө. ОАИБ тарабынан “Евразия экономикалык биримдиги жана Кыргызстан” деген аталыштагы отчет китепче түрүндө басылып чыккан.

Орто Азия менен байланышкан бардык кабар, анализ жана отчеттор (http:// orasam. manas.kg) интернет баракчасында ар дайым жаңыртылып турат. 5.1.1.3.3. Türk Uygarlığı ve

1.3.3. 5.1.Түрк цивилизациясын изилдөө борбору

Ар бир маданияттын өзүнө таандык баалуулуктары болгондой эле ошол маданияттын башка маданияттан айырманып турган өзгөчөлүгү да бар. Орток өзгөчөлүккө ээ болгон маданияттар баалуулуктардын уюткусу катары чогулуп цивилизацияны пайда кылат. Цивилизация географиялык шарттарга, климатка жана маданиятка жараша калыптанат. Көчмөн элдердин жашоо образынын негизинде пайда болгон цивилизация менен отурукташкан элдердин жашоо образынын негизинде пайда болгон цивилизация бири-биринен өтө алыс сыяктуу кабыл алынса дагы бул эки жашоо образы бири-бирин толуктап, бири-бирине муктаж болуп турат. Шаар цивилизациясынын өкүлдөрү көчмөн элдердин эт жана сүт азыктары менен камсыз болууга муктаж болсо, көчмөн калктар шаардыктардын айыл-чарба продукцияларына жана ошондой эле зарыл керектөөлөрүн камсыздоо үчүн отурукташкан элдердин базарларына барууга муктаж болушкан. Түрк цивилизациясы бул эки жашоо образы менен жуурулушуп, гүлдөп-өсүп бай маданий мурасты калтырган.

Түрк цивилизациясын изилдөө борбору адамзат тарыхына көптөгөн саясий, башкаруучулук жана маданий жактан салым кошкон түрк цивилизациясын байыркы мезгилден азыркы мезгилге чейин ар тараптуу таанытуу максатында курулган. Бул максатта көптөгөн конгресс, симпозиум, эл аралык конференциялар уюштурулду. Атай кетсек, борбор тарабынан 2015-жылы Гуманитардык факультеттин тарых бөлүмүнүн доц.м.а., док. Йунус Эмре Гүрбүз "Орток түрк тарыхынын маселелери" (20 /02/ 2015), ошол эле факультеттин социология бөлүмүнүн проф., док. Хаяти Беширли "Түрк маданиятында бийлик баш ийүүчүлүктүн көрсөткүчү катары тамак символикасы" (9-апрель, 2015) деген аталыштагы семинар өткөзгөн.

2015-жылдын 19-ноябрында СССР учурундагы 1937-жылкы репрессиянын жыйынтыгында шейит кеткен кыргыз интеллигенттерин эскерүү максатында "Жок болгон кыргыз эс тутуму: Ата-Бейит" аттуу семинар уюштурулган. Семинарга шейит кеткен адамдар көмүлгөн жерди көрсөтүп берген 90 жаштагы Бүбүйна Кыдыралиева жана ал жерди ачтырган КГБ мүчөсү Болот Абдрахманов докладчик катары катышышты.

Төгөрөктүн төрт бурчунан аркайсы кесиптин ээлеринин катышуусу менен өткөзүлгөн конференциядагы докладдар басылып чыгып, кеңири катмардагы окурмандарга сунушталды.

Борбордун астында китепкана түзүлүп, айрыкча түркология, тарых, археология, политология, социология тармагында Түрк цивилизациясы менен байланышкан эки минден ашуун эмгек изилдөөчүлөргө сунушталган.

2014-2015-окуу жылында аталган борбор басылма иштери, конгресс, семинар, сыяктуу иш-чаралар менен катар эле долбоор жана илим изилдөө иштерине басым жасоо үчүн өзгөртүүлөр киргизилди. Бул иш-аракеттин алкагында проф., док.

Себахаттин Балжынын жетекчилиги менен “Маданий карым-катнаштар”, “Кыргыз-Түтк “Манас” университетинин студенттеринин баалуулук ориентациясы”, “Кыргыз-Түтк “Манас” университетинин студенттеринин баалуулук ориентацияларын изилдөө” деген аталыштардагы үч долбоор аяктады.

Проф., док. Экрем Арыжыоглунун жетекчилигинде “Кыргызча-Түркчө сөздүк түзүү” долбоору, Проф., док Хаяти Беширлинин “Кыргызстанда көчтүн социалдык-экономикалык жана социалдык маданий таасирин аныктоо ”долбоору, проф., док. Аскарбек Түлөбаевдин жетекчилиги менен “Кыргыз элинин ветеринария илиминин тажрыйбаларын изилдөө” долбоору, проф., док Ниязи Устанын жетекчилигиндеги “КТМУнун Кыргызстанга тийгизген таасири жана элдин КТМУ түшүнүгү” долбоору”, проф., док Фахри Унандын жетекчилигиндеги “Түрк тарыхындагы тандалган личносттор” долбоору тажрыйба катары улантылып жатат.

Университеттин деңгээлинде Түрк цивилизациясы өз салымын кошо турган китептерди басып чыгаруу максатында борбордун атынан иш жүргүзүлө баштаган. Алгач, университеттин бөлүмдөрү тарабынан ар бир тармак боюнча тийиштүү сөздүктөр даярдалып, студент жана адистердин колдонуусуна электрондук чөйрөгө сунушталган. Тийиштүү ондоп-түзөтүүлөр жүргүзүлгөндөн кийин сөздүктөр китеп түрүндө басылып чыгат.

Борбордо каралган иш-чаралар менен катар эле, алдыда эл аралык деңгээлде долбоор жана келишимдердердин негизинде университетибиздин кызматкерлери менен студенттерибиздин академиялык жетишкендик жана өнүгүүлөрүнө борбор дагы да зор салым кошуу максатын көздөйт.

5.1.1.3.4. Дистанттык билим берүү борбору

Кыргыз-Түрк “Манас” университети дистанттык билим берүү изилдөө жана практикалык борбору университеттин орток сабактардын жана зарыл болгон тармактарда бакалавриат, жана магистратура программалары боюнча билим берүү иш-чараларын жүргүзгөн бөлүмдөрнө университеттен сырткары окутуучу профессорлор тарабынан сабак өтүүсү камсыздалат.

Университетте болжолдуу түрдө 2400 студент окуган орток сабак координаторлук тарабынан жүргүзүлөт. 2014-15-окуу жылынын күзгү семестринде 6 сабак, жазгы семестрде 10 сабак дистанттык билим берүү борборунда координаторлук тарабынан жүргүзүлгөн. Бул сабактардын 7си магистратура программасынын сабагы, 9у бакалаврдык программанын сабактары.

2014-2015-окуу жылында борбор тарабынан университетте берилген орток милдеттүү сабактар менен байланышкан бир топ жаңылыктар жана тажрыйбалар киргизилди. Орток сабактарды өткөзгөн мугалимдери менен сабактын координаторлорунун сабак жүгү Окумуштуулар кеңеши тарабынан кабыл алынган чечими менен кайрадан түзүлгөн. Ошондой эле, орток сабактардын сынактарында жаңы колдонууга киргизилген борбордук сынак системасы киргизилген. Орток сынактардын сынак жыйынтыктары борбор тарабынан кыска убакыт ичинде жыйынтыкталып, тийиштүү координаторлукка ар бир сынак тапшыргандан кийин тапшырылат. Борбор тарабынан 2015-16-окуу жылы ичинде ишке ашырыла турган долбоорлорго даярдык

5.1.1.3.5. Үзгүлтүксүз билим берүү борбору

Кыргыз Түрк “Манас” Университети
Үзгүлтүксүз Билим Берүү Борбору

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин күндүзгү окуусунун бакалавр, магистратура жана докторантура программаларынан сырткары, билим берүү жана изилдөө иштеринде билим берүү программарын даярдоо жана мамлекеттик, жеке менчик жана өкмөттүк эмес уюмдар жана эл аралык мекемелер менен кызматташтыктарды бекемдөө максатында Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Үзгүлтүксүз билим берүү борбору (КТМУҮБББ) түзүлгөн.

2012-2013- окуу жылында иш-чараларын баштаткан КТМУҮБББ жеке инсан жана мекемелерге билимберүү, илими изилдөө иштери жана кеңеш берүү менен коомчулуктун билимберүү талабына мыкты жооп берген жана социалдык жоопкерчиликтердин маанилүүлүгүн түшүнгөн бир мекеме катары топтогонбилимин коомчулуктун ар бир бөлүгүнө жеткирүүнү өз миссиясы катары билет.

КТМУҮБББ,жалпысынан Кыргызстандагы мамлекеттик жана өкмөттүк эмес уюмдардан келген талаптарды жана алардын ар түрдүү тармакта билим алуу муктаждыктарын канааттандыруу үчүн КТМУнун билим берүү мүмкүнчүлүктөрүнүн жана потенциалынын негизинде акысыз курстар сыяктуу иш-чараларды уюштурууда.

Үзгүлтүксүз билим берүү борборуөз алдына койгон максат жана баалуулуктарын негизинде жеке адамдарга жана мекемелерге билим берүү, илимизилдөө, кеңеш берүү көмөгүн көрсөткөн, коомчулуктун билим берүү талаптарына мыкты жооп берген

2014-2015-окуу жылында тил үйрөтүү боюнча түрк, кыргыз, орус, араб, англис, немец тилдерин үйрөтүү боюнча курстар уюштурулган.

Технология жаатында билим берүү боюнча: PHP жана Laravel аркылуу интернет программасына киргизүү, санарип фильм монтажы, операторлуктун негиздери, сүрөтчүлүктүн негиздери, кино өндүрүшү жана режиссерлук, санариптик чагылдыруу курстары.

Спорт жана искусство тармагы боюнча: гитара, пианино, Эбру кыргыз кол өнөрчүлүгү курстары.

Жеке жана кесиптик билим берүүдө: баалуулуктарды үйрөнүү, активдүү окуп-үйрөнүү, спикерлик жана алып баруучулук, багбанчылык, ландшафт кызматы боюнча адистерди даярдоо курстары ачылган.

5.1.1.3.6. Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борбору

Университетке студенттерди кабыл алуу жана чет тили сынагын өткөргөн Манас СТЖБ жетекчилиги 2013-жылдын ноябрь айында кол коюлган протоколдун негизинде Түркия Республикасынын өлчөө, тандоо жана жайгаштыруу борборунун Бишкектеги сынак координаторлугу болуп калган. Аталган башкармалыктын курамысына кызматтары тобу, тест иштеп чыгуу жана даярдоо, маалыматтарды иштеп чыгуу системасы, баалоо жана жайгаштыруу тобу, доо арыздарды териштирүү тобунан турган жумушчу топ менен катар эле, аткаруу комитети, борбордук жетекчи жана кызматкерлери менен иш алпарып келет.

Манас СТЖБ жетекчилиги астында өткөрүлгөн сынактар:

Студенттерди кабыл алуу жана жайгаштыруу сынагы (Манас СТЖБ)

Чет тилдерди билүү деңгээлин аныктоо сынагы (Манас ЧТС)

Түрк тилдүү мамлекеттерден жана боордош элдерден келген студенттерди бөлүмдөргө карата бөлүштүрүү сынагы (Манас БКБС)

МАНАС СТЖБ

Университетке кабыл алуунун жолдору

Университетке кабыл алына турган студенттердин тандоо жана абитуриенттердин тандоолоруна жараша жайгаштыруу иш-аракеттери, “Манас” университетинин Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борбору (Манас СТЖБ) тарабынан аткарылып, ал эми Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы (Манас СТЖС) жылына бир жолу өткөрүлөт. Мына ошентип, абитуриенттерге адилеттүү атаандаштыкка негизделген, баалоодогу субъективдүүлүктөн толугу менен алыс болгон сынактан өтүү мүмкүнчүлүгү берилген.

Сынакка кимдер катыша алат?

А. Кыргыз Республикасындан

•Кыргызстан жарандары менен лицей же ошол деңгээлдеги орто окуу жайлаларды аяктагандыгы тууралуу күбөлүк же дипломдорду КР Билим берүү ж-а илим министрлиги тарабынан таанылган башка мамлекеттердин жарандары,

•Кесиптик-техникалык окуу жайлардын же орто мектептердин бүтүрүүчүлөрү,

•Кесиптик-техникалык окуу жайлардын жана орто мектептердин акыркы курс же 11-класстын окуучулары,

•Башка университеттерде билим алып жаткан студенттер,

•Башка университеттердин каттоосунда болгон студенттер. А бирок бул студенттер, Студенттерди тандоо сынагы аркылуу өтүп, Кыргыз-Түрк «Манас» университетине катталыш үчүн башка университеттин каттосунан чыгышы керек.

В. Түркия Республикасындан

Түркия Республикасынын жарандары, университетке, ТР Жогорку билим берүү комитетинин Баалоо, тандоо жана жайгаштыруу борборунун жетекчилиги тарабынан бакалавриатка жайгаштыруу сынактарынын жыйынтыгына жараша кабыл алынышат.

С. Түрк жумурияттары жана бoордош түрк мамлекеттеринен

•Келишим түзүлгөн жогорку окуу жайлар аркылуу студенттерди университетке тандоо боюнча ыйгарым укугу берилген ошол мамлекеттердин жогорку окуу жайлары, университеттин квотасына жараша ыйгарым укугу берилген ошол мамлекеттердин жогорку окуу жайлары,университеттин квотасына жараша тандалган студенттерди университетке кабыл алышат.

•Комиссиянын чечими менен Университеттин алдында түзүлгөн Түрк жумурияттары жана боордош түрк мамлекеттеринен Студенттерди тандоо боюнча атайын комиссиянын чечими менен ошол өлкөлөрдөн студенттер кабыл алынат. Комиссиянын сунуштоосу менен ошол мамлекеттерге атайын комиссия жөнөтүү жана өздөрү университетке тапшырган абитуриенттердин билим деңгээлдери ушул комиссия тарабынан бааланып, талапка жооп берген абитуриенттерди университетке кабыл алуу боюнча сунуштарын университеттин Окумуштуулар кеңешине жолдоо аркылуу бөлүнгөн квотага жараша студенттер кабыл алынат.

Сынактын өткөрүлүшү жана сынактын жыйынтакрын баалоо

Сынакта беш варианттан турган жооптун бирөөсү туура болгон тесттин түрү колдонулат. Суроо китепчеси эки бөлүктөн турат. Биринчи бөлүгү кыргыз, экинчи бөлүгү орус тилинде түзүлгөн суроолорду камтыйт. Абитуриенттер өздөрү каалаган бөлүктүн суроолоруна жооп бере алышат.

Сынактын жыйынтыктыгында гуманитардык, табигый, жалпы билим берүү жана тилдик болуп, төрт түрдүү багыт боюнча упай берилет. Абитуриенттер өздөрү каалаган бөлүмдөрүн катары менен "ТАНДАГАН БӨЛҮМДӨРҮ" деген жерге эң көп 5 (беш) бөлүмдүн атын жаза алышат.

Студенттерди жайгаштыруу процедурасы, абитуриенттердин упайлары, тандаган бөлүмдөрү жана бөлүмдөрдүн квотасы жана шарттары эске алынып, компьютердин жардамы аркылуу ишке ашырылат.

Абитуриенттерге сынактын жыйынтыктары, сынак алуу борборлору (Бишкек жана Ош шаарларында) жана ошондой эле интернет баракчасына жарыялоо аркылуу билдирилет. Сынактын жыйынтык баасы жана бөлүмдөргө жайгаштырылышы менен макул болбогон студенттер 3 (үч) күндүн ичинде Студент тандоо жана жайгаштыруу борборунун башкармалыгына арыз менен кайрыла алышат.

52-таблица. Манас - СТЖБ – 2015 Абитуриенттердин статистикасы

Тапшырган абитуриенттердин саны	8501
Бөлүмдөрдү тандаган абитуриенттердин саны	3098
Тизмеге алынган абитуриенттердин саны	1024

Манас - Чет Тилин Билүү Деңгээлин Аныктоо Сынагы (түркчө: YDSTS)

Бул сынак, университеттин Окумуштуулар кеңеши тарабынан аныкталган күнү жылына эки жолу өткөрүлүп турат. Мындан сырткары, Ректораттын талабы боюнча, университетке кенже илимий кызматкер алуу үчүн кошумча сынактар өткөрүлүп турат.

Манас - Бөлүм Аныктоо Сынагы (БАС. түркчө: BBS)

Түрк жумурияттары жана боордош түрк мамлекеттери менен башка өлкөлөрдөн келген абитуриенттерди университеттин бөлүм жана программаларына жайгаштыруу үчүн жыл сайын жылына бир жолу Бөлүм аныктоо сынагы өткөрүлүп турат. Жогоруда айтылган абитуриенттер үчүн белгилүү бир квота бөлүнөт. Университеттин Тил боюнча даярдоо курсун ийгиликтүү аяктаган, а бирок бөлүмү белгисиз абитуриенттер, өздөрү кирген сынактын жыйынтыгына жараша тандаган бөлүмдөргө жайгаштырылат.

2015-жылга карата Бөлүм аныктоо сынагы боюнча статистикалык маалыматтар:

2015-жылдын 28-май күнү өткөрүлгөн сынакка 126 талапкер катышкан.

Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлук тарабынан өткөрүлгөн сынактар:

1. Т.Р. СТЖБ Академиялык персонал үчүн дипломдон кийинки билимди жогорулатуу үчүн кирүү сынагы (түркчө: ALES)

2. Т.Р. СТЖБ Чет тилин билүү деңгээлин аныктоо сынагы (түркчө: YDS)

1. Т.Р. СТЖБ Академиялык персонал үчүн дипломдон кийинки билимди жогорулатуу үчүн кирүү сынагы (ALES)

Т.Р. СТЖБ жетекчилиги тарабынан жыл сайын аныктаган календарь боюнча жазгы/күзгү семестр болуп, жылына 2 жолу өткөрүлгөн сынак, Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлугундагы университеттин кызматкерлери жана Т.Р. СТЖБ өкүлдөрү менен биргеликте өткөрүлүп келет.

2015-жылга карата (ALES) сынагы боюнча статистикалык маалыматтар:

ALES – 2015-жылдын жазгы семестри: Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлукка сынак үчүн 95 талапкер катталган. Интернет аркылуу жеке кайрылгандардын санын кошкондо жалпысынан 146 талапкер катталган.

ALES – 2014-жылдын күзгү семестри:

Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлукка сынак үчүн 53 талапкер катталган. Интернет аркылуу жеке кайрылгандардын санын кошкондо жалпысынан 88 талапкер катталган.

2. Т.Р. СТЖБ Чет тилин билүү деңгээлин аныктоо сынагы (YDS)

Т.Р. СТЖБ жетекчилиги тарабынан жыл сайын аныктаган календарь боюнча жазгы/күзгү семестр болуп, жылына 2 жолу өткөрүлгөн сынак, Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлугундагы университеттин кызматкерлери жана Т.Р. СТЖБ өкүлдөрү менен биргеликте өткөрүлүп келет.

2015 -жылга карата (YDS) сынагы боюнча статистикалык маалыматтар:

YDS – 2015-жылдын жазгы семестри: Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлукка сынак үчүн 103 талапкер катталган. Интернет аркылуу жеке кайрылгандардын санын кошкондо жалпысынан 177 талапкер катталган.

YDS – 2015-жылдын күзгү семестри: Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлукка сынак үчүн 58 талапкер катталган. . Интернет аркылуу жеке кайрылгандардын санын кошкондо жалпысынан 99 талапкер катталган.

ALES – 2014-жылдын күзгү семестри:

Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлукка сынак үчүн 53 талапкер катталган. Интернет аркылуу жеке кайрылгандардын санын кошкондо жалпысынан 88 талапкер катталган.

2. Т.Р. СТЖБ Чет тилин билүү деңгээлин аныктоо сынагы (YDS)

Т.Р. СТЖБ жетекчилиги тарабынан жыл сайын аныктаган календарь боюнча жазгы/күзгү семестр болуп, жылына 2 жолу өткөрүлгөн сынак, Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлугундагы университеттин кызматкерлери жана Т.Р. СТЖБ өкүлдөрү менен биргеликте өткөрүлүп келет.

2015 -жылга карата (YDS) сынагы боюнча статистикалык маалыматтар:

YDS – 2015-жылдын жазгы семестри: Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлукка сынак үчүн 103 талапкер катталган. Интернет аркылуу жеке кайрылгандардын санын кошкондо жалпысынан 177 талапкер катталган.

YDS – 2015-жылдын күзгү семестри: Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлукка сынак үчүн 58 талапкер катталган. . Интернет аркылуу жеке кайрылгандардын санын кошкондо жалпысынан 99 талапкер катталган.

5.1.1.4. Психологиялык кеңеш берүү жана багыт көрсөтүү кызматтары

2015- Бюджеттик жылы Студенттерди өнүктүрүү жана кеңеш берүү борбору ар түрдүү иш-чараларды өткөрүп, 4623 студентке кызмат көрсөтүлгөн. Бул кызматтар төмөндөгү таблицада берилген. Мындан сырткары психологиялык, эмоционалдык жана социалдык көйгөйлүү студенттердин пробелмаларын чечүү максатында индвидуалдык жана группалык түрдө кеңеш берүү кызматы көрсөтүлгөн. Бөлүм алмаштыруу же сабак тандоо сыяктуу учурларда стдуденттердин туура чечим кабыл алышына, жөндөмдөрүн, кызыгууларын жана жеке өзгөчөлүктөрүн таанууда көмөк көрсөтүлүп, коммуникативдик жөндөмдөрдү өнүктүрүүө, сабакка натыйжалуу даярдануу боюнча, инсандык сапаттарды психологиялык жактан өнүктүрүүгө жардам берүүчү семинарлар, психологиялык агартуу иш-аракеттери өткөрүлгөн.

Багыт берүүчү иш-чаралардын алкагында университетке жаңы өткөн студенттерге университетти, университеттин эрежелерин, өлкөнү, шаарды, өлкөдөгү жана шаардагы коомдук жана маданий турмушту чагылдырган иш-чараларды уюштуруу жана бул жаатта басылмаларды даярдап, аларга жайылтуу иштери камсыз кылынган.

53-таблица. Психологиялык кеңеш берүү жана багыт көрсөтүү кызматтары

	Кыз	Эркек	Жалпы
Жеке психологиялык кеңеш берүү кызматы	89	21	110
Кеңеш берүү кызматтары	947	623	1570
Адамды таануу кызматтары	248	52	300
Өнүктүрүүчү психологиялык программалары	-	-	1203
Ориентация (багыт берүү) программасы	-	-	1440
ЖАЛПЫ	**1284**	**696**	**4623**

5.1.2. Медициналык кызмат көрсөтүүлөр

Университетте медициналык кызмат акысыз көрсөтүлөт. Ден-соолук борборундагы иш-аракеттер толугу менен Кыргыз жана Түркия Республикаларынын саламаттыкты сактоо боюнча мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт.

2012-жылы жаңы имаратта адис дарыгерлер интернет аркылуу заманбап медициналык шаймандар менен жабдылып, студенттерге, кызматкерлерге жана алардын үй-бүлөлөрүнө натыйжалуу жана эффективдүү медициналык кызмат көрсөтөт.

54-таблица. Медициналык кызмат көрсөтүүлөр

Бөлүм	Аял	Эркек	Бардыгы
ТЕЗ ЖАРДАМ КЫЗМАТЫ	12	9	21
ОПЕРАЦИЯ БОЛГОН БЕЙТАПТАРДЫН САНЫ	3	6	9
	Кызматкер	**Студент**	
ПОЛИКЛИНИКАДА ДАРЫЛАНГАН БЕЙТАПТАРДЫН САНЫ	1329	5937	7266
ПЕДИАТРИЯ	-	-	800
ЖАЛПЫ	**8096**		

5.1.3. Студенттер үчүн жатакана жана турмуш-тиричилик кызматтары

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин жатакасы 2000-2001-окуу жылында колдонууга берилип, эне койнундай жылуулук берген атмосферага ээ жагымдуу үй. Бул жерде жашаган студенттерге үй-бүлө ичиндеги ынтымак, ишеним жана тынчтык тартууланган. Жаткананын ичинде түзүлгөн турмуш-тиричилик шарттарын жана мүмкүнчүлүктөрдү эске алганда эң мыкты жатакана катары көрсөтүлүп, үлгү болууда. Турмуш-тиричилик шарттары менен катар эле, студенттер өздөрү ар тараптан өнүктүрүү үчүн социалдык, маданий жана спорт жаатындагы мыкты шарттар түзүлгөн. Бул максатта маал-маалы менен ар кандай иш-чаралар; атап айтканда поэзия кечелери, дебат, көңүл ачуу программалары, театралдаштырган оюндар, куттуктоо кечеси, маалыматтык багыттагы жыйындар, экскурсия, спорттук иш-чаралар уюшутурулуп турат.

Окуу жайыбызда жатакана кызматтары "Студенттик үйлөр тууралуу инструкциянын" жоболоруна ылайык ишке ашырылат. Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Ч. Айтматов атындагы кампустун территориясында жайгашкан ж-а 2000-2001-окуу жылынын башында эксплуатацияга берилген 6 кабаттуу Манас кыз жана эркек студенттик үйлөрү, 2013-2014-окуу жылында пайдаланууга берилген 684 орундуу А корпусу (Жаңы студенттик үй) студенттерге кызмат көрсөтүүдө. Мындан сырткарыкампустун ичиндеги С корпусунун (9 кабатуу имарат) ичинде дагы университет тарабынан сатылып алынган 39 батир студенттердин жашоосу үчүн бөлүнгөн.көрсөтүүдө. Мындан сырткарыкампустун ичиндеги С корпусунун (9 кабатуу имарат) ичинде дагы университет тарабынан сатылып алынган 39 батир студенттердин жашоосу үчүн бөлүнгөн

Университеттин студенттик үйлөрүндө жашоону каалаган студенттердин 44,63% суроо-талабы канааттандырылып, 2015-2016-окуу жылында учурда бакалавр ж-а кесиптик-техникалык программалары боюнча билим алып жаткан студенттердин 29,18% студенттик үйлөрдө турушат. Студенттик үйлөрдө жашаган студенттерибиз айына А корпусу үчүн– 1000 сом, ал эми В жана С корпустары үчүн айына – 500 сом төлөшөт. Мындан сырткары депозит катары ар бир студенттен 2000 сом. алынат.

5.1.4. Тамак-аш тейлөө кызматы:

Университет эки студенттик, эки кызматкерлер үчүн ашкана, беш кафетерий жана бир чакан маркети менен студенттерге жана кызматкерлерге арзан баада сапаттуу тамак-аш менен камсыздоо кызматы көрсөтүлөт.

Университтин эл аралык стандарттарга ылайык тейлеген ашканалары студенттерге, академиялык жана административдик персоналга түшкү жана кечки тамак даярдашат. Окуу жайдын ичинде студенттер менен кызматкерлер тамак-аш боюнча соодалары электрондук карточкалары аркылуу жүргүзүшөт.

Мындан сырткары, башкы имаратта жана студенттик жатаканаларда студенттер менен кызматкерлер үчүн кантин-кафетерия жана чакан маркет кызматы сунушталган. Ал жерде университеттин наабайканасында ун азыктарынан жасалган тамак-аштар сатылат. Ошону менен катар эле, университетибиздин академиялык жана административдик кызматкерлеринин өз демилгелери менен уюштурулган фонддун эсебинин 275 студентке ай сайын бекер тамактануу мүмкүнчүлүгү түзүлгөн.

5.2. Университеттин студенттик кеңешинин төрагалыгы

Университеттин Окумуштуулар кеңешинин 2001-жылдын 1-мартындагы №2001-34-чечиминин негизинде «Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Студенттик кеңеши жана студенттик клубдар инструкциясы» бекитилип, студенттердин билим алуу жаатында комитет жана платформаларга өкүл болуусу менен катар коомдук, маданий жана спорттук иш-чараларына университет көмөк көрсөтөт.

Студенттик кеңеш студенттер менен университеттин ортосунда байланыштарды түзүп, студенттердин демократиялык түрдө университеттин башкаруусуна катышуусун камсыздайт. Студенттик кеңештин мүчөлөрү факультеттердин жана бөлүмдөрдүн жыйындарына катыша алат, ал эми Студенттик кеңештин төрага/төрайымы болсо университеттин Окумуштуулар кеңешине катышып, өздөрүнүн жеке пикир жана сунуштарын университеттин жетекчилери менен бөлүшө алышат

Студенттик уюмдар - кампустагы турмуштун ажырагыс бөлүгү. Студенттик уюмдар – студенттердин өздөрүн өнүктүрүүгө, команда катары иштөөгө, илимий, социалдык, маданий жана спорттук муктаждыктарын камсыз кылуу максатында сабактан тышкаркы иш-чараларды өткөрүүгө багытталган уюмдар.

2015-2016-окуу жылында университетте жалпысынан 20 жакын студенттик уюм өз ишмердүүлүгүн улантып, бардыгы болуп 47 ар түрдүү иш-чара өткөрүшкөн.

Эл аралык студенттик координаторлук

Эл аралык студенттик координаторлугу ректорлуктун колдоосу менен 2015-жылдын 11-февраль күнү түзүлүп, анын максаты - университеттин көп улуттуу студенттеринин сапаттуу билим алууларына, социалдык, маданий жана спорттук иш-чараларга жигердүү катышууларына көмөк көрсөтүү, ар түрдүү маданияттар менен таанышууларына колдоо көрсөтүү жана окууну бүтүрүп кеткенден кийин университеттин ыктыярдуу элчилери катары иш алып барып кетүүсүнө салым кошуу болуп саналат.

Университетте 11 өлкөдөн жана 23 боордош мамлекеттен келип, билим алып жаткан көп улуттуу студенттердин арасынан ар бир өлкөдөн эки активдүү студент тандалып, алар Эл аралык студенттик координаторлукта ыктыярдуу түрдө иштешет. 2015-2016-окуу жылында Эл аралык студенттик координаторлугу тарабынан чет мамлекеттен келген студенттердин проблемалары менен киргизген сунуштарынын үстүндө иштөө, жаңы долбоорлор тууралуу ой бөлүшүү, иш жүзүнө ашырылып жаткан долбоорлор тууралуу маалымат берүү максатында эки жумада бир жолу регулярдуу жыйындар өткөрүлдү. Университетте өткөрүлгөн социалдык, маданий жана спорттук иш-чараларга активдүү катышуу менен бирге таанытуу иш-аракеттерине дагы абдан маанилүү салым кошуп келишүүдө. Окуу жылынын башында жаңы келген студенттер үчүн өткөрүлүүчү багыт берүүчү иш-чараларга да колдоо көрсөткөн студенттерибиз, ар түрдүү мамлекеттерден келген студенттердин биримдик жана ынтымак ичинде жаңы шарттарга тез көнүп кетүүлөрүндө зор роль ойношот.

2015-2016-окуу жылында Эл аралык студенттик координаторлугу тарабынан “Сенин музыкаң”, “Spelling Bee”, Түрк дүйнөсүнүн Жылдыздары”, “Университетим - Манас”, “өлкөнүн ашканасы” сыяктуу долбоорлор иш ашты.

5.3. КТМУнун бүтүрүүчүлөр жана кызматкерлер биримдиги

Университет, өзүнүн копоративдик иденттүүлүгүн чыңдоо максатында бүтүрүүчүлөр менен болгон байланышка өзгөчө маани берип келет. Ушуга байланыштуу Бүтүрүүчүлөр уюму 2006-жылы түзүлүп, "Манас" университетинин бүтүрүүчүлөрүн бириктирүү, керектүү билим, маалымат жана пикир алмашуу, ар түрдүү багытта жүргүзүлгөн иш-чаралар аркылуу бир жерде чогултуу жана Манас рухун жаратуу үчүн 2010-жылдын октябрында www.manasmezunlari.com веб-баракчасын иштеп чыккан.

Жогоруда көрсөтүлгөн максатка ылайык, ар бир академиялык жылда Бүтүрүүчүлөр күнүн уюштуруп, "Манастын" бүтүрүүчүлөрү менен кызматкерлеринин кесиптик жана социалдык жактан жетишкендиктерин көзөмөлгө алып, алардын бири-бири менен тажрыйба алмашуусун камсыз кылат.

Университеттин бүтүрүүчүлөрү менен ар дайым байланышта болуп, керектүү маалымат жана ой-пикир менен бөлүшүп, түрдүү себептер менен жолугушуп туруу жана Манас атанын элесине уюшулган.

Кыргыз-Түрк "Манас" Манас университетинин бүтүрүүчүлөр жана кызматкерлер биримдиги 2014-жылы да бүтүрүүчүлөр менен болгон байланышын мыкты жүргүздү. Ошону менен катар эле, бүтүрүүчүлөрдүн адистик жана тармактык багытта иш алпаруусу боюнча анализ жүргүзүп чыгышкан.

Кыргыз-Түрк "Манас" Манас университетинин бүтүрүүчүлөр жана кызматкерлер биримдиги тарабынан салттуу түрдө уюштурулган кышкы экскурсиясы 2014-жылдын 15-февралында "Зил" Лыжа базасында болуп өттү. Экскурсияга 60ка жакын бүтүрүүчүбүз жана кызматкерибиз катышты. Университеттин ректору, проф.

докт. Себахаттин Балжы жана Хаккари университетинин ректору, проф. докт. Эбубекир Жейлан жана башка жетекчилер, кызматкер жана бүтүрүүчүлөр менен бирге жагымдуу атмосфера ичинде өткөрүлдү.

5.4. Иш чөйрөсү жана коомчулук менен байланыштар

Университет коомчулук жана ишкер дүйнөсү менен айкалышуусу жана өзүнүн өнөктөштөрүнө таанылуу максатында ар кыл мекеме жана уюмдарга барып, алар менен жакын таанышып, андан сырткары ошол өнөктөрүнүн жигердүү катышуусу менен социалдык, маданий, искусство жана спорттук иш-чаралар уюштурулуп келет. Ушундам улам студенттерибиздин ата-энелери менен байланыштарды бекемдөө максатында ата-эне жана үй-бүлөлүк кеңештер түзүлдү.

Бул багытта үзгүлтүксүз, системалуу иш алып барууга негиз болуп бере турган “Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин консультациялык кеңеш-берүү комиссияларынын түзүлүшү, иштеши, процедура жана негиздери боюнча инструкциясы” жана “Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ата-эне жана үй-бүлөлүк кеңештеринин түзүлүшү, иштеши, процедура жана негиздери боюнча инструкциясы” иштелип чыккан. Түзүлгөн ата-эне жана үй-бүлөлүк кеңештер жигердүү түрдө өз ишмердүүлүктөрүн жүргүзүүдө. Университетти таанытууда студенттердин активдүү роль алуусу үчүн студенттик кеңеш жана бул кеңештин астында түзүлгөн студенттик клубтардын окуу жайга жана коомчулукка багытталган иш-чараларына (акыл зирек таймаштары, карьера күндөрү, дебаттар, маанилүү даталарды белгилөө, эскерүү кечелери, таанытуу жана социалдык жардам көрсөтүү программалары жб.у.с.) дем берилип, колдоо көрсөтүлүп келет.

а. Ишкер чөйрөсү менен байланыштар жана кызматташтыктар

Жаңычыл жана демилгелүү университет болуу максатында ишкер чөйрөсү менен тыгыз, эки тарапка пайдалуу боло тургандай жана бүтүрүүчүлөрдүн иш менен камсыз болуусун жеңилдеткен кызматташтыктар түзүлүп жатат. Негизги максат - агартуу жана илимий изилдөө долбоорлорун иштеп чыгуу жана тийиштүү сектордун өкүлдөрүн бул долбоорлорго тартуу, бул долбоорлордун натыйжаларын ишкер дүйнөсүнө билдирүү. Бул иш-аракеттер, университеттин жаңы ресурстар менен камсыз болушуна жана бүтүрүүчүлөрдүн бул секторлордо оңой иш табууларын өбөлгө болмокчу.

Жергиликтүү жарандык коом жана эл аралык уюмдар менен ишкер чөйрөсү менен түзүлгөн кызматташтыктар аркылуу университет ишкер чөйрөсү менен да бүтүндөшүп, коомчулуктун приоритеттүү муктаждыктарына жараша билим берүү ишмердүүлүгүн жүргүзүү үчүн керектүү тармактар да аныкталууда жана окуу программалары да жаңылануууда.

Мындан сырткары ишкер чөйрөсүнүн муктаж болгон тармактар боюнча орток долбоорлордун иштелип чыгышы, консультациялык кызматын көрсөтүү, жумушчу күчүнүн билим жана жөндөмдөрүн арттыруу максатында кыска жана тематикалык атайын курстардын уюштурулушу жана университеттин өзүнө таандык имарат, лаборатория жана жабдыктарды коом менен бөлүшүү үчүн атайын чараларды көрүп келет. Аткарылган ушул иш-аракеттердин негизинде студенттердин өндүрүштүк практикадан өтүүгө жана бүтүрүүчүлөрдүн иш менен камсыз болушуна шарттар түзүлүп, ишкер чөйрөсү менен билим жана тажрыйба алмашуулар ишке ашырылууда.

Кыргыз Республикасынын жарандары болгон жаштардын, Кыргызстан менен Түркияда ишке орношууларын камсыздоочу сапаттарга ээ кылуу максатында университеттин Үзгүлтүксүз Билим берүү борборунун негизинде баштатылган Сапаттуу жумушчу күчүн өнүктүрүү долбоору ошол эле учурда бир социалдык жоопкерчилик жана

Түрк тилин үйрөтүүчү долбоору катары өз ишин улантууда (http://nigep.manas.edu. kg/).

Кыргыз Республикасынын Президентинин Аппараты тарабынан даярдалган 2013-2017 Улуттук стратегиялык планда көрсөтүлгөн 27 маселенин ичинен университет:

1. Микрокаржылоонун базасын өркүндөтүү жана насыянын үстөк пайыздарынын төмөндөтүлүшүнө байланышкан сунуштарды иштеп чыгуу,

2. Учурдагы финансылык анализ (бюджетттик-салык) жана Кыргызстандын Бирдиктүү экономикалык аймактын составында болушу үчүн бюджеттин тийиштүү параметрлерин даярдап чыгуу,

3. Кыргызстанда саламаттык системасынын анализи

4. Кыргыз Республикасында жарандык идентификация маселелери (социологиялык изилдөө),

5. Кыргызстанда диний абал жана тышкы факторлордун буга тийгизген таасири,

6. Мамлекеттик билим берүү мекемелеринде дин таануу боюнча сабактардын өткөрүлүшү тууралуу пикирлер,

7. Диний жогорку билим берүү мекемелеринде окутуу системасы,

8. 2020-2030-жылдарга карата диний абалдын анализи,

9. Кыргызстанда туризм секторунун өнүгүшүнө байланышкан стратегияны иштеп чыгуу боюнча долбоор даяралган.

b. Өнөктөштөр

Университеттин ар бир сектордон көптөгөн өнөктөштөрү менен ортолорунда ишенимди арттырган байланыштарды бекемдеп, маалымат агыны менен кызматташтыкты камсыз кыла тургандай жыйындардын, ар түрдүү социалдык маданий иш-чаралардын уюштурулушуна жана орток долбоорлордун иштелип чыгышына маани берип келет.

c. Коомчулукка кызмат кылуу, социалдык жоопкерчилик иш-чаралары

Кыргыз-Түрк «Манас» университети өзүнүн чөйрөсүндөгүлөрдөн тартып, коомчулуктун бардык катмарларынын мүдөө-талаптарына жооп берүү, жашоо-турмуштарынын сапатын арттыруу максатында жергиликтү бийлик органдары, жарандык коом уюмдары, профсоюздар менен кызматташтыкта окуу семинарларын уюштуруп, көйгөйлөрдү изилдеп, таап, аларды чечүү жолдорун табууга аракет кылып келет.

Социалдык жоопкерчилик жана айлана-чөйрөгө аяр мамиле кылуу принцибин эске алып, студент жана окутуучулардын социалдык жана жеке инсандык өнүгүүлөрүнүн колдоого алынышы, алардын мотивацияларынын бекемделиши, тиешелүүлүк, ээлик кылуу, таандык болуу сезимдеринин өркүндөтүлүшү, коом жана ишкер чөйрө менен бүтүндөшүүгө багытталып, окуу календарына параллельдүү түрдө иш жүзүнө ашырылган социалдык, маданий, көркөм искусство жана спорттук иш-чараларга, профессордук-окутуучулук курам менен административдик кызматкерлердин колдоосу менен түзүлгөн Студенттик кеңеш жана студенттик клубдардын жигердүү катышуусунун натыйжасында уюштурулган иш-чараларга өтө терең маани берилет.

Ушуну менен катар SOS Kinderdorf Балдар айылынын жетекчилиги менен чогуу 2010-жылдан тартып, жыл сайын 30 жакын окуучунун катышуусунда жайкы лагерь уюштурулуп, 3 жумага созулган окуу программасынын алкагында спорттук, көркөм искусство жана маданий иш-чаралар өткөрүлүүдө. Ал эми каалаган балдар үчүн Түрк тили боюнча баштапкы курстары берилип, керектүү колдоо жана жардам көрсөтүлүүдө.

Мындан сырткары Бишкектеги №58 орто мектебине жардам көрсөтүү максатында 2 пилоттук долбоордун негизинде 14 даана компьютерден турган комьютердик лаборатория ачылып, керектүү жабдыктар менен камсыз кылынды. 300гө жакын окуучуга тандалма сабак катары жумасына төрт саат Баштапкы Түркчө үйрөтүү сабактары окутулат. Алдыдагы жылдарда бул иш—аракеттер мындан да кененирээк жайылтылып, улантылмакчы. Университеттин жетекчилиги астында профессордук-окутуучулук курам жана административдик кызматкерлер, студенттик кеңеш менен карылар, жетим балдар үйлөрүнө барып, керектүү жардам жана колдоолор көрсөтүлүүдө. Бул жаатта Ош шаарында бир мектеп китепканасында оңдоо-түзөө иштери жасалып, "Манас" университетинин китеп бөлмөсүнүн ачылышына Студенттик кеңештин салымы зор болду.

Ветеринардык факультет 2013-жылдын октябрь айында эксплуатацияга берилген илимий-практикалык жана изилдөө борбору аркылуу же өз жеринде же болбосо, көчмө клиникалык кызмат көрсөтүүнүн алкагында 735 ит, 149 мышык, 59 уй, 34 жылкы, 30 кой, 2 эчки жана 4 экзотикалык жаныбарларга карата жардам көрсөтүлүп, бардыгы болуп 1623 жаныбарга ветеринардык жардам көрсөтүлгөн. Бул кызматтардын болжолдуу алганда 30 %ы хирургиялык жардам, 30 %ы оперативдүү кийлигишүү жана 40 %ы гинекологиялык операцияларды түздү. Бул жаныбарлардын 85 %ы кожоюну бар жаныбарларды түзсө, калган 15 %ын "Жашоо укугу" аттуу кожоюну жок, жолбун жаныбарларды коргоочу фондундагы жаныбарлар түзгөн.

Ушул эле Ветеринардык факультет, тармак боюнча мекеме жана умдар менен мурун түзүлгөн келишимдердин негизинде акыркы бир жыл ичинде жер-жерлерде иштеген 48 ветеринардык дарыгерлер үчүн топтук түрдө бир жумалык клиникалык дарылоо бонча окуу семинарларын уюштурду. Ал эми 32 ветеринардык дарыгерге "Мал тоюттарын анализдөөнүн ыкмалары боюнча илимий-практикалык семинарлар" жана соңку лабораториялык эмдөө ыкмалалары бюнча жана 22 ветеринардык дарыгерге "Ири мүйүздүү малдардын туяк ооруна заманбап дарылоо ыкмалары" менен үйүр саламаттагы боюнча окуу семинарлары өткөрүлдү.

Экономика жана Башкаруу факультети тарабынан жыл сайын уюштурулуучу Карьера Күндөрү аркылуу эмгек жолуна баштай турган студенттер менен ишкер чөрөсүнүн ортосунда бир көпүрөөнүн курулушу көздөлүп, университеттин сырткы кардарлары болуп эсептелген жеке жана мамлекеттик мекеме-уюмдарга окуу жайды таанытуу, Кыргызстанда карьера жасоого мүмкүнчүлүк бергенуюм-мекемелер менен студенттерди жолуктуруу, карьера боюнча пландоо иштеринде жол көрсөтүү, университет-өндүрүш кызматташтыгына багытталган иш-чраладны негизинде университеттин жетекчилиги менен жеке, мамлекеттик сектордун өкүлдөрү менен тыгыз байланышта болуусун камсыз кылуу ушул факультеттин негизги максаттары болуп саналат.

d. Эл аралык мамилелер жана кызматташтыктар

Университет, ааламдашуу процессинде дүйнөдөгү күчтүү жана атаандаштыкка туруштук бере алган мекеме структурасына ээ болуу үчүн алгач куруучу өлкөлөрдүн, аймактагы жана дүйнөдөгү тандалма жогорку окуу жайлар жана алдыңкы мекемелер менен эл аралык мамилелерди түзүп, кызматташтыкты бекемдеп келет.

Бул максатта 2010-жылдын февраль айынан 2016-жылдын май айына чейинки мезгилде Түркия Республикасынан 70 университет, мекеме, уюм жана өкмөттүк эмес уюмдар; Түркия Республикасынан сырткары 54 жогорку окуу жай менен кызматташтык протоколдоруна (http://iro.manas.edu.kg/index.php/homepage,menu) кол коюлуп, студенттер жана профессордук-окутуучулук курам менен алмашуу программалары, практика, профессордук-окутуучулук курамдын квалификациясын жогорулатуу, орток илимий долбоорлорду иштеп чыгууга багытталган иш-чаралар аткарылууда. Мындан сырткары Мевляна алмашуу программасынын алкагында 64 университет менен кызматташтык келишимине кол коюлду (http://mdp.manas.edu.kg/).

e. Сыйлыктар

Түрк дүйнөсүнүн жазуучулар жана маданият имшемрелеринин фонду (TÜRKSAV) 18. Эл аралык Түрк дүйнөсүнө эмгеги сиңген инсандарга сыйлык тапшыруу аземинде, Университетибиз "Түрк дүйнөсүндө орток маданий жана илимий көпүрөөнүн бекемдөө миссиясын" аткарып келгендиги үчүн сыйлыкка арзыды.

Дүйнөлүк Түрк Форуму жана Түрк Азия стратегиялык изилдөөлөр борбору (TASAM) тарабынан уюштурулган 'III. Дүйнөлүк Түрк Форумунун' алкагында университетибиз технология боюнча Кызыл алма сыйлыгына ээ болду.

Евросоюздун гранттык колдоосу менен Европалык илимий-өнөр жай палатасы тарабынан жыл сайын өткөрүлүүчү глобалдык изилдөөнүн жыйынтыгы боюнча Нобель сыйлыгына жана математика тармагы боюнча Филдс медалына ээ болгон университетибиз "BBB" категориясында Кыргызстанда биринчи орунга татыды.

Кыргыз Республикасынын Социалдык өнүгүү министрлиги тарабынан Ардак Грамотасы берилди.

К.Р. Эмгек, миграция жана жаштар министрлиги тарабынан Ардак Грамотасы берилди.
Ишенаалы Арабаев атындагы Кыргыз Мамлекеттик университети проф. докт. Себахаттин Балжыга Ардактуу Профессору наамы берилди.

Оксфорд Академиктердин Биримдиги мүчөлүк күбөлүгү жана Сократ сыйлыгын тапшыруу аземинде ректор, проф.докт. Себахаттин Балжыга Мүчөлүк Күбөлүгү тапшырылды.

Кыргыз Республикасынын Ош областында жайгашкан Араван айылынын администрациясы тарабынан ректор, проф.докт. Себахаттин Балжыга Ардак Грамота тапшырылды.

КР Президентинин жарлыгы менен КТМУ-нин ректору, проф.докт. Себахаттин Балжыга кол саат тапшырылды.

КР Вице-премьер-министри Гүлмира Кудайбердиева окуу жайдын өнүгүшүнө салым кошкон профессордук-окутуучулук курамдын кээ бир өкүлдөрү менен кээ бир административдик кызматкерлерге (проф.докт. Себахаттин Балжы, проф. докт. Али Бахадыр, проф.докт. Али Осман Солак, доц.докт. Мехмет Башбуг, проф.докт. Жошкан Ылыжалы, Гүнхан Кайхан) Кыргыз Республикасынын ыраазычылык жана ардак грамоталары менен сыйланышты.

Кыргыз мамлекеттик дене тарбия институту жана спорт академиясы тарабынан Дене тарбия жана спорт жогорку мектебинин ага окутуучуларындан доц.докт. м.а. Сердар Гери менен доц.докт. м.а. Билал Демирхана атайын сыйлык тапшырылды.

Университеттин Коммуникация факультети дагы эки зор жетишкендикке болду. Студенттер, 2015-жылы Айдын Доган Фонду тарабынан өткөрүлгөн 27. жаш журналисттердин арасында өткөрүлүүчү конкурстун 27-чисинде визуалдык номинациянын, кыска метраждуу фильмдердин категориясында экинчи орунга ээ болушту. Ал эми "Айтыш" Коомдук фонду тарабынан Кыргызстандын борбору Бишкекте өткөрүлгөн "Кыргызстан-Кыска метраждуу фильмдердин өлкөсү" аттуу эл аралык фильм фестивалинде "Эң мыкты тасма" жана "Көрүүчүлөрдүн сүймөнчүлүгүнө ээ болгон тасма" сыйлыктарына ээ болушту.

40ка жакын университеттин журналистика факультеттеринен жазма, визуалдык, аудио, реклама, коомчулук менен байланыш жана интернет журналистика номинацияларында 1093 студенттин 925 эмгеги менен катышкаг 27-чи Жаш журналисттердин конкурсуна жюрилер, 20га университеттин 105 студентине 62 долоордук сыйлык ыйгарылды. визуалдык номинациянын, кыска метраждуу фильмдердин категориясында унверситеттин Коммуникация факультетинин Радио-ТВ жана Кинематография бөлүмүнүн студенти Кымбат Адылбекова "Таксист" атуу кыска метраждуу фильм долбоору менен экинчи орунга татыктуу болду.

2015-жылы Кыргызстандын борбору Бишкекте өткөрүлгөн "Кыргызстан-Кыска метраждуу фильмдердин өлкөсү" аттуу эл аралык V. фильм фестивалинде "Эң мыкты тасма" номинациясы боюнча бул фестивалга катышкан аталган факультеттин студенти Кымбат

Адылбекованын режиссерлугу астында тартылган “Таксист” аттуу фильм биринчи орунга ээ болсо, “Көрүүчүлөрдүн сүймөнчүлүгүнө ээ болгон тасма” категориясында студентибиз Хайрулла Рахматилла уулунун режиссерлугу астында тартылган “Каникул” аттуу кыска метраждуу фильми сыйлыкка татыды.

Консерваториянын ага окутуучуларындан Себахаттин Сиврикаянын Кыргызстан маданиятына кошкон салымы үчүн Ардак грамотасы менен сыйланды.

Консерваториянын ага окутуучуларындан Эльвира Насыранбекова Маданияттын отличниги медалына татыды. (Ek Foto 4).

ЭжБФ профессору, доц.докт. Дамира Жапарова, доц.докт.м.а. Сейил Нажимудинова жана Камалбек Карымшаковга “Прогрессивдүү демилгелер фонду” тарабынан “Акыл тирек” премиясы менен сыйланышты.

Кыргызстанда мейманкана, ресторан жана коомдук тамактануу тармагында иш алып барган ишканаларды бириктирип, алардын ишмердүүлүгүн координациялаган жана ушул сектордогу соңку маалыматтар менен бөлүшүп келген Horeca медиа түзүлүшү, университеттин Туризм жана Мейманкана иштетүү жогорку мектебине 2 маанилүү сыйлык ыйгарган.

Кыргызстанда республикалык деңгээлде өткөрүлгөн тандоодо «Туризм тармагында эң мыкты билим берген окуу жай” жана “Эң мыкты долбоор” номинациялары боюнча экөөндө тең биринчи орунду ээлешти.

Кыргыз Республикасынын Автордук укуктарды коргоо күнүндө Айыл чарба факультетинин окутуучусу PhD Сайкал Бобушевага “Патент ээси, Жаш окумуштуу” сыйлыгы тапшырылды.

Европалык илимдер академиясынын төрагалыгы тарабынан Айыл чарба факультетинин окутуучусу PhD Нурлан Маматов, генетика жана селекция илиминин эл аралык деңгээлде өнүгүшүнө сиңирген 25 жылдык эмгеги жана салымы үчүн Rudolf Wirhov атындагы медалы менен сыйланды

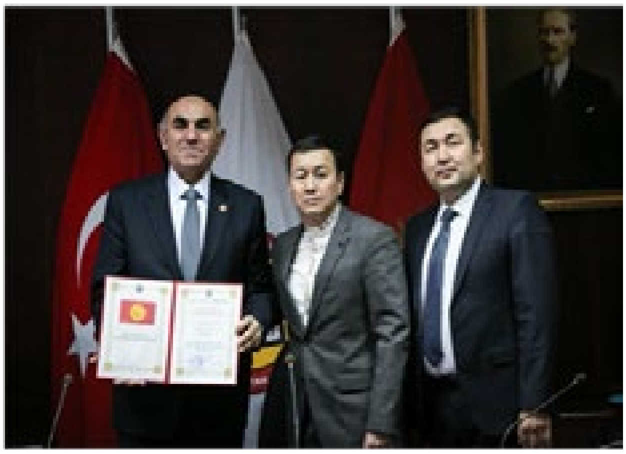

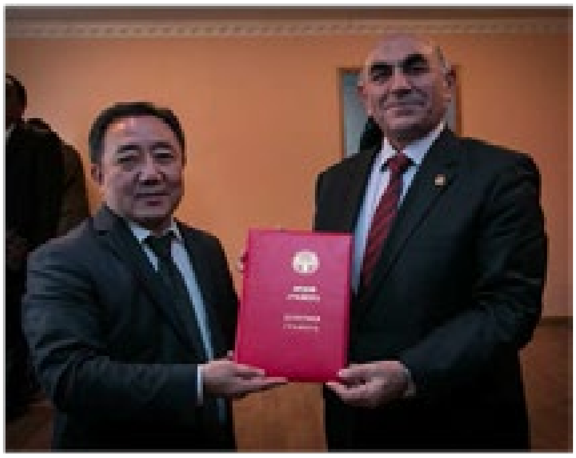

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
2015Административдик иштердин отчету

5.5. Спорт жаатындагы кызмат көрсөтүүлөр

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Ден-соолук, маданият жана спорт башкармалыгыны менен Дене тарбия жана спорт жогорку мектебине караштуу спорттук имараттарда университеттин студенттерине жана кызматкерлерине апта аягында жана эс алуу күндөрүндө да жети күн кызмат көрсөтүлөт.

Университеттин ачык аба спорт комплекси 2001-2002-окуу жылынан баштап иштей баштаган. Спорттук комплекс: 1 стадион, 1 футбол, 1 чоң теннис, 2 волейбол, 2 баскетбол, 1 ачык асман алдындагы гимнастика спорттук аянтчалардан турат. Ушуну менен катар 1 күрөш, 1 фитнес, 1 штанга көтөрүү, 1 дзюдо, 1 самбо, 1 чатыраш (шахмат), 1 тогуз коргоол залдары жайгашкан. Спорттук комплекс зарыл болгон бардык жабдуулар жана шаймандар менен толук жабдылган. Мындан сырткары олимпиадалык оюндар өткөрүлүүчү жабык спорт комплекси 2015-жылдын октябрь айында Дене тарбия жана спорт жогорку мектебинин алдында пайдаланууга берилип, иш-чаралар башталган. Аталган спорт комплексинен университеттин бардык студенттери менен кызматкерлери пайдаланып келет.

55-таблица. Спортчулар жөнүндө маалымат

	Катышкан спорт тармагы	Мелдештерге катышкан кишинин саны	Медалдардын саны	Бардыгы
Студент	Бардыгы	500	40	567
Кызматкер	3	30	-	33
Бардыгы	**30**	**530**	**40**	**600**

Спорттук имараттарда, спорт аянтчаларынан сырткары студенттердин кийинип чечинүү бөлмөлөрү жана кызматкерлер үчүн кеңселер орун алган.

Мындан сырткары элдик оюндар, музыкалык аспаптар, заманбап бий ж.б.у.с. ийримдерге катышып, студенттер өздөрүн өнүктүрүүдө жана ушул ийримдерге катышуу менен санаалаш, досторду таап,ар дайым социалдык чөйрө менен карым-катнашта болушууда.

56-таблица. Сыйлыктар

Сыйлык түрү	Саны
Илим жана техника тармагындагы сыйлык	3
Илим жана техника тармагында эмгек сиңиргендиги үчүн сыйлык	10
Илим жана техника тармагында мотивациялоо багытында берилген сыйлык	-
Искусство тармагындагы сыйлык	24
Искусство тармагында эмгек сиңиргендиги үчүн сыйлык	4
Искусство тармагында мотивациялоо багытында берилген сыйлык	-
Илим изилдөө тармагындагы сыйлык	3
Бардыгы	**44**

57-таблица. Спорт жаатындагы сыйлыктар

	Саны
Дене тарбия жана спорт жогорку мектеби	50
Бардыгы	**50**

5.6. Маданий иш-чаралар

Түрк тектүү мамлекеттер менен түрк коомчулуктарынын университетке тапшыра турчу курактагы жаштардын башын бириктирип, эл аралык заманбап билимдин талаптарына ылайык билим алуулары менен катар улуттук жана руханий баалуулуктарын ыйык туткан жаштарды тарбиялоо максатында курулган университетибиз, бул максатты ишке ашыруу үчүн маданий иш-чараларга да өзгөчө маани берип келет.

Студенттик үйлөрдө ар жуманын бейшемби күдөрү кечкисин "маектер" өткөрүлүп турат. Бул иш-чарага профессордук-окутуучулук курам чакырылып, үй-бүлөлүк атмосферада маектер өткөрүлөт. Аталган иш-чара кызматкерлер менен студенттердин тыгыз байланышта болушуна өбөлгө түзүлөт.

Мындан сыткары бул программанын алкагында поэзия кечелери, экскурсия жана маанай көтөрүүчү иш-чаралар өткөрүлүп, театралдык пьесалар да коюлуп келет.

18-март Чанаккале (Дарданеллы)
жеңиш майрамынын 100 жылдыгы

21-Март Нооруз майрамы

Нооруз 2015-ж.

11-апрель айлана-чөйрөнү тазалоо

122-апрель жазгы көчөт отургузуу

23-апрель Улуттук боштондук жана балдардын майрамы

28-апрель Кыргызстанды таанытуу күнү

19-май Ататүрктү эскерүү, жаштар жана спорт майрамы

23-сентябрь Кыргыз тил майрамы

29-май Курманжан датка көркөм фильми

17-июль Орозо айт

5.7.Административдик кызматтар

Баш катчылык

Башкы катчы университеттин административдик структурасынын жетекчи органы болуп саналат. Аткарган иш-чаралары боюнча Ректор жана Биринчи проректордун алдында жооптуу болот. Окумуштуулар жана Башкаруу кеңештерине добуш берүү укугуна ээ болбостон катышып, референт-мүчөсү болуп саналат.

Башкы катчынын милдеттери, ыйгарым укуктары жана жоопкерчиликтери төмөндө көрсөтүлгөн:

- Университеттин административдик структурасында орун алган түзүмдөрдүн тийиштүү мыйзам, устав, инструкция, жобо, негиздерге ылайык натыйжалуу, үзгүлтүксүз жана шайкеш иштөөсүн камсыз кылуу;
- Окумуштуулар жана Башкаруу кеңештерине добуш берүү укугуна ээ болбостон катышуу жана референт болуу;
- Университеттин окумуштуулар кеңеши менен башкаруу кеңешинин жыйналыштарынын күн тартибин даярдап, тийиштүү кишилерге өз убактысында жиберүү;
- Университеттин окумуштуулар кеңеши менен башкаруу кеңеши тарабынан кабыл алынган чечимдерди жазуу, коргоо, сактоо жана университетке караштуу түзүмдөргө жана тийиштүү кишилерге жиберүү;
- Университеттин окумуштуулар кеңеши менен башкаруу кеңеши тарабынан кабыл алынган чечимдерди университеттин веб-баракчасында жарыялоо;

- Ректорлуктун тышкы жана ички иш кагаздарын жүргүзүү;
- Университеттин административдик түзүмдөрү менен жеке жана мамлекеттик мекемелер ортосундагы мамилелердин натыйжалуу жана ырааттуу өнүгүүсүн камсыз кылуу;
- Факультет/жогорку мектеп/ институттун катчыларынын иш алып баруусун координациялоо жана жакшыртуу, кызматташтыкты камсыздоо, алардын натыйжалуу жана ырааттуу иштөөсүн камсыз кылуу;
- Баш катчылыкка караштуу болгон түзүмдөрдү байкоо, контролдоо жана текшерүү иштерин жүргүзүү, дисциплинаны камсыз кылуу;
- Университеттин ар түрдүү административдик-чарбалык иштеринин камсыздалышын уюштуруу;
- Университетте иштеген административдик кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу боюнча керектөөлөрдү аныкттоо жана бул керектөөлөргө ылайык окуу программасын камсыз кылуу;
- Университеттин ар түрдүү юридикалык маселелерин көзөмөлгө алуу жана бир жыйынтыкка келтирүү;
- Университеттин басма-полиграфиялык тейлөө кызматтарынын ирээттүү иштешин камсыздоо;
- Университеттин административдик структурасында дайындала турган кызматкерлерди Ректор жана Биринчи проректорго сунуш кылуу;
- Университеттин балансында турган кыймылдуу жана кыймылсыз мүлктөрдү коргоо боюнча чараларды көрүү;
- Ректораттын протокол, визит жана азем өткөрүү иштеринде административдик-чарбалык иштин камсыздалышын жана уюштурулушун жөнгө салуу,
- Мүчө болгон кеңеш жана комиссияларга катышуу жана/же төрагалык кылуу;
- Система жана нормативдик-укуктук документтерди иштеп чыгуу;
- Университетте ар түрдүү коопсуздук чараларды көрүү;
- Университеттин бардык мүлктөрүн тариздөө, уюштуруу жана архивдөө иштерин жүргүзүү;
- Кызматкерлердин социалдык коопсуздугунун камсыздалышында тийиштүү иш-чараларды жүргүзүү;
- Ресурстардын натйыжалуу колдонулушун камсыз кылуу;
- Баш катчылыктын жана ага караштуу түзүмдөрдүн аткарган бардык иш-чараларын контролдоо, көзөмөлдөө, текшерүү жана бул иш-чаралардын жыйынтыктарын алуу боюнча Ректораттын алдында жоопту болуп саналат;

- Ректор жана Биринчи проректор тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

Маалыматтык технологиялар башкармалыгы

- Башкармалыктар үчүн аныкталган Университеттин максаты, мүдөөсү, стратегиясы жана прициптерине ылайык милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу;
- Университетте маалымат алмашуу иш-чараларын пландаштыруу, уюштуруу жана жүргүзүү;
- Университеттин жергиликтүү байланыш-катыш тармагына (Network) техникалык кызмат көрсөтүү жана иштетүү;
- Жергиликтүү жана эл аралык байланыш-катыш тармактары менен локалдык тармак байланышын үзгүлтүксүз жана тоскоолсуз камсыздоо;
- Академиялык жана административдик түзүмдөр маалыматтык технологияларды колдонуу менен кызмат көрсөтүүлөрү үчүн техникалык көмөк көрсөтүү;
- Университеттин веб баракчасын даярдоо ишин координациялоо, түзүмдөрдөн келген сунуш жана маалыматтарга ылайык веб-баракчадагы маалыматты жаңыртуу, аткарылган иш-чаралар жөнүндө маалыматты веб баракчада жарыялоо;
- Университеттин лицензияланган программалык жабдууларга болгон керектөөсүн камсыз кылуу жана алардын жаңыланып туруусун камсыздоо;
- Университеттин академиялык жана административдик түзүмдөрдүн компьютердин жардамы менен өткөрөтурган сабак/жыйындар үчүн компьютердик лабораторияларды техникалык жактан даярдоо;
- Университет тарабынан уюштурулган ар түрдүү жыйындарда колдонула турган компьютер жана прожекторлорду камсыз кылуу жана бетачар/билдирүү/баяндамалардын (презентациялардын) өткөрүлүшүн камсыз кылуу;
- Университеттин балансында турган бардык компьютердик системаларды, персоналдык компьютерлерди жана кошумча жабдыктарды периодикалык түрдө жана түшкөн талаптарга ылайык оңдоп-түзөө жана техникалык кызмат көрсөтүү иштерин жүргүзүү;
- Университет муктаж болгон ар түрдүү компьютер жана компьютердик жабдыктарды сатып алууга байланыштуу сатып алуу жана жана текшерүү комиссиясына техникалык маселелери боюнча комиссияга мүчө катары катышуу;
- Кызматына байланыштуу жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

Административдик-чарбалык иштерди камсыздоо башкармалыгы

- Башкармалыктар үчүн аныкталган Университеттин максаты, мүдөөсү, стратегиясы жана прициптерине ылайык милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу;

- Университеттин балансында турган же колдонуусунда болгон кыймылдуу жана кыймылсыз мүлктөргө байланыштуу таблицалардын жыйынтыктарын даярдоо;
- Керектүү каражат жана материалдардын камсыздалышы боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү жүргүзүү;
- Имараттарды тазалоо, жарыктандыруу, жылытуу, оңдоп-түзөө ж.б.у.с. кызмат көрсөтүүлөрдү жүргүзүү;
- Университетке келген конокторго жардам көрсөтүү жана тийиштүү кишилер менен жолугушуулардын өтүшүн камсыз кылуу;
- Университеттин жашыл аянттарынын тазалыгын сактоо жана сугаруу ж.б.у.с. иш-чараларды өткөрүү, күнүгө көзөмөл жана текшерүүлөрдү жүргүзүү;
- Жол кыймылынын коопсуздугу жөнүндө мыйзамга ылайык университеттин балансында турган унааларга байланыштуу страховка, оңдоп-түзөө, номер алуу жана каттоо боюнча иштерин жүргүзүү;
- Коопсуздук жана айлана-чөйрөгө көзөмөл жүргүзүү иштерин аткаруу;
- Университеттин имараттары, кызматкерлердин турак-жайы жана жатаканалардын коопсуздугу үчүн ички иштер органдары менен келишимдердин даярдалышын камсыздоо, бул келишимдерди жетекчилерге жөнөтүү жана келишимге ылайык коопсуздук кызматынын ишке ашырылышын жана текшерилишин камсыз кылуу;
- Катышкан жана/же жоопкерчилик алган процесстерде иштерди жакшыртуу боюнча мүмкүнчүлүктөрдү изилдеп чыгып, тиешелүү сунуштарды киргизүү;
- Кызматына байланыштуу жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

Китепкана жана иш кагаздар башкармалыгы

- Башкармалыктар үчүн аныкталган Университеттин максаты, мүдөөсү, стратегиясы жана принциптерине ылайык милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу;
- Университеттин китепканаларынын ар түрдүү керектөөлөрүн камсыздоо;
- Басылма, фильм, видеолента, микрофильм, каттоо каталогдорун даярдоо;
- Профессордук-окуутучулук курамдын булактарды издөө боюнча талап жана керектөөлөрүн камсыздоо;
- Библиографиялык маалыматтарды издөө иштерин жүргүзүү;
- Китепканалар ортосундагы кызматташтык боюнча иш-чараларды жүргүзүү;
- Аныкталган принциптерге ылайык коомго китепканалык кызмат көрсөтүү;
- Академиялык түзүмдөр менен биргелешип китепкананын керектөөлөрү боюнча бюджетти даярдоо;

- Университеттин басылмаларын (публикацияларын), диссертацияларды, китеп ж.б.у.с. илимий эмгектерди коомчулукка таанытуу, алардын автордук укугун коргоо жана көзөмөлдөө;
- Кызматына байланыштуу жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

Студенттик иштер башкармалыгы

- Башкармалыктар үчүн аныкталган Университеттин максаты, мүдөөсү, стратегиясы жана принциптерине ылайык милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу;
- Милдет жана жоопкерчиликтерине кирген бардык процедураларды тез, туура, так аткаруу жана коопсуздугун камсыздоо;
- Академиялык (окуу) календардын толук жүзөгө ашырылышын камсыз кылуу;
- Академиялык түзүмдөр тарабынан кабыл алынган чечимдерди тез арада туура жана так жүзөгө ашыруу;
- Университеттин студенттик иштерине байланыштуу буйруктарды тийиштүү түзүмдөргө жана кишилерге билдирүү;
- Маалыматтык технологиялар башкармалыгы менен бирге Студенттик иштер башкармалыгынын маалыматтык системаларынын туура иштөөсүн жана коопсуздугун камсыздоо;
- Студенттерди каттоо иштерин жүргүзүү, сабактарга байланыштуу процедуралардын каттосун жүргүзүү жана сактоо;
- Диплом, студенттик билет, стипендия, бүтүрүүчүлөргө көзөмөл жүргүзүү боюнча иштерди аткаруу, аттестат жана дипломдун каттоолорун жүргүзүү жана каттоолорду сактоо;
- Эркек студенттердин аскердик кызмат өтөө иштерин жүргүзүү;
- Кызматына байланыштуу жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

Кадрлар башкармалыгы

- Башкармалыктар үчүн аныкталган Университеттин максаты, мүдөөсү, стратегиясы жана принциптерине ылайык милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу;
- Университеттин адам ресурстарына болгон керектөөлөрүн камсыздоо үчүн пландарды иштеп чыгуу жана аларды жүзөгө ашыруу үчүн иш-чараларды уюштуруу;
- Университетте академиялык жана административдик кызматкерлерди кызмат ордуна дайындоо, өздүк делолору жана пенсиялык камсыздоосуна байланыштуу иш-чараларды уюштуруу;
- Административдик кызматкерлер үчүн даярдоо жана квалификацияны жогорулатуу курстарын уюштуруу жана ишке ашыруу;

- Биринчи жолу ишке алына турган, башка уюм жана мекемелерден которулуу жолу менен дайнымдалган жана туруктуу иштей турган ар бир баскычтагы кызматкерге тийиштүү процедуралардын мыйзам, устав же инструкцияларга ылайык иш жүргүзүлүшүн жана кызматкердин ишке баштоосун камсыздоо;
- Ай сайын келишим түзүлгөн кызматкерлердин ар бир ай ичинде аткарган иш-чараларын талдоо жана маалыматтардын улам жаңыланып туруусун камсыздоо;
- Катышкан жана/же жоопкерчилик алган процесстерде иштерди жакшыртуу боюнча мүмкүнчүлүктөрдү изилдеп чыгып тиешелүү сунуштарды киргизүү, жетекчилик тарабынан бекитип, жаңы иш-чараларды жүзөгө ашыруу;
- Кызматына байланыштуу жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

Ден-соолук, маданият жана спорт башкармалыгы

- Башкармалыктар үчүн аныкталган Университеттин максаты, мүдөөсү, стратегиясы жана принциптерине ылайык милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу;
- Студенттерге жана кызматкерлерге дарылоо-денсоолукту чыңдоо боюнча кызмат көрсөтүү;
- Психологиялык кеңеш берүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдүн толук аткарылышын камсыздоо;
- Студенттердин жана кызматкерлердин турак-жай жана тамактанууга болгон керектөөлөрүн камсыздоо;
- Студенттердин жана кызматкерлердин спорттук, маданий жана социалдык керектөөлөрүн камсыздоо үчүн керектүү иш-чараларды уюштуруу;
- Тийиштүү түзүмдөр менен бирге кызматкерлердин турак-жайын жана конок үйлөрүн үзгүлтүксүз иштетүү;
- Спорттук аянтчаларды иштетүү жана кармоо;
- Кызматына байланыштуу жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

Стратегияны өркүндөтүү башкармалыгы

- Башкармалыктар үчүн аныкталган Университеттин максаты, мүдөөсү, стратегиясы жана принциптерине ылайык милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу;
- Отчеттук жылдан кийинки 2 жылдын бюджеттик болжолдоосун камтыган административдик бюджетти стратегиялык план жана жыл ичинде аткарылган иштердин натыйжалуугу жөнүндө программага ылайык даярдоо жана административдик иш-чаралардын коюлган талаптарга ылайык келгендигин талдоо жана баалоо;

- Университеттин нормативдик-укуктук документтерине ылайык аныкталган бюджеттик принцип жана негиздеринин чектеринде чыгымдар тууралуу деталдуу программаны даярдоо жана кызмат көрсөтүүлөргө керектөө талабын эске алуу менен төлөмдөрдүн тийиштүү түзүмдөргө жөнөтүлүшүн камсыздоо;
- Бюджеттик эсептерди уюштуруу, бюджеттик каражаттарды колдонуу жыйынтыктары боюнча маалыматтарды топтоо, баалоо жана акыркы бюджеттик эсеп менен финансылык статистикалык маалыматтарды даярдоо;
- Университеттин нормативдик-укуктук документтеринин чектеринде кирешелерди эсептөө, киреше жана карыздардын түшүшүн көзөмөлдөө жана жыйноо иштерин жүргүзүү;
- Бюджеттик каражаттарды пайдаланган түзүмдөрдүн отчетторун эске алуу менен административдик иш-чаралардын отчетун түзүү;
- Университеттин инвестиция программасын даярдоо ишин координациялоо, программаны жүзөгө ашыруу жыйынтыктарын талдоо жана жылдык инвестицияларды баалоо отчетун түзүү;
- Университеттин башка администрациялар менен болгон финансылык иш-чараларын жана процедураларын жүргүзүү жана жыйынтыктоо,
- Финансылык мыйзамдарга байланыштуу башка мыйзамдардын жүзөгө ашырылышы тууралуу жетекчиликке жана финансы иштери боюнча жооптууларга керектүү маалымат жана кеңеш берүү;
- Кызматына байланыштуу жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

Курулуш иштер башкармалыгы

- Башкармалыктар үчүн аныкталган Университеттин максаты, мүдөөсү, стратегиясы жана принциптерине ылайык милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу;
- Имараттын курулуш иштери жана материалдар менен байланыштуу технологиялык өнүгүүлөрдү жакындап байкап, жаңы технологиялардын колдонулушун камсыздоо;
- Университеттин түзүмүндө жана системаларында колдонула турган стандарт жана негиздерди аныктоо;
- Жаңы курула турган имарат/объекттердин технологиялык өнүгүүлөргө ылайык планын жана долбоорлорун иштеп чыгуу, имараттарды куруу жана оңдоо боюнча долбоорго ылайык келген санда жана сапатта курулуш материалдары менен камсыз кылуу жана алардын колдонулушун камсыздоо;
- Имарат/объекттерди оңдоо жана куруу иштеринин план жана долбоорго ылайык жүргүзүлүшүн камсыздоо;
- Кыймылсыз мүлктөрдүн эсебин жүргүзүү жана төлөмдөрдүн тиешелүү мамлекеттик уюмдарга өз убактысында, туура жана так төлөнүшүн камсыздоо;

- Жаңы имараттарга байланыштуу архитектуралык-курулуштук көзөмөл, электр энергиясы, механикалык иштер, вентиляция, сууну тазалоо системасы жана айлана-чөйрөнү жакшыртуу боюнча алдын ала долбоорлорун иштеп чыгуу жана аларды ишке ашыруу;
- Тендердин алдындагы техникалык шарттар, тендердик документтер, атайын административдик шарттар, сметалар, келишимдин долбоорлору ж.б. документтердин тендер өткөрүү жана сатып алуулар жөнүндө Инструкцияга ылайык экендигин бекитүү;
- Фирмалар тарабынан курулуш иштери жүргүзүлгөн учурда кабыл алуу, акыркы эсептөөлөрдү жүргүзүү жана акыркы кабыл алуу иштеринин өз убактысында жана туура аткарылышын камсыздоо;
- Подрядчик фирмаларга тендер аркылуу курдурулган имараттарга байланыштуу төлөмдөрдүн жоболорго ылайык төлөнүшүн камсыздоо;
- Подрядчик фирмалар тарабынан жүргүзүлгөн курулуш иштери долбоор жана келишимге ылайык толук аткарылганда, кепилдик катынын кайтарып берилишине макулдук берүү жана келишимдин аякташы боюнча процедуралардын ишке ашырылышын камсыздоо;
- Тендердик комиссияга катышуу;
- Катышкан жана/же жоопкерчилик алган процесстерде иштерди жакшыртуу боюнча мүмкүнчүлүктөрдү изилдеп чыгып тиешелүү сунуштарды киргизүү;
- Кызматына байланыштуу жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

5.8 Система, нормативдик-укуктук документтер менен башкарууну жакшыртуу жана өнүктүрүү

Система

Университет салттуу башкаруу системасынан стратегиялык башкаруу системасына өттү. Мунун негизинде 2011-2015-жылдарды камтыган стратегиялык планы иштелип чыгып, Камкорчулар кеңеши тарабынан бекитилип, иш жүзүнө киргизилген. Мындан кийин 2016-2020-жылдарды камтыган Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Стратегиялык планы даярдалып Камкорчулар кеңешине сунулат. Академиялык багытта, жаңыча башкарууга бардык кызматкерлердин активдүү катышуусун камсыз кылуу жана жакшы натыйжаларды алуу максатында КТМУнин кеңеши жана комитеттери кайрадан түзүлүп, календардык план боюнча пландуу иштөө иш-аракеттери ишке ашырыла баштаган. Ушуну менен катар, университетти эл аралык деңгээлде таанытуу жана биргелешип иш алпаруу максатында Болондук процесс менен бирге эле аймактык жана ааламдашуу маселелерине өзгөчө маани берилген.

Нормативдик-укуктук документтер

Структуралык башкаруу жана стратегиялык пландоо системасынын негизинде университетти натыйжалуу башкаруу, стратегиялык планда белгиленген максаттарга эң жакын мезгилде жетүү, түзүлүш максатына багытталган иш-чараларды жүргүзүү үчүн Түзүлүш уставын жаңыртуу, буга караштуу уставдын даярдалышына жетишээрлик деңгээлде көмөк көрсөткөн алгачкы жылдарда даярдалган инструкция жана жоболорду азыркы учурдун талабына ылайык жана өнүктүрүү муктаждыгынан улам бул багытта иш-чаралар башталып, аныкталган жаңы миссия, концепция жана максаттарга багытталган жаңы структуралык түзүлүш үчүн муктаж болгон жаңы инструкция, жобо жана негиздер даярдалып, “е-инструкция, жобо, негиздер” аталышында веб баракчага (http://manas.edu.kg/index.php/tr/ktmu-emevzuat) жалпы колдонууга коюлган. Университеттин максаты жана концепциясы менен шайкеш келген ураан (лозунг) иштелип чыгып, жыйынтыгында “Келечек колубузда...” деген ураан кабыл алынган.

58-таблица. 2015-жылы өз күчүнө кирген инструкциялар жана жоболор

КТМУ Мугалимдик сертификат программасы боюнча жобо	Окумуштуулар кеңешинин 20/01/2015, 1-жыйынындагы №2015.01.01-чечими менен бекитилген.
КТМУ Ата-энелер комитетин түзүү жана анын ишин алып баруу боюнча жобо	Окумуштуулар кеңешинин 20/01/2015, 1-жыйынындагы №2015.01.02-чечими менен бекитилген.
КТМУ Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борборунун жобосу	Окумуштуулар кеңешинин 17/02/2015, 3-жыйынындагы №2015.03.13-чечими менен бекитилген.
КТМУ ЖОЖдон кийинки билим берген институттардын окуу-тарбия жана сынак инструкциясы	Окумуштуулар кеңешинин 07/04/2015, 7-жыйынындагы №2015.07.29-чечими менен бекитилген.
КТМУ Теология факультетинин тажрыйба жүргүзүү мечити жана тажрыйба жүргүзүү жаатында иш-чаралар боюнча жобо	Окумуштуулар кеңешинин 01/12/2015, 24-жыйынындагы №2015.24.122-чечими менен бекитилген.
КТМУ Мугалимдик сертификат программасы боюнча жобо	Камкорчулар кеңешинин 15/06/2015, 2015-01-жыйынындагы №2015-01.1-чечими менен бекитилген.

Аймагында эң алдыңкылардын катарында орун алган Манас университети Түрк стандарттары институтун İSO 9001 Сапаттуу Башкаруу сертификатына ээ болду.

Түрк стандарттары институту (TSE) менен университетибиздин ортосунда жүргүзүлгөн Сапаттуу башкаруу системасы долбоорунун алкагында İSO 9001 желеги университетибизде желбиреди.

IQNet

THE INTERNATIONAL CERTIFICATION NETWORK

CERTIFICATE

IQNet and TSE hereby certify that the organization

KIRGIZISTAN - TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ

TINCTIK CAD. NO:56 720044 BİŞKEK / KIRGIZİSTAN REPUBLIC

has implemented and maintains a QUALITY MANAGEMENT SYSTEM which fulfills the requirements of the following standard

TS EN ISO 9001:2008

Scope of the certificate is given in annex
Date of Revision: 12-03-2015
Date of Certificate: 12-03-2015
Valid Until: 12-03-2018

Registration Number : TR-KY-7029/15-R

Michael Drechsel
President of IQNet

Ayhan TÜRKEL
Ankara Certification Director

17009

KALİTE YÖNETİM SİSTEMİ BELGESİ

QUALITY MANAGEMENT SYSTEM CERTIFICATE

Partner of IQNet

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
bu belge ile

TURKISH STANDARDS INSTITUTION
hereby certifies that the organization

K - Q
TSE-ISO-EN
9000

Scope of the certificate is given in annex

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
TURKISH STANDARDS INSTITUTION

Ayhan TÜRKEL

6. Башкаруу жана каржылык текшерүү системасы

Университеттин административдик структурасы: Башкаруу органдары Ректор, Биринчи проректор, Окумуштуулар кеңеши жана университеттин Башкаруу кеңешинен турат. Мындан сырткары проректорлор жана административдик бөлүмдөрдүн башында турган Баш катчылык да башкаруу штатына кирет.

Университетте каржылык башкаруу иштеринде каржылык тартип, эсептик отчет жана каржылык ачыктык өкүм сүргөн экономикалык өнүгүүнү камсыз кылуу максатында каржылык булактар эффективдүү колдонулуп келет. Каржылык башкаруу коомдук сарптоону башкаруу жана бюджеттик процесстерди жакшыртуу иштеринин алкагында № 5018 Коомдук каржылык көзөмөл жана тескөө тууралуу мыйзамы жана Кыргызстандын базар жана каржылык түзүлүшүнө ылайыкташтырылып иштелип чыккан.

Стратегияны өркүндөтүү башкармалыгы бөлүмдөрүнүн иштөө усулдары жана негиздери тууралуу инструкциясына ылайык Стратегияны өркүндөтүү башкармалыгына караштуу ички финансылык түзүлүш иштеп келет. Бирок университеттин өзгөчө статуска ээ болгондугуна байланыштуу анын Уставына ылайык Стратегияны өркүндөтүү башкармалыгына караштуу Бюджет жана бухгалтерия мүдүрлүгү түзүлгөн.

Каржылык көзөмөл; коомдук булактардын белгиленген максаттарына байланыштуу тиешелүү мыйзам менен белгиленген эрежелерге ылайык эффективдүү, экономикалык жана натыйжалуу түрдө колдонулушун камсыз кылуу үчүн түзүлгөн көзөмөл системасы менен структуралык түзүлүш, усул жана процесстер. Сарптоолордон жооптуу бөлүм: административдик бюджеттен бөлүнгөн каражаттарды сарптоо укугуна ээ болгон бөлүмдү билдирет. Университетте бюджеттен бөлүнүп берилген ар бир каражатты сарптоо укугуна ээ болгон киши бул Биринчи проректор, ал эми эң жогорку жетекчи органы Камкорчулар кеңеши болуп эсептелет.

Университетти сырттан көзөмөлдөө иши Текшерүү комиссиясы тарабынан ишке ашырылат. Уставга ылайык бул комиссиянын ишин эки өлкөнүн 4 мүчөсүнөн турган 8 киши алып барат.

НЕГИЗГИ САЯСАТ ЖАНА ПРИОРИТЕТТЕР

2. НЕГИЗГИ САЯСАТ ЖАНА ПРИОРИТЕТТЕР

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин окуу-тарбия, изилдөө жана коомго кызмат көрсөтүү иш-аракеттери төмөнкү саясаттардын негизинде жүргүзүлөт.

Университетти башкарууда өз салымын кошуу жана биргелешип өнүгүүнү колдоо;

Учурдун жана келечектин талабы болгон кесиптик орто билим (2 жылдык), бакалавр (4 жылдык) жана ЖОЖдан кийинки билим берүү (магистратура, докторантура) программаларын түзүү жана бул программалардын актуалдуулугун артыруу жаатында иш-чараларды жүргүзүү;

Илимий изилдөөгө багытталган билим берүү методдорун колдонуу;

Билим берүүдө, алгач иретте Европалык Шериктештиктин жогорку билим берүү платформасына таасирдүү, динамикалуу жана жигердүү катышып, абройлуу жана мартабалуу орунга ээ болуу;

Университетте жана сырктары мекемелерде улуттук жана эл аралык деңгээлде өткөрүлгөн илимий изилдөөлөргө колдоо көрсөтүү;

Илимий изилдөө иш-чараларында университет-өндүрүш-мекеме-уюм ортосундагы кызматташтыктарга маани берүү;

Технологиялык инновацияларды өнүктүрүү аймагын түзүү, учурда иш алып барып жаткан технологиялык инновацияларды өнүктүрүү борборун бул аймак менен бириктирип, улуттук өндүрүшкө илимий жана технологиялык инновацияларды киргизүүнү тездетүү;

Студенттердин социалдык, маданий, чыгармачылык жана спорттук жактан өнүгүүлөрүнө өбөлгө боло турган университеттин окуу программалары менен бирге эле эле үзгүлтүксүз, дистанттык билим берүү жолдору менен да коом жана ар-түрдүү мекеме-уюмдарга багытталган сертификат ыйгарылган окуу курстарын уюштуруу. Айрыкча коомчулук үчүн конференция, семинар ж.б.у.с. иш-чараларды уюштуруу менен коом жана университеттин ортосунда натыйжалуу байланыштардын түзүлүшү үчүн данакер болуу. Университеттин бүтүрүүчүлөрү жана ошондой эле көмөктөш (кызыктар) тараптар менен болгон кызматташтык мамилелерин мүмкүн болушунча натыйжалуу жана жигердүү деңгээлге жеткирүү. Университеттеги кызматкерлердин квалификацияларын жогорулатууда көмөк көрсөтүү, мотивациялоо жана иш жерине болгон канааттануусун артыруу;

Өмүр бою билим алуу, студент борборунда билим берүү жана билим берүүдөгү ийкемдүүлүк.

ИШ-ЧАРАЛАРГА БАЙЛАНЫШТУУ МААЛЫМАТТАР ЖАНА БААЛООЛОР

3. ИШ-ЧАРАЛАРГА БАЙЛАНЫШТУУ МААЛЫМАТТАР ЖАНА БААЛООЛОР

А) Каржы иштери боюнча маалыматтар

1. Бюджетти ишке ашыруунун жыйынтыктары

Стратегиялык өркүндөтүү башкармалыгы тарабынан иштелип чыккан университеттин 2015-жылдагы бюджетти аткаруунун жыйынтыктары жана негизги каржылык таблицаларга байланыштуу түшүндүрмөлөр менен каржы иштеринин жыйынтыктары төмөндөгүдөй түрдө берилген.

1.1. Бюджеттик кирешелер: Университеттин кирешелери: Каржылык кирешелер, алынган гранттар, жардамдар жана башка кирешелер болуп саналат. 2015-жылы киреше жалпысынан 33.173.726,05 $ АКШ долларын түзүп, %100,03 ишке ашырылган.

59-таблица. Бюджеттик кирешелер

	2015-ж. Бюджеттик сметасы	Ишке ашыруу	Ишке ашырылгандардын көлөмү (%)
Каржы кирешелери	5 164 825,00	8 876 209,99	171,86
ТР Өкмөтүнүн кошкон салымы	87,41	23 770 489,81	87,41
Башка кирешелер	804 791,00	527 026,25	65,49
Жалпы	33 162 750,00	33 173 726,05	100,03

10-диаграмма. Бюджеттик кирешелер

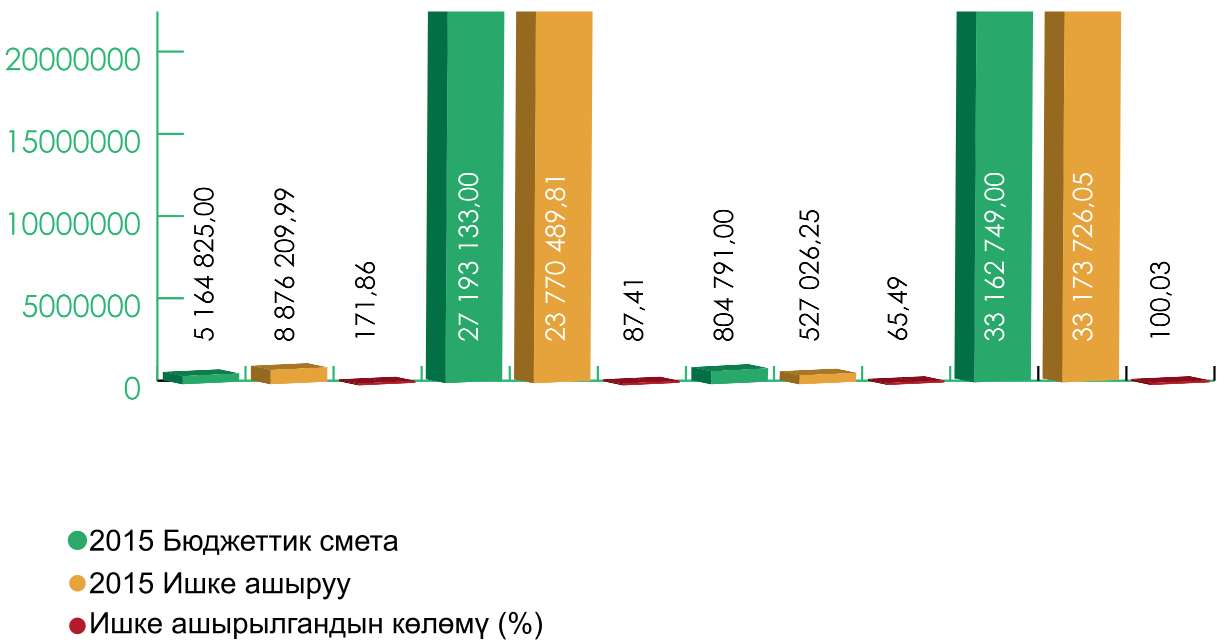

1.2 Бюджеттик чыгымдар: Университеттин чыгымдары 2015-жылы 27.279.683,05 $ АКШ долларын түзгөн. Бул чыгымдар төмөндөгүдөй бөлүштүрүлдү: 01-Кызматкерлерге жумшалган чыгымдар 104.60 %, 02-Социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөргө кеткен чыгымдар 110.17 %, 03-Мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары 67.76 %, 05-Күнүмдүк короруулар 65.11 жана 06-Капиталдык чыгымдар болсо 66.63 % түздү. Ал эми бардыгы болуп 82.26 % түздү. Төмөндөгү таблицада ишке ашырылган сарптоолордун статьяларына жараша маалымат берилген.

60-таблица. Бюджеттик чыгымдар

	Бюджеттик ассигнование ($)	Сарптоолор($)	**Калганы ($)**
01- Кызматкерлерге жумшалган чыгымдар	11.330.992,00	11.852.626,56	-521.634,56
02- Социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөргө кеткен чыгымдар	1.929.702,00	2.125.988,96	-196.286,96
03- Мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары	4.294.168,00	2 .518,37	1.384.649,36
04- Күнүмдүк короруулар	486.696,00	316.887,73	169.808,27
05-Капиталдык чыгымдар	15.121.192,00	10.074.661,43	5.046.530,57
Бардыгы	**33.162.750**	**27.279.683,05**	**5.883.066,68**

11-диаграмма. 2015-жылдагы экономикалык классификацияга карата баштапкы бюджеттик ассигнованиелер

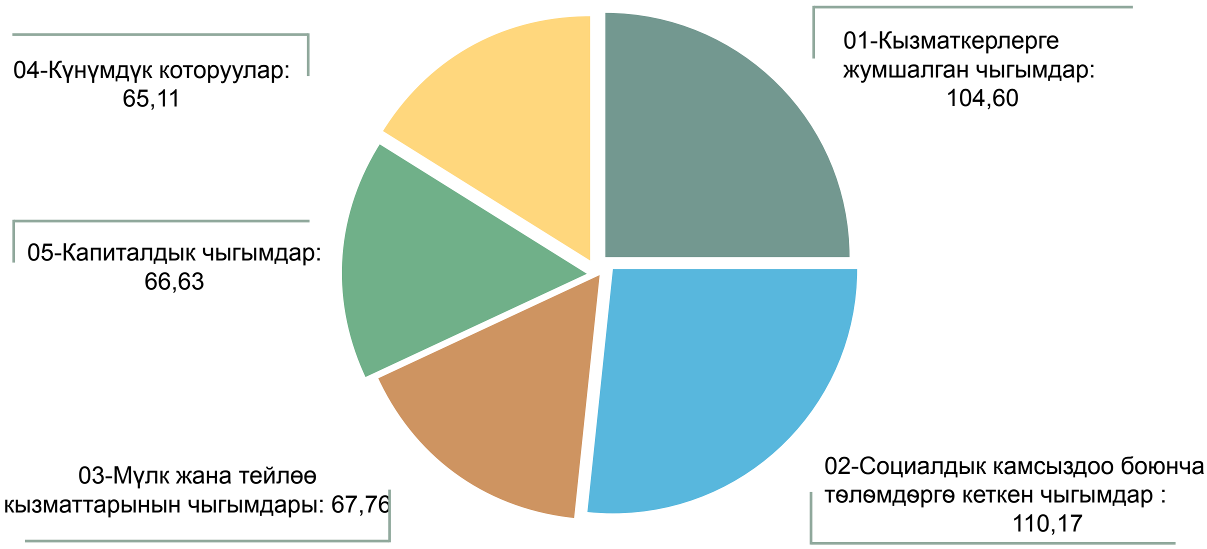

2015-жылы Кыргыз-Түрк "Манас" университетине бөлүнгөн 33.162.750 АКШ долларлык ассигнованиенин 39.98 % же б.а. 13.260.694 АКШ доллары - Кызматкерлер үчүн кеткен чыгымдар менен Социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөр, 12.95 % (4.294.168 АКШ доллары) - Мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары, 1.46 % (486,696 АКШ доллары) - Күнүмдүк короруулар, 45.59 % (15.121.192 АКШ доллары) - Капиталдык чыгымдар үчүн жумшалган.

2015-жылы Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин бюджетине бөлүнгөн каражаттын көлөмү, бир жыл мурунку бөлүнгөн каражаттын көлөмүнө салыштырмалуу 1,06 % көбөйгөн.

01-Кызматкерлер үчүн кеткен чыгымдар: 2015-жылы баштапкы ассигнование 11.330.992 АКШ доллары өлчөмүндө каралган, жылдын декабрь айынын аягына карата бөлүнгөн бюджеттик каражаттын ичинен 11.852.626,56 АКШ доллары колдонулган.

2015-жылы кызматкерлер үчүн кеткен чыгымдар үчүн берилген жалпы ассигнованиенин дээрлик 104,60 % жумшалып, 4,60 % төлөмгө сарпталган.

02-Социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөргө кеткен чыгымдар: 2015-жылы баштапкы ассигнование 1.929.702 АКШ доллары өлчөмүндө каралган, жылдын декабрь айынын аягына карата бөлүнгөн бюджеттик каражаттын ичинен 2.125.988,96 АКШ доллары колдонулган.

2015-жылы социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөр үчүн берилген ассигнованиелердин дээрлик 110,17 % жумшалып, 10,17 % төлөмгө сарпталган.

03-Мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары: 2015-жылы баштапкы ассигнование 4.294.168 АКШ доллары өлчөмүндө каралган, 2015-жылдын декабрь айынын аягына карата бөлүнгөн бюджеттик каражаттын 2.909.518,37 АКШ доллары колдонулган.

2015-жылы мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдарына бөлүнгөн ассигнованиелердин дээрлик 67,76 % колдонулган.

04-Күнүмдүк которуулар: 2015-жылы баштапкы ассигнование 486.696 АКШ доллары өлчөмүндө каралган, жылдын декабрь айынын аягына карата бөлүнгөн бюджеттик каражаттын ичинен 316.887,73 АКШ доллары колдонулган.

2015-жылы күнүмдүк которууларга бөлүнгөн ассигнованиелердин дээрлик 65,11 % колдонулган.

05-Капиталдык чыгымдар: 2015-жылы баштапкы ассигнование 15.121.192 АКШ доллары өлчөмүндө каралган, 2015-жылдын декабрь айынын аягына карата бөлүнгөн бюджеттик каражаттын ичинен 10.074.661,43 АКШ доллары жумшалган.

2015-жылы капиталдык чыгымдарга бөлүнгөн жалпы ассигнованиенин дээрлик 82,26 % колдонулган.

61-таблица. 2015-жылы сарптоолордун бөлүштүрүлүшү	
	Сарптоолор
01-Кызматкерлерге жумшалган чыгымдар	11.852.626,56
02-Социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөргө кеткен чыгмдар	2.125.988,96
03-Мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары	2.909.518,37
04-Күнүмдүк которуулар	316.887,73
05-Капиталдык чыгымдар	10.074.661,43
Бардыгы	27.279.683,05

12-диаграмма. 2015-жылдагы сарптоолордун экономикалык классификацияга карата бөлүштүрүлүшү

62-таблица. 2015-жылга карата университеттин чыгымдары				
	2012-жылы	**2013-жылы**	**2014-жылы**	**2015-жылы**
Жалпы башкаруу кызматтары жана инвестициялар	20.124.949,00	14.266.921,87	16.435.414,26	15.741.918,23
Билим берүү кызматтары	10.963.566,00	10.641.507,43	11.113.195,89	11.537.764,82
Бардыгы	**31.088.515,00**	**24.908.429,30**	**27.548.610,15**	**27.279.683,05**

13-диаграмма. 2014-2015-жж. карата чыгымдардын бөлүштүрүлүшү

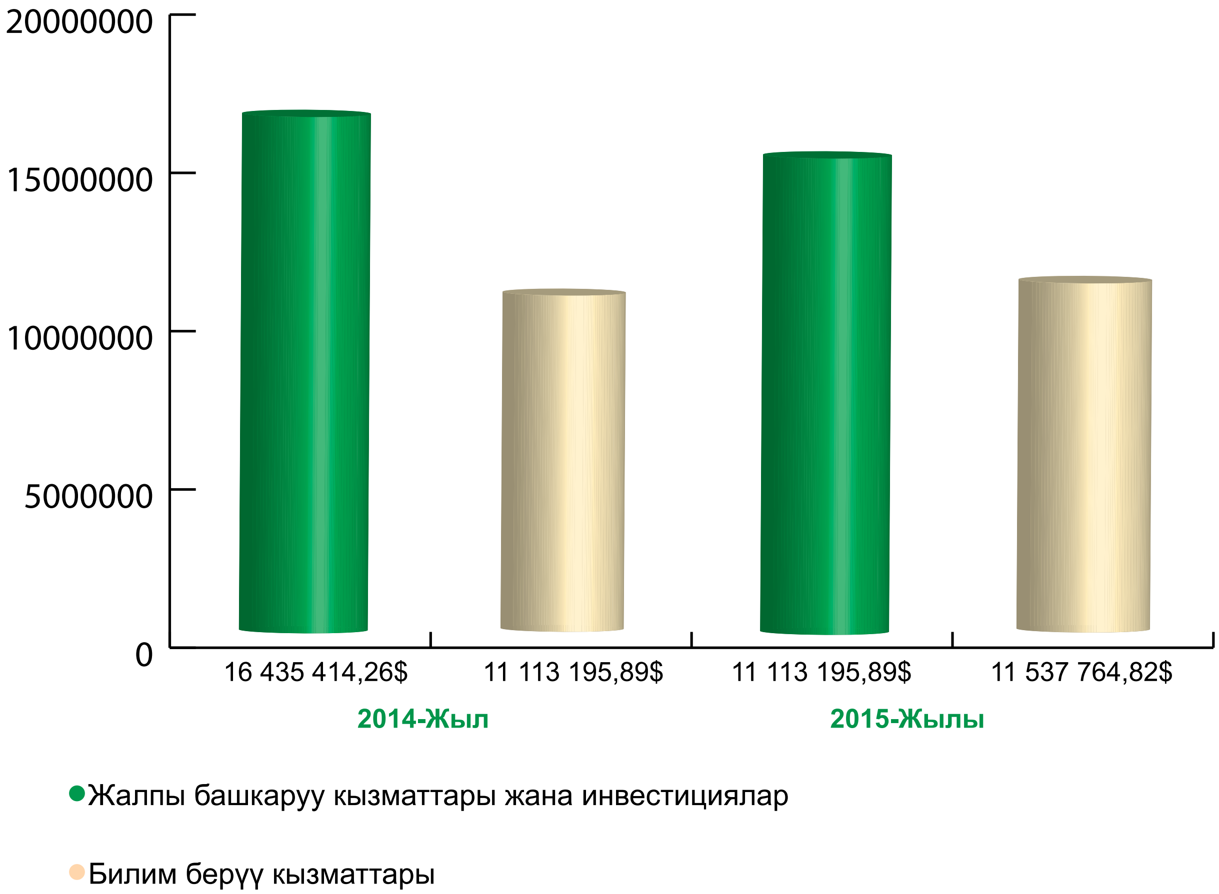

63-таблица. Чыгымдардын бөлүштүрүлүшү %				
	2012-жыл	**2013-жыл**	**2014-жыл**	**2015-жыл**
Жалпы башкаруу кызматтары жана инвестициялар	64,73	57,28	59,66	57,71
Билим берүү кызматтары	35,27	42,72	40,34	42,29
Бардыгы	**100**	**100**	**100**	**100**

2. Каржы иштери боюнча берилген негизги таблицаларга карата түшүндүрмөлөр

Кыргыз-Түрк "Манас" университетине 2014-жылы бөлүнгөн 31.250.788 АКШ долларлык бюджеттик ассигнование, 2015-жылы 1,06 % көбөйүү менен 33.162.750 АКШ Долларын түзгөн.

Университетке 2015-жылы бөлүнүп берилген 33.162.750 АКШ долларлык бюджеттик ассигнованиенин 81,99 % же б.а 27.193.133 АКШ доллары Түркия Республикасынын Өкмөтүнүн кошо турган салымы болуп, ал эми 18.01 % бөлүгү же б.а. 5.969.617 АКШ доллары болсо, каржылоо же жеке кирешелерден келип түшкөн каражаттар катары пландаштырыган.

Университетке 2015-жылы бөлүнүп берилген 33.162.750 АКШ долларын түзгөн баштапкы бюджеттик ассигнованиеси, жылдын аягында 27.279.683,05 АКШ доллары бюджеттик чыгымдарга жумшалган.

64-таблица. 2013-2014-2015-жж. Баштапкы ассигнованиелердин экономикалык классификациялоонун деңгээлине карата бөлүштүрүлүшү

	2013-жыл	2014-жыл	2015-жыл
01- Кызматкерлерге жумшалган чыгымдар	11.624.608,00	11.652.825,00	11.330.992,00
02- Социалдык коргоо төлөмдөрү	1.909.045,00	1.797.563,00	1.929.702,00
03- Мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары	4.903.363,00	4.779.084,00	4.294.168,00
05- Учурдагы которуулар	451.000,00	568.500,00	486.696,00
06- Капиталдык чыгымдар	11.834.396,00	12.452.816,00	15.121.192,00
09- Резервдик төлөмдөр	-	-	-
Бардыгы	**30.722.412,00**	**31.250.788,00**	**33.162.750,00**

14-диаграмма. 2014-2015-жж. Экономикалык классификация боюнча баштапкы ассигнованиелер

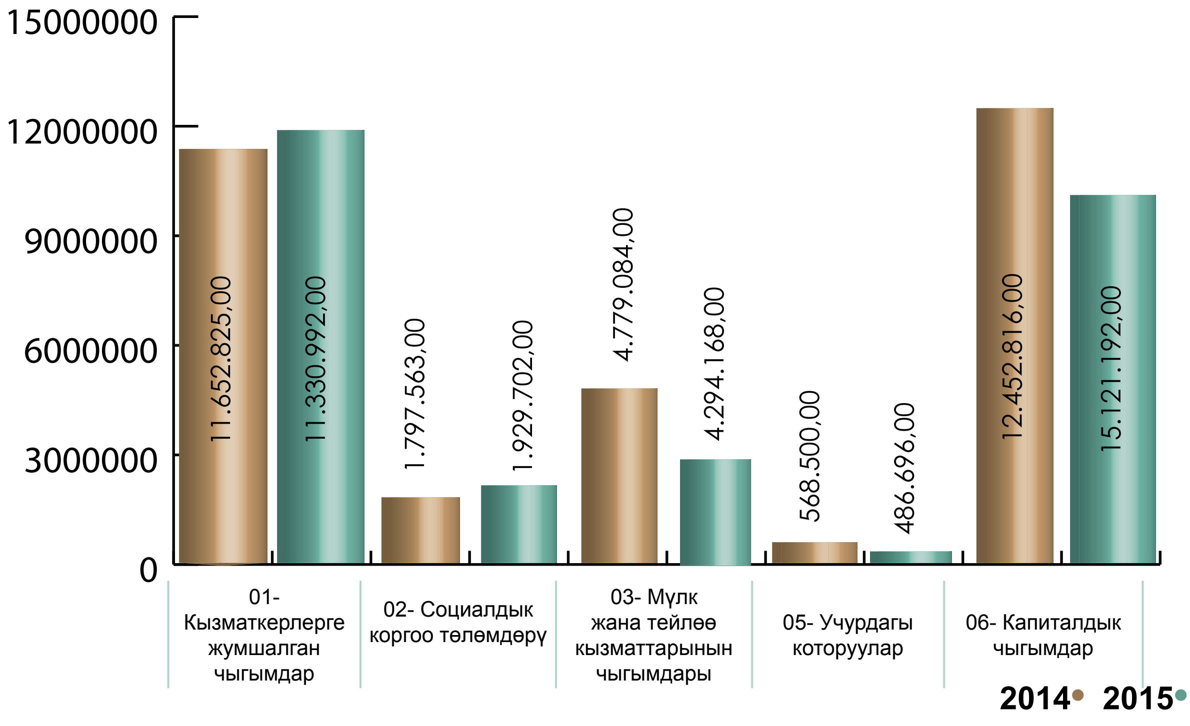

Университетке бөлүнгөн каражаттар менен сарптоолор таблицаларда көрсөтүлгөн. Жылдарга карата пландаштырылган инвестициялар өз убагында ишке ашырылбай калгандыктан, сарптоолор болжолдуу түрдө сметадан төмөн көрсөтүлүп берилген. Бирок, 2010-жылдан баштап инвестициялардын ишке ашырылышы тездетиле баштаган.

65-таблица. Жылдарга карата бөлүнгөн бюджеттик каражаттар жана сарптоолор ($)

Ассигнова-ниенин түрү	**1997-2012**		**2013**		**2014**		**2015**	
	Бөлүнгөн каражат	Сарптоо	Бөлүнгөн каражат	Сарптоо	Бөлүнгөн каражат	Сарптоо	Бөлүнгөн каражат	Сарптоо
Күнүмдүк	114.353.720	98.744.128	18.437.016	15.695.315	18.229.472	16.381.788	17.554.862	16.888134
Инвестиция	200.564.336	71.187.100	11.834.396	8.784.296	12.452.816	10.837.944	15.121.192	10.074.661
Каражат которуулар	7.773.434	2.954.353	451.000	428.820	568.500	328.878	486.696	316.888
Каражат которуулар	13.112.902	0	0	0	0	0	0	0
Жалпы	**335 986 392**	**172.885.581**	**30.722.412**	**24.908.429**	**31.250.788**	**27.548.610**	**33.162.750**	**27.279.683**

66-таблица. 2011-2012-2013-2014 -2015-жж. иш сапарындагы ар бир күн үчүн төлөнүүчү акыларды каттоо

Айлар	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	**Жалпы**
2011 жылы	379	681	701	745	656	770	671	471	544	713	737	1255	**8323**
2012 Жылы	276	496	534	753	860	728	613	421	561	947	628	996	**7813**
2013 Жылы	276	427	469	681	771	708	775	445	530	534	709	819	**7144**
2014 Жылы	270	390	486	473	491	667	628	310	382	430	517	739	**5783**
2015 Жылы	159	369	461	645	394	864	642	329	456	540	479	728	**6066**

Университеттеги каржы иштери Стратегияны өнүктүрүү башкармалыгына караштуу Бюджет жана бухгалтерия бөлүмү тарабынан эсеп-кысап иштери жүргүзүлөт. Бардык академиялык жана административдик бөлүмдөрдүн төлөмдөрү ушул бөлүм аркылуу ишке ашырылат.

Факультеттердин сарптоолору боюнча биринчи орунга 25,99 % менен Гуманитардык факультет, экинчи орунга 15,04 % менен Инженерия факультети, үчүнчү орунга болсо 13,75 % менен Экономика жана башкаруу факультети ээ болду.

67-таблица. 2015 –жылдагы факультеттердин сарптоолорунун бөлүштүрүлүшү

Факультеттердин аталышы	Күнүмдүк	Каражат которуулар	Капитал	Бөлүм сарптоолорунун суммасы
Инженерия	938.412,33	10.151,49	179.797,00	1.128 360,82
Гуманитардык	1.896.132,79	53.081,40	-	1.949 214,19
Экономика жана башкаруу	931.331,11	49.459,80	7.299,04	988.089,95
Теология	381.397,66	7.524,44	204.132,98	593.055,08
Коммуникация	713.355,89	33.420,28	27.696,01	774.472,18
Табигый	629.411,91	15.118,06	26.330,00	670.859,97
Айыл-чарба	279.641,91	13.685,83	9.203,89	302.531,63
Ветеринария	620.502,45	3.141,12	3.070,75	626.714,32
Көркөм өнөр	449.077,52	7.185,00	10884,61	467.147,13
БАРДЫГЫ	**6.839.263,57**	**192.767,42**	**468.414,28**	**7.500.445,27**

68 -таблица. 2015-жылдагы жогорку мектеп/Консерватория/Кесиптик жогорку мектептеринин сарптоолорунун бөлүштүрүлүшү

Аталышы	Күнүмдүк	Каражат которуулар	Капитал	Бөлүм сарптоолорунун суммасы
Туризм ж-а мейманкана иштетүү жогорку мектеби	370.398,02	22.338,60	0,00	392.736,62
Чет тилдер ж. м.	2.445.334,46	49.096,80	0,00	2.494.431,26
Дене тарбия ж-а спорт ж. м.	438.056,56	9.712,30	0,00	447.768,86
Кесиптик жогорку мектеп	410.368,53	5.305,31	7.532,50	423.206,34
Консерватория	364.039,09	5.733,42	0,00	369.772,51
БАРДЫГЫ	**4.028.196,66**	**92.186,43**	**7.532,50**	**4.127.915,59**

Жогорку мектеп/Консерватория/Кесиптик жогорку мектептердин сарптоолору боюнча 1-орунга 60,42 % м-н Чет тилдер ж. м., 2-орунга 10,84 % м-н Дене тарбия ж-а спорт ж. м., 3-орунга болсо 9,80 % м-н Консерватория ж. м. Ээ болгон.

69-таблица. 2015-ж. Институттардын сарптоолорунун бөлүштүрүлүшү

Институттардын аталышы	Күнүмдүк	Каражат которуулар	Капитал	Бөлүм сарптоолорунун суммасы
Табигый илимдер	28.374,32	7.200,00	-	35.574,32
Коомдук илимдер	46.529,00	24.675,00	-	71.204,00
Бардыгы	**74903,32**	**31.875,00**	**0,00**	**106.778,32**

Борборлордун сарптоолорунун 74,87 % СТЖБ, 23,118 % ОАИБ, 2,012 % б-со Түрк цивилизациясын изилдөө борборуна таандык.

Институттардын сарптоолору Коомдук илимдер институту 66,69 %, ал эми Табигый илимдер институту б-со 33,31 % түзгөн.

70-таблица. 2015-ж. Илимий борборлордун сарптоолорунун бөлүштүрүлүшү

Борборлор	Күнүмдүк	Каражат которуулар	Капитал	Бөлүм сарптоолорунун суммасы
Түрк цивилизациясын изилдөө борбору	1.906,62	0,00	0,00	1.906,62
Манас - СТЖБ	70.935,57	0,00	0,00	70.935,57
Орто Азия изилдөөлөр борбору	21.897,41	0,00	0,00	21.897,41
Бардыгы	**94.739,60**	**0,00**	**0,00**	**94.739,60**

71-таблица. 2015-ж. административдик түзүлүштөрдүн сарптоолорунун бөлүштүрүлүшү

Администрация	Күнүмдүк	Каражат которуулар	Капитал	Бөлүм сарптоолорунун суммасы
Ректорлуктун катчылыгы	797.929,85	0,00	265.098,99	1.063.028,84
Баш катчылык	219.275,83	0,00	26.434,99	245.710,82
Студенттердин иштери б-ча башкармалык	128.412,18	0,00	0,00	128.412,18
Кадрлар баш-гы	148.895,84	0,00	0,00	148.895,84
Стратегияны өркүндөтүү баш-гы	306.389,86		7.607,79	313.997,65
Административдик-чарбалык иштерди камсыздоо баш-гы	1.555.502,22	58,88	331.682,04	1.887,14
Китепкана жана иш-кагаздар баш-гы	152.326,67	0,00	0,00	152.326,67
Ден соолук, маданият ж-а спорт баш-гы	1.042.436,43	0,00	14.577,70	**1.057.014,13**
Курулуш иштери баш-гы	1.062.683,21	0,00	9.114.510,16	**10.177.193,37**
Анкара байланыш бюросу	174.709,46	0,00	0,00	174.709,46
Маалыматтык технологиялар системасы баш-гы	**337.476,66**	**0,00**	55.909,47	393.386,13
БАРДЫГЫ	**5.926.038,21**	**58,88**	9.815.821,14	15.741.918,23

72-таблица. 2015-ж. ар бир студентке жумшалган сарптоолор

БӨЛҮМДҮН АТЫ	Студенттин саны	Факультеттин учурдагы чыгымдары	Туруктуу чыгымдардын суммасы	Ректорлуктун чыгымдардын суммасы	Амортизациялык керетөөлөрдүн үлүшү	Жалпы чыгымдар	Ар бир студентке жумшалган чыгым
Ветеринария ф.	87	623 643,57 $	23 603,85 $	80 175,58 $	147 940,60 $	875 363,61 $	10 061,65 $
Теология ф.	97	388 922,10 $	26 316,94 $	89 391,17 $	36 373,11 $	541 003,31 $	5 577,35 $
Дене тарбия ж-а спорт ж.м.	117	447 768,86 $	31 743,11 $	107 822,33 $	58 196,70 $	645 531,01 $	5 517,36 $
Көркөм өнөр ф.	81	456 262,52 $	21 976,00 $	74 646,23 $	55 750,34 $	608 635,09 $	7 514,01 $
Консерватория	110	369 772,51 $	29 843,95 $	101 371,42 $	57 052,21 $	558 040,10 $	5 073,09 $
Айыл-чарба ф.	121	293 327,74 $	32 828,35 $	111 508,57 $	174 056, 84 $	611 721,50 $	5 055,55 $
Табигый илимдер ф.	220	644 529,97 $	59 687,91 $	202 742,85 $	162 411,70 $	1 069 372,43 $	4 860,78 $
Инженерия ф.	369	948 563,82 $	100 112,90 $	340 055,05 $	159 424,98 $	1 548 156,75 $	4 195,55 $
Гуманитардык ф.	878	1 949 214,19 $	238 209,01 $	809 128,28 $	329 232,88 $	3 325 784,36 $	3 787,91 $
Чет тилдер ж.м.	1266	2 494 431,26 $	343 476,78 $	1 166 692,94 $	474 725,31 $	4 479 326,29 $	3 538,17 $
Коммуникация ф.	465	746 776,17 $	126 158,53 $	428 524,66 $	174 365,93 $	1 475 825,29 $	3 173,82 $
Кесиптик ж.м.	271	415 673,84 $	73 524,65 $	249 742,33 $	115 175,72 $	854 116,53 $	3 151,72 $
Экономика ж-а башкаруу ф.	624	980 790,91 $	169 296,61 $	575 052,45 $	233 987,83 $	1 959 127,80 $	3 139,63 $
Туризм ж-а мейманкана иштетүү ж.м.	368	392 736,62 $	99 841,59 $	339 133,49 $	153 308,40 $	985 020,11 $	2 676,69 $
БАРДЫГЫ	5074	11 152 414,08$	1 376 620,19 $	4 675 987,35 $	2 332 002,57($)	19 537 024,19 ($)	67 323,28 ($)

Cari Harcamalar Öğrenci Başına Toplam	**3 850,42 $**
2015 Yılı Sermaye Harcama Toplamı	**2 176,42 $**
2015 Yıl Sonu Toplam Harcama	**5 893,21 $**

73-таблица. Өткөн жылдарда башталып, азыркы учурда жүрүп жаткан инвестициялык долбоорлор (Курулуш иштер баш-гы)

Долбоордун аты	Башталган күнү	Бюджети	Аяктоо пайызы	План боюнча аяктай турган күнү
Айыл-чарба ф., Туризм ж-а мейманкана иштетүү ж.м. имараттары-билим берүү комплекси	17.02.2012	7.027.306,55	94%	31.07.2016
Ветеринария ф., Институттар-илим изилдөө ж-а тажрыйба жүргүзүү борборлору	17.02.2012	12.221.402,69	85%	31.07.2016
Спорт комплексинин кошумча объектилери-тажрыйба жүргүзүү борборлору	01.06.2014	1.533.884,13	60%	30.06.2016
Теология ф.	03.04.2012	-	55%	31.12.2016

74-таблица. 2015-ж. аяктаган инвестициялык долбоорлор (Курулуш иштер баш-гы)

Долбоордун аты	Башталган күнү	Бюджети	Аяктаган күнү
Ректорлук, Табигый илимдер ф., ж-а Инженерия ф-нин имараттары	17.02.2012	13.100 290,76	06.02.2015
Бишкек түрк баштапкы мектеби, орто мектеби ж-а Имам Хатип орто мектеби	04.04.2014	4.588.000,00	29.09.2015
Жабык спорт комплекси	23.02.2007	2.142.110,82	31.07.2015
Теология ф-нин тажрыйба жүргүзүү мечити	03.04.2012	4.000.000,00	13.07.2015

B) Перформанс (иштин натыйжалуулугу) тууралуу маалыматтар

1.1. Иш-чаралар боюнча маалыматтар

Университеттин кызматкерлерине берилген сыйлыктар төмөнкү таблицада көрсөтүлгөн.

Университет Кыргызстанда жана жалпы Түрк дүйнөсүндө билим жаатында эл аралык марка болуп, эл аралык деңгээлдеги абройлуу жана белгилүү университет болуу үчүн улуттук жана эл аралык деңгээлде илимий иш-чараларды өнүктүрүп, илимий эмгектердин жарыяланышын колдоого алып, окуу жайыбызда көп дисциплиндүү же тематикалык улуттук же эл аралык деңгээлде илимий жыйындар өткөрүлүп келет.

Бир тараптан университеттин окутуучулары башка уюм жана мекемелер тарабынан уюштурулган илимий жыйындарга, форум, жармаңке жана көргөзмөлөргө катышуусу үчүн көмөк көрсөтүлүп, мотивация берилип келет. Натыйжада акыркы үч жылдын ичинде 435 окутуучу чет мамлекетерге барып келишкен.

Университетибиздин бөлүмдөрү тарабынан берилген маалыматтар боюнча 2014-2015-окуу жылында академиялык жана административдик кызматкерлер тарабынан жалпы жонунан 308 улуттук жана эл аралык деңгээлде конференция өткөрүлгөн.

75-таблица. Илимий иш-чаралар

Иш-чаранын түрү	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Симпозиум ж-а конгресстер	8	29	8	10
Конференция ж-а семинарлар	173	140	275	71
Панель	7	12	20	1
Көргөзмө	15	6	16	2
Долбоор	24	42	44	22
Эл аралык публикациялар	218	233	467	88
Индекстүү басылмалар (SCI-Expanded, SSCI, AHIC же болбосо тармактык индекстер)	36	68	212	31
Улуттук публикациялар	294	163	297	91
Эл аралык деңгээлдеги баяндамалар	95	53	258	95
Улуттук деңгээлде окулган баяндамалар	15	82	153	29
Китеп	48	39	77	13
Жалпы	**933**	**867**	**1.727**	**453**

Бириккен Улуттар Уюму жана Юнесконун демилгеси менен “Үзгүлтүксүз үйрөнүү жана процессте университеттердин ролу” аттуу семинар 2015-жылдын 19-ноябрында окуу жайдын Ч. Айтматов кампусунда Социалдык багыттагы имаратта өткөрүлдү.

Кечөө жакында Түркияда болуп өткөн G20 саммитинин негизги меселелери тууралуу учкай сөз кылган ректор, проф. докт. Себахаттин Балжы, дүйнөнүн эң оорчундуу көйгөйлөрүнүн башында өнүгүү деңгээли, үзгүлтүксүз үйрөнүү жана кирешенин адилетсиз бөлүштүрүлүшү жана жумушсуздук экендигин баса белгилеп кетти.

Университеттин Инженерия факультети жана DAAD (Герман академиялык алмашуу кызматы) уюму менен биргеликте уюштурган Регионалдык тамак-аш өндүрүшүнүн туруктуу өнүгүүсү үчүн тамак-аш илим тармагы боюнча конференция 2015-жылдын 5-6-октябрында университеттин Ч. Айтматов кампусундагы К. Тыныстанов атын. жыйын залында өткөрүлдү.

Түрк дүйнөсүнүн тарыхынын, маданиятынын жана тилинин ортоктоштугуна таянып, социо-экономикалык, маданий жана башка бир катар кызматташтыктарды, долбоорлорду камтып, аларды иш жүзүнө ашырган Түрк тилдүү мамлекеттердин парламенттер аралык Ассамблеясы 2015-жылдын 3-декабрында Казакстандын борбор калаасы Астанада өткөрүлдү.

Грузия Месхетия университетинин ректору, проф. докт. Мераб Беридзе башында турган делегация 2015-жылдын 2-ноябрында университетке келди жана ректор, проф. докт. Себахаттин Балжы менен жолушугушту. Бул жолугушуунун натыйжасында эки окуу жайдын ортосунда кызматташтык тууралуу келишимге кол коюлду.

Университет менен Жакынкы Чыгыш университетинин ортосунда 2015-жылдын 17-мартында пофессордук-окутуучулук курам, изилдөөчүлөр жана бакалавр/магистратура/докторантурада программаларында билим алып жаткан студенттер менен алмашуу пограммасы, илимий/маданий тармактарга багытталган конференция, семпозиум, панель, семинар, долбоорлор, ар кыл иш-чаралар жана башка да билим-берүү тармагына таандык эки тараптуу кызматташтык протоколуна кол коюлду.

Продюсерлигин Кыргыз-Түрк “Манас” университети аркалап, ал эми долбоордун коодинаторлук жүгүн арткан ректор, проф., докт. Себахаттин Балжынын, иш жүзүнө ашыруучу продюсерлиги Коммуникация факультети, ал эми режиссеру Радио-ТВ жана Кинематография бөлүмүнүн ага окутуучусу, доц., докт. Женк Демиркыран жараткан “Месхет түркторү” аттуу документалдыкфильмдинКыргызстандагы гала көрсөтүүсү менен сүрөт көргөзмөсү абдан чоң масштабдагы кызыгууларды жаратты.

Македониянын борбору Скопье шаарында өткөрүлгөн “Кавказ университеттеринин биримдиги” (KUNİB) - 2015 Билим берүү көргөзмөсүнө университетибиз дагы катышып келди. 2015-жылдын 14-15-мартында Түркиядан келген 48 ЖОЖ менен чогуу Македониянын атынан Балкан Эл аралык университети, Визион ж-а Фон университеттери, Түшүк-чыгыш Европалык университети жана Юнус Эмре Скопьедеги борборунун да катышуусу менен болуп өткөн көргөзмөгө эки күндүн ичинде

Македониядан сырткары Греция, Косово сыяктуу коңшу мамлекеттерден 2 миңге жакын студенттер да ортоктош болуп, керектүү маалымат алышты.

Tablo 76. Bilimsel Projeler

№	Долбоордун аталышы	Долбоордун жетекчиси	Бөлүмү
1	Жалбыздын (Mentha caucasica) япония бөдөнөлөрүнүн (Coturnix coturnix japonica) дене өлчөмдөрүнө жана тирүү массасына тийгизген	Чаглаян Т., Шекер Э.	Ветеринария факультети
2	Глаукоманын япония бөдөнөлөрүнүн (Coturnix coturnix japonica)чоңойуусуна жана инкубациясына тийгизген таасири	Чаглаян Т., Шекер Э.	Ветеринария факультети
3	Түркия жана Кыргызстандагы япония бөдөнөлөрүнүн (Coturnix coturnix japonica) өндүрүмдүүлүгүн салыштыруу	Чаглаян Т., Шекер Э.	Ветеринария факультети
4	Бишкек чөлкөмүндө кенелер менен ташылып келген кан паразиттерин (мите курттарды) изилдөө	Алтай К., Темизел Э.Т.	Ветеринария факультети
5	Кыргыз элинин ветеринария боюнча тажрыйбаларын изилдөө	Түлөбаев А.	Ветеринария факультети
6	Кыргыз элинин ветеринария боюнча салттуу билимдери	А.З. Түлөбаев, Н.А. Иманбердиева, Ш.Сефергил, Н. Кадыралиева, Э.	Ветеринария факультети
7	Эл аралык мелдештерде Кыргызстандын намысын коргогон жогорку даражадагы спортчулардын жетишкендиктерине анализ жүргүзүү	Демирхан Б.	Дене тарбия жана спорт ж.м.
8	Убакытка карата гармоникалык өзгөргөн күчтордун таасири астындагы чыңалууну жана катуу жер үстүнө орнотулган плиталарды чектүүнү элементтер методу менен анализдөө	Хазар Э.	Табигый илимдер ф.
9	Кыргызстандагы табигый жаңгактын популяциясынан эң мыкты сортторун тандоо жана алардын жемиштик өзгөчөлүктөрүнүн аныкталышы	Солак А.О.	Табигый илимдер ф.
10	Кыргыз балдарынын курамын изилдөө	Солак А.О.	Табигый илимдер ф.
11	Кыргызстандагы саламаттыкты сактоо системасынын экономикалык анализи		ЭБФ
12	Кыргыз Республикасынын микрофинансы тажрыйбасы жана микрокредиттик пайыз көрсөткүчтөрүн төмөндөтүү		ЭБФ
13	Кыргызстанда коомдук тынчтыкты орнотуу жана тынчтык сабагы		ЭБФ
14	Кыргызстанда диний тайпалардын уюмдашуусу жана алардын жүргүзгөн иш-чаралары		ЭБФ
15	Кыргызстандагы теология илимдери боюнча булактар жана динге берилүүнүн чар жайыттыгы	Жебежи С.	**Теология ф.**
16	Веб (желе) технологиясынын негизинде билим берип жаткан мекемелердин студенттери үчүн мониторин системасынын негизги базасын иштеп чыгуу жана изилдөө	Бримкулов У.	КР Билим берүү ж-а илим министр
17	Кыргызча-Түркчө сөздүк	Шаршембаев Б.	Инженерия ф.
18	Электроизоляциялык суюктуктарды ажыратуу процессин физика-химиялык моделдештирүү жана хлорду кармаган заттардын концентрациясын газ фазасында азайтуу	Маймеков З.	КР Билим берүү ж-а илим министр
19	Bioremediation of oil- contaminated soils in Balykchy city	Дөөлөткелдиева Т., Коңурбаева М., Бобушева С.	Айыл-чарба ф
20	Development of liquid formula technology for Trichodermin bioproduct	Дөөлөткелдиева Т., Коңурбаева М., Бобушева С.	Айыл-чарба ф.
21	Чүй облусундагы дыйкандардын жер тилкесине фито патологиялык анализдерди жүргүзүү	Дөөлөткелдиева Т., Коңурбаева М., Бобушева С.	Айыл-чарба ф.

22	Developing winter and facultative wheat germplasm in different ecological zones of Kyrgyzstan	Жунусова М.	. Айыл-чарба ф.
№	**Долбоордун аталышы**	**Долбоордун жетекчиси**	**Бөлүмү**
23	Суусамыр аймагындагы арпанын түрлөрүн изилдөө	Жунусова М.	Айыл-чарба ф.
24	Кыргызстанда өстүрүлгөн алмалардын генетикалык базасын түзүү, молекулалык мүнөздөмө берүү жана коргоого алуу	Турганбаев К., Абдуллаев А.	Айыл-чарба ф.
25	Лингвистикалык жана адабий терминдердин сөздүгү		Гуманитардык ф.
26	The Impact of Poetry and Music on Women's Identity		Гуманитардык ф.
27	КТМУ Студенттеринин баалуулук ориентациясы		Гуманитардык ф.
28	Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин СТС жыйынтыктарынын анализи		Гуманитардык ф.
29	Кыргызстанда парламент маданиятынын өнүгүшү		Гуманитардык ф.
30	Ааламдашуу процессинин алкагында Кыргызстандагы маданий жана саясий баалуулуктардын трансформациясы	Урманбетова Ж.	Гуманитардык ф.
31	Кыргызча – Түркчө сөздүк түзүү долбоору	Арыкоглу Э.	Гуманитардык ф.
32	Англисче-Түркчө-Орусча-Кыргызча котормо илиминин терминалогиялык сөздүгү		Гуманитардык ф.
33	Кыргызстандыктардын социалдык иденттүүлүгү жана Кыргыз мамлекетин чыңдоо маселелери		Гуманитардык ф.
34	Түрк элдеринин залкар тарыхый инсандары		Гуманитардык ф.
35	Ысык-Көл Тескей Ала-Тоо археологиялык изилдөө долбоору		Гуманитардык ф.
36	Чыңгыз Айтматов түрк адабий сынында – Türk Edebî Eleştirisinde Cengiz Aytmatov	Үкүбаева Л.	Гуманитардык ф.
37	Түрк дүйнөсүнүн жазуучуларынын чыгармаларынан котормолор	Үкүбаева Л.	Гуманитардык ф.
38	Кыргызча-Түркчө/Түркчө-Кыргызча чөнтөк сөздүгү	Үкүбаева Л.	Гуманитардык ф.
39	Маданий карым-катнаштар	Балжы С.	Түрк цивилизациясын изилдөө борбору
40	Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин студенттеринин баалуулуктары	Балжы С.	Түрк цивилизациясын изилдөө борбору
41	Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин студенттеринин баалуулуктарын изилдөө	Балжы С.	Түрк цивилизациясын изилдөө борбору
42	Кыргызстандагы миграциянын социо-экономикалык ж-а социо-маданий таасирин аныктоо	Беширли Х.	Түрк цивилизациясын изилдөө борбору
43	Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Кыргызстанга таасири жана коомчулуктун Кыргыз-Түрк "Манас" университетине көз карашы	Уста Н.	Түрк цивилизациясын изилдөө борбору
44	Түрк элдеринин залкар тарыхый инсандары	Унан Ф.	Түрк цивилизациясын изилдөө борбору
44	Чакан Go-Card автомобили		Кесиптик ж.м.
46	Кампус машинасы		Кесиптик ж.м.

МЕКЕМЕНИН МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨРҮ ЖАНА ЖӨНДӨМДҮҮЛҮКТӨРҮ

4. МЕКЕМЕНИН МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨРҮНҮН ЖАНА ЖӨНДӨМДҮҮЛҮКТӨРҮНҮН БААЛАНЫШЫ

Артыкчылыктар

- Студенттик кампус;
- Мыкты материалдык-техникалык база;
- Студенттерге көрсөтүлгөн кызмат;
- Кыргызстанда эң мыкты китепкана кызматын көрсөтүү, жогорку деңгээлде жүргүзүлгөн жана уюштурулган иш кагаздар;
- Акысыз билим берүү жана студенттерге көрсөтүлгөн материалдык салым;
- Каржы жана эсеп-кысап иштеринин мобилдүүлүгү;
- Инструкция жана жобордун тактыгы;
- Биргелешип башкаруу жана ачыктык;
- Кыргызстан жана Түркия тарабынан биргелешип түзүлгөн орток университет жана административдик, каржылык жактан көз карандысыздык;
- Эл аралык деңгээлде сапаттуу жумушчу күчү;
- Болонья процессине шайкештик;
- Көп багыттагы билим берүү программалары;
- Университеттин дипломдору мыйзам чегинде жарамдуу болушу;
- ЖОЖдан кийинки билим берүү программаларында берилген стипендия;
- Түрк дүйнөсү жана башка мамлекеттерден студент кабыл алуу мүмкүнчүлүгү;
- Коомдук жана маданий иш-чаралар;
- Аралыктан (дистанттык) билим берүү;
- Илим изилдөө иштерин менен тажрыйба жүргүзүү мүмкүнчүлүктөрү;
- Заманбап спорт комплекси;
- Дайыма басылып турган илимий журналдар;
- Академиялык, коомдук, жеке менчик мекеме жана уюмдар о.э. өкмөттүк эмес уюмдар менен түзүлгөн келишимдер.

Кемчиликтер

- Эл аралык деңгээлдеги илим изилдөө жана тажрыйба жүргүзүү мүмкүнчүлүгүн эффективдүү колдоно албашы;
- Эки өлкөнүн мыйзамдарындагы айырмачылыктардан улам университеттин иш алып баруусундагы көйгөйлөр;
- Университеттин Башкаруу кеңеши жана Окумуштуулар кеңешине мүчө дайындоо системасы жана кызмат мөөнөтүнүн аныкталбагандыгы;
- Академиялык жана административдик бөлүмдөрдүн сапат боюнча максаттардын жетишээрлик деңгээлде аныкталбагандыгы;
- Сапат аң сезиминин талапка жооп бербеши;
- Жүгүртмө каражат жана фонд иштетүү болбогондугу;
- Тендер жана сатып алуу иш-чараларындагы көйгөйлөр;
- Туруктуу кызматкерлердин наам жана сан жактан жетишээрлик деңгээлде болбогондугунан улам кызматкерлерге бөлүштүрүлгөн иштердин тең салмактуу эместиги;
- Иш кагаздарын үч тилде жүргүзүүнүн кыйынчылыгы;
- Лекцияларда колдонулган жабдуу жана шаймандардын эффективдүү жана натыйжалуу колдонулбашы;
- Социалдык камсыздоонун начарлыгы;
- Академиялык кызматкерлердин келишиминин (1 жылдык) кыска мөөнөтү;
- Административдик кызматкерлерди жогорулатуу системасынын начарлыгы;
- Көз карандысыз билим берүү программаларын иштеп чыгуудагы кыйынчылыктар;
- Лекциялык китептерди жана мезгилдүү басылмаларды алуудагы кыйынчылыктар;
- ЖОЖдан кийинки билим берүү институттарында студент санынын аздыгы;
- Университеттин илим изилдөө борборлорунун инфраструктура жана штат боюнча начарлыгы;
- Билим берүү жана маданий мамиле түзүүдөгү көйгөйлөр;
- Илимдин доктору дипломдорунун Кыргызстанда нострификациядан өткөрүү (эквиваленттүүлүгүн тастыктоо) кыйынчылыгы;

Мүмкүнчүлүктөр

- Улуттук жана эл аралык деңгээлдеги академиялык, коомдук, жеке менчик, өкмөттүк эмес мекемелер жана уюмдар менен туруктуу кызматташтыктардын туруктуулугу;
- Алмашуу программалары;
- Кыргызстандын Жогорку билим берүү системасын дүйнөлүк билим берүү системасына интеграциялоо иш-чаралары;
- Жогорку сапатка ээ бүтүрүүчүлөргө болгон муктаждыктын үзгүлтүксүз түрдө өсүүсү;

Кооптуу жагдайлар

- Жогорку билим берүү иш-чараларын уюштуруудагы белгисиздиктер;
- Жалпы орто билим берүү сапатынын күндөн-күнгө начарлашы;
- Кыргызстан, Түркия жана башка мамлекеттерден окутуучуларды жумушка алуудагы кыйынчылыктар;
- Тез арада өнүгүп жаткан технологияларга шайкеш келүүдөгү кыйынчылыктар;
- Кыргызстандын мыйзамдарына ылайык товар сатып алуу, өндүрүш, кызмат көрсөтүүлөрдөн пайдаланууда келип чыккан кыйынчылыктар;
- Саламаттыкты сактоо тармагындагы кыйынчылыктар;
- Юриспруденция тармагындагы айырмачылыктар;
- Виза алуудагы кыйынчылыктар;
- Дүйнөдө болуп турган саясий, экономикалык жана коомдук өнүгүү жана өзгөрүүлөр.

МЕКЕМЕДЕ ИЧКИ ТЕКШЕРҮҮ

5. МЕКЕМЕДЕ ИЧКИ ТЕКШЕРҮҮНҮ КАМСЫЗ КЫЛУУ БОЮНЧА БИЛДИРҮҮ

ЖЕТЕКЧИЛИК

ОТЧЁТТУН ТАК ЖАНА ТУУРА ЭКЕНДИГИ ЖӨНҮНДӨ ЖЕТЕКЧИЛИК ТАРАБЫНАН БЕРИЛГЕН ТАСТЫКТАМА

Мен, жетекчиликтин өкүлү катары, ушул отчеттогу маалыматтар так жана туура экендигин тастыктаймын. Ошондой эле, бул отчетто аныкталган иш-чараларга бөлүнгөн каражаттар максаттуу түрдө, каржылык башкаруунун ченемдик укуктук принциптерине ылайык сарпталгандыгын, иш-чаралардын мыйзамга ылайыкталып жүргүзүлгөндүгүн ырастаймын.

Бул кепилдемени жетекчи катары алган билимиме жана тажрыйбаларыма таянып бердим.

Бул отчетко киргизилбей калган, жетекчиликтин кызыкчылыгына каршы келген кандайдыр бир жагдай тууралуу маалыматка ээ эмес экенимди билдиремин. (Бишкек-Кыргызстан, 01/09/2016)

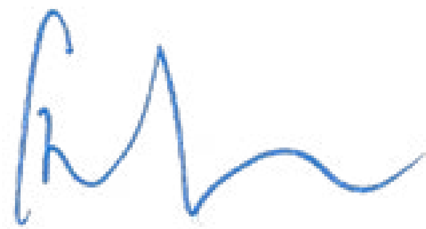

Проф., док. Себахаттин Балжы

РЕКТОР

6. КАРЖЫ БАШКАРМАЛЫГЫНЫН ЖЕТЕКЧИСИНИН БАЯНДАМАСЫ

ОТЧЁТТУН ТАК ЖАНА ТУУРА ЭКЕНДИГИ ЖӨНҮНДӨ КАРЖЫ ИШТЕРИ БОЮНЧА ЖЕТЕКЧИЛИК ТАРАБЫНАН БЕРИЛГЕН ТАСТЫКТАМА

Мен, Стратегияны өркүндөтүү башкармалыгынын башчысы катары бардык иш-чаралар - каржылык көзөмөлдөө жана тескөө боюнча нормативдик-укуктук докмуенттерге жана башка мыйзамдарга ылайык ишке ашырылгандыгын, мамлекеттик каражаттардын үнөмдүү жана натыйжалуу түрдө колдонулушун камсыз кылуу үчүн ички көзөмөлдөө иштердин так аткарылгандыгын жана керектүү чараларды көрүүгө туура келген учурларда сунуштар жана пикирлер жогорку жетекчиликке убагында маалымданып тургандыгын тастыктаймын.

Университеттин 2015-жылында аткарылган иш-чаралардын отчету “Каржы боюнча маалымат” бөлүмүндөгү маалыматтардын анык, туура жана так болгондугун ырастаймын. (Бишкек-Кыргызстан, 01/09/2016)

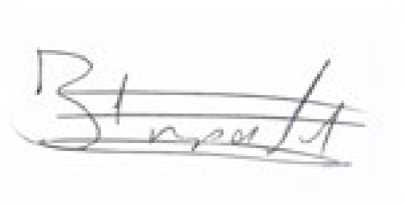

Зия Арпалы

Стратегияны өркүндөтүү башчылыгы

КОРУТУНДУ

КОРУТУНДУ

Коом тарабынан стратегиялык башкаруу концепциясынын кабыл алынышы - каржылык көзөмөлдөө жана тескөө системасынын колдонулушуна байкоо жүргүзүү, көзөмөлдөө, каражаттардын сапаттар принциптерине ылайык бөлүштүрүлүшү жана натыйжалуу колдонулушунда өтө маанилүү кадам болуп саналат. Стратегиялык артыкчылыктарды аныктоо, макстаттарды белгилөө, жыйынтыктарды көздөө жана жыйынтыгы мурун белгиленген өндүрүмдүүлүкүн көрсөткүчтөрү боюнча өлчөнгөн процесске байкоо жүргүзүү жана баалоо иштеринде өз пайдасын тийгизүүдө.

Университеттер мурдагыдан да көп күч-аракетти жана каржылык жоопкерчиликти талап кылган жаңы инвестициянын негизинде жөнгө салынган шарттарда иш-аракеттерин жүргүзүшүп келет.

Жогорку билим берүү комитети тарабынан жарыяланган “Жогорку окуу жайлардын иш-аракеттер отчетун даярдоо боюнча колдонмо” китепчесине ылайык даярдалган бул университеттин иш-чаралардын отчету 3 негизги бөлүмдөн туруп, биринчи жана экинчи бөлүмүндө университеттин миссиясы жана концепциясы, ыйгарым укуктары (полномочиелери), милдеттери жана жоопкерчиликтери, 2013-жылында ээ болгон материалдык-техникалык инфраструктурасы, маалымат жана технологиялык булактары, негизги саясаты жана артыкчылыктары, студент жана кызматкерлердин саны тууралуу маалымат структуралык негизде көрсөтүлгөн. Ал эми үчүнчү жана эң акыркы бөлүмүндө болсо университеттин каржылык абалын чагылдырып турган таблица жана схемалар менен бирге артыкчылыктар жана кемчиликтери тууралуу маалыматтар (SWOT анализи) берилген.

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин кампусун куруу үчүн 2002-жылдын 8-январында Кыргыз Республикасы тарабынан Жал кичи районунун аймагында 85 гектар жер тилкеси бөлүнүп берилип, 2002-жылдын июнь айында курулуш иштери башталган.

Университеттин кампус долбоорунда 11 факультеттин имараты, студенттик жатаканалар, стадион жана ачык спорттук аянтчалар, академиялык кызматкерлер үчүн турак-жайлар, басмакана, ректорлук, социалдык объектилер (турмуш-тиричиликти тейлөө комплекстери), лицей, конгресс борбору, мейманкана, соода борбору, бала бакча, кампалар, жылуулук берүү системалары, сейил бакчалар, жашылдандыруу аянтчалары жана унаа токтотуучу жайлар орун алган.

Студенттик кампустун курулушу аяктагандан кийин 490,000 м² жабык курулуш аянтчада колго тийет жана болжол менен 8000 студентке билим берүү кызматы көрсөтүлөт.

Жыйынтыктап айта турган болсок, 2015-жылы аткарылган иш-чаралардын отчету финансылык, структуралык жана адам ресурстары боюнча деталдуу түрдө берилген баяндама жана учурдагы абалдын анализи болуу менен катар келечекке багыт берүүчү мүнөзгө ээ.

720044, Бишкек ш., Кыргыз Республикасы,
Тынчтык проспектиси 56
T.: +996(312) 54 19 42
54 19 46
Fax.: +996(312) 54 19 35
www.manas.edu.kg